

מאי 2026	עורכי משנה אורי גפן, אופיר ראביד	עורכים - וארי בזבלוק, עברי שי, מלוודיה אלפרן	יועצת מדיה חגית זילברשמידט	עורכת ראשית ומורה מלווה ורדה קרין	מנהל חטיבת הבניים ערן מוסקוביץ	מנהלת ביה"ס התיכון דפנה מנור	מנכ"ל אריה קוגן	עיתון הכפר רמת הירוק רמת השרון
-------------	--	--	----------------------------------	---	--------------------------------------	------------------------------------	--------------------	---

2026 - 2022

תוכן עניינים

24

3 דברי העורכים

23 עצמאות וזיכרון

5-4 סיום י"ב. בוגרים משנת 2026-2024 מסכמים

5-4

8-6 מסע לפולין וזיכרון בסלון

27-24 ספרות, אמנות ותיאטרון

8-6

9 משפחת קוץ ז"ל

30-28 יום זכויות האדם והאזרח

11-9 תלמידים כותבים על מלחמת חרבות ברזל 7.10.23

31 סיור לירושלים, קיבוץ יגור וסיור בת"א

31

14-12 ראינות עם דפנה מנור, שרי גולדווסר וחני שגיא

32 יזמים צעירים/ חינוך פיננסי

19-15 אקו כפר, טיולים וסיורים

33 שיעורים בהיסטוריה מחוץ לקופסה

34

22-20 פילוסופיה, הגות ודעות

34 יום השפה העברית, רובוטיקה וחיי פנימיה

19-15

כתבים - נעם נעמן, וארי בזבלוק, עברי שי, יעל צמרת, מאוד שחורי, אורי גפן, מיקה רוטברט, לורן יודיצקי, אילון שמעוני, עמית לוינר, מלודיה אלפרן, צחי רולניק, חני שגיא, עדינה ברגר אידו, איתמר קרקובר, יובל ירושלמי, נגה קירטון, לימור רובר, דניאלה יונס, ניתאי רוטברט, דניאל אבני עפרי נתן, אמיר בן אלון, ליה גבע ברוט, דניאל גייסמן, יובל גבע ברוט, רונה שי, שירלי קאופמן, יעל צמרת, תמר רוטלוי, דנה קדם, עלמה חיימוביץ, אורי לשם, יובל ברגר אדווה לירז, דניאל נתנאלי, עלמה חיימוביץ, רומי זיו, מיה ברדה, אלה בראל, נועה בונין, דפנה אלון, רועי כהן, יעל אזולאי, מאיה בינדר, יעל גלזר, הדס נצראל, דניאל קיסר, גילי שניר, תמר דניאלי, תמר זוהר, מיכאל שחר, עלמה שפר, נוגה לוי, נעמה יג'וב, ארן גולדפינגר, סתיו לוי, רוני ידיד, איתמר אלצפון, ליבי לוי, אופיר ראביד, אבי תירוש, לי שפירא, דן שפירא, גילי שניר, יואב סייר ניצן, רוני פוה, אדר רובינשטיין, אורי שיחור.

הכפר הירוק

צלמים - יוסי עובד, יוסי משען, דייב אלגם, חגית זילברשמידט, ורדה קרין, נורית שלם, עדן סומך, עדי טלמון, עדינה ברגר אידו, נועם נדיר, אורית טלמור, לימור רובר, חני שגיא, עופרי שובל, איילת ליפשיץ, מלי נוימן, ד"ר אושרית יקנה, אמיר בן אלון, אורנית שור, דניאל אשר, נתי פס, דפנה אלון, עינת פוליטי, לי זיו, אורי סער, נינה מירנדה, אסף באטוס.

עיתון הכפר הירוק רמת השרון: מנכ"ל: אריה קוגן | מנהלת התיכון: דפנה מנור מנהל החטיבה: ערן מוסקוביץ' עורכת ראשית ומורה מלווה: ורדה קרין | עורכים ראשיים: עברי שי, מאור שחורי, מלודיה אלפרן | סגנית עורך: וארי בזבלוק עורכי מדיה: אבי תירוש, חגית זילברשמידט | יועצים טכנולוגיים- יוסי משען, רוני רודיטי, אסף גולדפרב, אבי תירוש.

2026 - 2022

דבר המנכ"ל

קהילה יקרה, קוראות וקוראים יקרים,

בידיכם מהדורה חגיגית ומיוחדת של עיתון הכפר הירוק. מהדורה מודפסת, המסכמת ארבע שנות יצירה, עשייה, מחשבה ויוזמה, כפי שהן באות לידי ביטוי בעיתוני הכפר שפורסמו בין השנים 2022 ל-2026.

לאורך השנים, הפך עיתון הכפר הירוק לבמה משמעותית לקול התלמידים, לעולמם הפנימי, לסקרנותם, לערכיהם ולמחויבותם לחברה ולקהילה. דרך כתבות עומק, ראיונות, טורי דעה ותיעוד של יוזמות חינוכיות וחברתיות, מצליחים הכתבים הצעירים להאיר את העשייה הענפה המתקיימת בכפר יום יום, הן בתחום הלימודי והן בתחום הערכי והחברתי.

אין אפשרות להכיל בעיתון אחד את מלוא העושר והגיוון של העשייה בכפר הירוק. ובכל זאת, אני מאמין שמהדורה זו מצליחה לשקף נאמנה את הרוח המיוחדת של המקום: רוח של יצירה, אומנות, מוזיקה, חשיבה ביקורתית, מדע וטכנולוגיה, לצד מחויבות עמוקה לאחר, עשייה קהילתית, התנדבות וערבות הדדית.

למהדורה זו מצטרפות גם כתבות שנכתבו במהלך תקופת המלחמה האחרונה, חרבות ברזל. כתבות אלו משקפות ברגישות, באומץ ובכנות את הלכי הרוח בכפר הירוק ובחברה הישראלית, ומעידות על יכולתם של תלמידינו להתבונן במציאות המורכבת, לשאול שאלות, לבטא רגשות ולהישאר מחוברים לערכים של אנשיות, אחריות ותקווה.

מאחורי כל גיליון עומדים אנשים הפועלים במסירות ובאהבה גדולה. בראש ובראשונה, תודה מעומק הלב לורדה קרין, המלווה את הכתבים הצעירים מזה שנים רבות, במסירות, ברגישות ובאמונה עמוקה בכוחם של תלמידיה להשפיע וליצור. תודה לחגית זילברשמיט, הדואגת בעקביות להפקת המהדורות המקוונות ולהפצתן בקרב קהילת הכפר הרחבה. ותודה גדולה ומיוחדת לכתבים הצעירים עצמם, המשקיעים מזמנם, מכישרונם ומלבם, ומוכיחים פעם אחר פעם כי קול צעיר יכול להיות קול עמוק, אחראי ובעל משמעות.

עיתון זה הוא הרבה מעבר לאוסף כתבות. הוא עדות חיה לרוח הכפר הירוק, לערכים המובילים אותנו, ולחינוך המבקש לטפח מצוינות לצד רגישות חברתית, חשיבה עצמאית ומעורבות אזרחית.

אני גאה בתלמידינו, בצוות המלווה, ובקהילה כולה, ומאחל לכולנו שנמשיך לטפח יחד מרחב של יצירה, שיתוף, הקשבה ותקווה גם בשנים הבאות.

בברכה,

אריה קוגן

מנכ"ל הכפר הירוק

דבר העורכת הראשית

קוראים יקרים, תלמידים מורים וקהילת הכפר הירוק.

הגיליון העשיר שלפנינו, כולל כתבות נבחרות מארבע השנים האחרונות.

העיתון פורסם במהדורה מודפסת במשך 15 שנים בשילוב עיתון "ידיעות אחד רונות"

ובארבע השנים האחרונות, הפך העיתון לדגיטלי בעזרתה של חגית זילברשמיט מידט יועצת מדיה.

במשך השנים עיתוננו סיפר ומספר גם היום, את סיפור הכפר הירוק על כל גווניו.

מהכתבות אפשר ללמוד על השינויים שהתחוללו במרוצת השנים.

על פעילויות חברתיות וחינוכיות של מורים ותלמידים.. כמו: יום זכויות האדם הבנלאומי, סיורים לימודיים, תחרויות הישגים, אקו כפר, פרויקטים בחקלאות, מוזיקה, תיאטרון, סביבה ואקלים, מנהיגות ועוד...

בזכות הכתבים והעורכים, תלמידים ותלמידות שעושים עבודתם בהתנדבות. תלמידים מוכשרים יצירתיים ואחראיים, זוכה העיתון להערכה רבה מצד תלמידינו, מורים, עובדים הנהלה ומשרד החינוך.

יש לי העונג ללוות 18 שנים את העושים במלאכה. אני מלאה סיפוק וגאווה.

תודה לכם אהובים. תודה לך אריה קוגן מנכ"ל הכפר על הגיבוי.

אני מאחלת לכל התלמידים, לעובדים ולמשפחת

הכפר הירוק המשך עשייה ערכית, חינוכית ותרבותית.

מקווה שנדע ימים שקטים ומלאי ביטחון ובריאות

שנדע להיות אזרחים טובים

שנבחר בטוב.

ורדה קרין

דברי סיום של בוגרי י"ב

2026-2024

כתבים וכתבות וותיקים.ות

מאת: מאור שחורי, י"ב3

"מר ונמהר בא הקץ \ אך איטי ומתוק היה הזמן שבנינו" היטיב לכתוב יהודה עמיחי. פתאום, בסוף השנה, נדמה כי שש שנות לימודי בכפר, חלפו כמוץ לפני רוח. אולם, בכל יום ויום שעבר, לא חזיתי בקץ מנגד, תמיד היה הוא רחוק מפניי – והינה הוא בא, וכעת – "אני מאוד אחד". בתוך שש שנים, בתוך קהל חבריי ומורי, בתוך כל פרקי החיים, בתוך מרחבי הכפר.

בתוך כל אלה אני מאוד אחד – מתוך כל אלה אני מאוד אחד.

שדה – מילה קצרה, רק שלוש אותיות המכילות בתוכן חייטין-חייטין לאין שיעור. כך, אין-ספור הרגעים והחוויית מתכנסים לשלוש אותיות – אדם. ואם פתאום מנשב הרוח, לבטח כל שיבולת נעורה וזעה. והינה הקץ, מביא איתו רוח, והוא עובר בי ומעיר את זיכרונותי, עד השכוחים והנידחים שבהם. מתוך כל אלה אני מאוד אחד.

אינני נפרד היום רק מהכפר, אלא גם מעיתון בית הספר. בעיתון אני כותב למן כיתה ט', ארבע שנים של כתיבה ויצירה שאינן מובנות מאליהן. ארבע שנים שנפלה בחלקי הזכות להביע את קולי, לסקר, ללמוד ולהתפתח. אלה היו ארבע שנים רוויות טלטלות לאומיות, שחלקן נמשכות עם עצם היום הזה. בכל אלה, זכיתי בבמה שבה יכולתי להביע את דעותיי ואת תחושותיי באופן הכן, האמיתי והמקורי ביותר, לצד המשימה החשובה של סיקור ותיעוד עיתונאי.

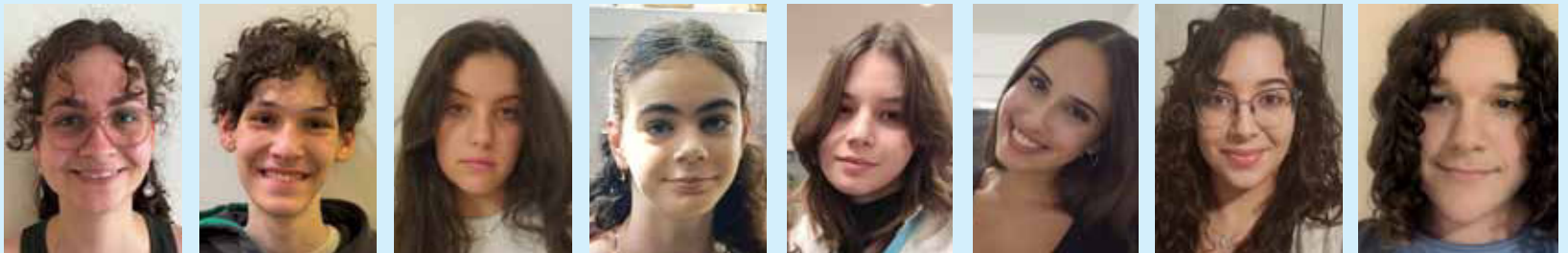
העיתון היה חלק בלתי נפרד ממני, והוא לעד יישלח בי אותותיו ואותיותיו. הכתיבה בו השפיעה עליי ותרמה לי בספרות שונות ורבות בחיי: החל מתחושת השייכות והמחויבות לקהילה, דרך שיפור יכולות הכתיבה וההבעה, ועד לחיזוק הביטחון העצמי וגיבוש הדעות. אך עניין אחד עולה על כולם, ההרגשה שיש בידי את הכוח להשפיע על הקוראים, לחדש להם במידת-מה, לתת להם השקפה נוספת. אני בר-מזל על המקום הזה, העיתון, שפרס לפניי חלקת שדה קטנה לטעת בה מילותיי.

פעילות העיתון מבורכת היא ואני חב אפוא תודה גדולה לעורכת הראשית של העיתון, ורדה קרין, הלב הפועם של העיתון, שבלעדיה לא הייתי מגיע לכתוב בו. אני מודה לך, ורדה, על הדרך שבה ליווית אותי, על ההתפתחות והלמידה שעברתי בזכותך. וכן, אני מודה לכל כתבי העיתון וכתבותיו ההופכים את העיתון למיוחד כה ועשיר, לכך פורה ליצירה מקורית. זכות להירשם לצד שמכם ברשימת הכתבים.

אנצל את ההזדמנות ואקרא לתלמידים נוספים שהכתיבה בליבם והמילים בעורקיהם, לבוא לכתוב כאן, בעיתון, לאור דבריו של ש"י עגנון: "מי שנתן לו אלוקים בידו עט סופרים הרי הוא צריך לכתוב את מעשי השם ונפלאותיו עם בני אדם."

ועכשיו, בהינחי את העט, כנהג טרקטור אני מעמיס גדישים ותבנים בעגלתי, וממשיך בנסיעתי הלאה, "בדרך היורדת מן הכפר" – לזרוע שדות חדשים. אך לרגע אחד אחרון אני מוכרח לעצור. והינה עננת האבק מאחוריי שוככת, ואני "מסתכל מאוד בשקט": הדרך הנפרסת, היפה, לפתע כולה מתכנסת לתמונה אחת. עם התמונה הזו, עם העגלה הזו, עם המילים האלה – אני ממשיך.

כתבים וכתבות חדשים.ות

דבר כתבים – סיום י"ב / הדס נצראל/ כיתה י"ב 8

אני יכולה להגיד בפה מלא שהתקופה שלי בכפר הייתה מעל לכל המצופה - מעל למצופה משני כיוונים. מצד אחד, הכפר פתח בפניי הזדמנויות ואפשרויות שמעולם לא ציפיתי להן כשבחרתי ללמוד כאן. ומצד שני, עצם ההתמדה שלי במקום, למרות האתגרים, הייתה מעבר למה שרבים ציפו ממני והפכה לחלק משמעותי מהדרך שעברתי בו.

במשך שש השנים האחרונות התעוררתי כל בוקר בחמש בדיעה שמחכה לי נסיעה של שעה וחצי-שעתיים לכל כיוון - ממודיעין אל הכפר ובחזרה. כתלמידת חוץ, בלי הסעה מסודרת ובלי דרך נוחה להגיע, המרחק היה חלק בלתי נפרד מהחוויה שלי כאן. מהצד זה אולי נשמע כמו קושי טכני גרידא, אך בפועל עובדה זו הציפה קשיים שרוב חבריי כלל אינם נדרשים לקחת בחשבון. כשהתחלתי את דרכי בכפר, לא מעט אנשים, כולל חלקים מהצוות, הטילו ספק בכך שאצליח להחזיק מעמד לאורך זמן, ובמידה מסוימת אפשר להבין למה. ובכל זאת, למרות העייפות, המרחק והימים הארוכים - הנה אני כאן. מעולם לא שקלתי לעזוב לטובת בית הספר השכונתי, וגם היום, בסיום י"ב, אני יודעת בוודאות שלא הייתי בוחרת אחרת.

דווקא אתגר המרחק פיתח אותי בדרכים שלא הייתי מוותרת עליהן, הוא עיצב בי תכונות של התמדה, משמעת וחריצות. למדתי להגיע גם כשקשה, להשקיע גם כשעייפים ולהמשיך גם כשהדרך ארוכה - תרתי משמע. אבל האמת היא שלא הייתי מצליחה לעשות זאת אילו לא הכפר עצמו היה מקום שנתן לי סיבה להמשיך להגיע אליו בכל יום מחדש.

הכפר היה עבורי מרחב של אפשרות - מקום שאפשר לי לאתגר את עצמי, למתוח את גבולות היכולת שלי ולהתנסות בדברים חדשים. אחת הדוגמאות לכך היא הבחירה שלי לכתוב בעיתון הבית-ספרי, החלטה שהפכה עם הזמן להרבה יותר מפעילות נוספת. דרך הכתיבה פיתחתי יכולות חדשות, אך אולי חשוב מכך - מצאתי את הקול האישי שלי ואת הרצון ליצור ולהביע את עצמי.

מרכיב משמעותי נוסף עבורי היה מציאת מקום שבו קיימת אהבה אמיתית ללמידה. תמיד הייתי אדם סקרן שאוהב ללמוד, והכפר סיפק לי קרקע פורייה לפתח את התכונות הללו. במיוחד במגמת פילוסופיה יהודית ומשפטים תחת הובלתן המרשימה של כרמית קינן ושירה ברגר, מורות המגמה. המגמה אפשרה לי להיות חלק מחממה של חשיבה, דיון וחדוות למידה - מקום שבו הלמידה לא הסתכמה בחומר לבחינה, אלא הפכה לתהליך של התפתחות אישית ומוסרית.

אחת מתופעות הלוואי של דרכי בכפר הייתה התפתחותה של תחושת מסוגלות. נוצרה בי ההבנה שהעולם פתוח בפניי; במקום לחשוב על חלומות כפנטזיה תיאורטית, הם הפכו למטרות שהאמנתי ביכולתי להשיג. כך למשל, כבר בכיתה ט' התחלתי ללמוד פילוסופיה באוניברסיטת תל אביב במסגרת תוכנית רוג'וני - צעד שלא הייתי מעזה אפילו לדמיין אלמלא השנים שלי בכפר והאמונה של מורי בי וביכולתי להצליח.

ביעבד אני מבינה שהחוויה שלי בכפר הייתה ייחודית לא רק בגלל הקשיים שליוו אותה, אלא בגלל הדרך שבה הם הפכו למנוע של צמיחה. לאורך השנים דחפתי את עצמי שוב ושוב להתפתח, לנסות, להיות טובה יותר - ואין ספק שהכפר היה שותף משמעותי בתהליך הזה. אני יודעת שתמיד אסתכל על הזמן שלי כאן כעל התקופה שבה באמת התעצבתי כאדם, קשה לי לדמיין מי הייתי היום בלעדיה. הכפר, השיעורים שלמדתי בו והאנשים שפגשתי כאן ילוו אותי בכל דרך שאלך בה בעתיד, כמו שאומר השיר האגדי: "זה הכפר שבו מצאתי, בו מצאתי את ביתי, גם אם עוד ארחיק ללכת, את רוחו אשא איתי."

ביום חמישי, 6.6.2024, תלמידי שכבת י"ב עטו גלימות כחולות, חבשו כובעים, וחצו את קו הסיום. מחזור ס"ט התמודד עם קורונה, סגרים, מבצעים, מלחמה, וכעת הגיע לפסגה, קצת תשוש מן המסע בדרך אליה, אך בעיקר מחוייך, צופן בליבו התרגשות מהצפי בעתיד לבוא.

טקס הסיום הייחודי כלל בין השאר שטיח אדום, עליו צעדה כל כיתה עם מחנכה כלאחר כבוד, שלל נאומים של תלמידים ומנהלים, ריקוד זוגות שכבתי, וכמובן את המנון הכפר ואת זריקת הכובעים המסורתית לאוויר יחד עם הקריאה המפורסמת "שמינית".

בין משתתפי הטקס נאמו הוריו ואחיו של הראל הנר ז"ל, תלמיד הש"כבה, והעניקו פרס על-שמו עבור הצטיינות חברתית לשני תלמידים שבלטו בעשייה ונתינה לזולת.

אני מרגישה שאחד הערכים המרכזיים המשותפים לתלמידי השכבה הוא נתינה. התלמידים ציינו בטקס שלל פעילויות שכבתיות ואישיות שסבבו ערך זה; כגון הקמת חמ"ל חקלאי, איסוף ואריזת תרומות, קטיף שכבתי כסיוע לחקלאים בהתנדבות, ועוד. מחזור ס"ט מאופיין ברוח הזו שעוטפת את תלמידינו, רוח העשייה והנתינה, הדאגה לאחר והאמפתיה העמוקה. ואני מקווה שזה מה שנשאיר מאחור, שזה מה שיזכר מהשכבה שלי.

מהכפר הירוק לא נפרדים, גם אם ב-1 בספטמבר בשנה הבאה לא נצעד בשעריו, הוא יצעד לצידנו בהמשך דרכנו. לא נפרד מרוח הכפר, מה טווסים, מהשטחים הירוקים, מנשפי הפורים, מהמורים, מהתלמידים, מהמשק, מהטיולים השנתיים. כל אלו ילכו איתנו, הם שהרחיבו את ליבנו וכעת נהיו חלק מפעילותנו, ויהיו זכרונות ליבה עבורנו, שתמיד יישארו בנו, שלא יישכחו לעולם. חלק מהיותנו מי שאנחנו, מי שגדלנו להיות, מי שהכפר הירוק חנך בחיקו ושעל ברכיו גדלנו והתפתחנו, למדנו להיות אנשים, לא רק בני אדם. למדנו ערכים, למדנו הצלחה ולמדנו נתינה. עשייה. התנדבות. למדנו כבוד. למדנו משפחה.

אני רוצה לאחל לחברי לשכבה, קרובים ורחוקים, כאלו שהחלפנו מב"טים מהירים במסדרון בהנהון ובחיוך וכאלה שישארו גם לכל החיים - קחו איתכם את עצמכם, את מי שאתם, עגנו את דמותכם שנוצרה בין כותלי הכפר, וזכרו מי אתם, מאיפה באתם, וקבלו את מי שאתם הולכים להיות, תנו לעצמכם להשתנות, ותנו לעצמכם להשאר אתם, עוד קצת ילדים, עוד קצת בתיכון. ובהצלחה בכל אשר תשא הרוח, בשנת שירות, במכינות, בצבא, בשירות לאומי, בהמשך דרככם. גם כשיתפצלו דרכי תלמידי השכבה, שישבו כל יום בין אותם הקירות, לכל קצוות הארץ ומחוצה לה, תמיד יחכה להם מקום בליבו של הכפר. הוא תמיד יהיה מקום מוכר, בית. "גם אם עוד אמשך ללכת, את רוחו אשא איתי".

מילים שהקראתי בטקס אשר חתמו את דבר התלמידים:

"חטא היא סוג במשפחת הדגניים, הכולל מינים מתורבתים חשובים ביותר כמקור מזון בסיסי לאדם.

עבורי חטא היא שש שנים שלא אשכח לעולם.

בכל שנה בסתו כל בית הספר לובש לבן. כל אחד אחז בחפץ זרעים בידו.

צועדים יחד עטופים בחגיגות לשדה החטה

וזרעים את הזרעים.

והחטה צומחת.

ושוב, עד לקציר הבא.

כך עברו חמש שנים.

השנה לא התקיים ארוע שדה החטה.

הוא החלף בשדה קרב

ולא לבשנו לבן. לא אחזנו בחפץ זרעים, לא

זרענו את האדמה ולא השארנו מה לקצר.

אבל בכל זאת השארנו בכפר:

כשנביט לאחור עד כתה י"ב

נדע שבכל עת זרענו יזמזמו שהשארנו לתלמידי השכבות שתחתינו

ושבליים זבזבו של הכרת תודה לכל מורינו ומורתינו

ומסרת שהיתה לפנינו תמשיך גם אחרינו

וחיות, וזכרונות,

ובמשך שש שנים

הכפר אחז בידו בחפץ זרעים זרע, והשקה, וטפח, וגדל,

וחנך, וטפל

ומעתה ואילך, בכל אשר נלך

עתידנו יהיה שזור בכפר בהיות הוא עבורנו - עבר

ונזכה לקצר את החטה שזרע בנו.

כך ילך אתנו לעד."

הגעתי לשנתי האחרונה במערכת החינוך ובכפר הירוק. לא פשוט עבורי להגיע להבנה הזאת. קודם כל אגיד שהכפר הירוק הפך לי לבית. אני מרגישה שאני מכירה ממש טוב כל פינה, כל עץ, כל רחבה. במשך שש שנים אני מבלה את רוב היום בבית הספר, במקום הזה, בכיתה, עם חבריי הטובים והמקסימים וילדי הכיתה המיוחדת שאני אוהבת מאוד. עם מורים שונים שמלמדים אותי כל יום עוד על החיים ועל עצמי.

הגעתי לכפר בכיתה ז', בספטמבר 2020, ולא ידעתי איזו דרך ותהליך אני עומדת לעבור בשנים האלה. זכיתי ללמוד, להכיר הרבה אנשים מיוחדים ומדהימים, לחוות חוויות שונות ברמה הכלל-כפרית, השכבתית, הכיתתית והאישית. כל זה במקום מיוחד כל כך, כולו ירוק, מלא צמחייה, שטחים פתוחים, שדות, טווסים ובעלי חיים. המרחב הפיזי והרוחני של הכפר נושא בתוכו חופש וטוב שצובע את המקום והשהייה בו באווירה טובה ומקבלת.

אלו היו שנים של למידה וחינוך מכל מיני צדדים, המשלב סיורים וטיולים בארץ המיוחדת והיפה שלנו שחיקו את הזיקה שלי אליה ולמדינה שלנו. נוספו לכך הרצאות ופעילויות חינוכיות מעשירות במקביל לרצף לימודי בסיסי, שהעניקו לי ידע בתחומים שהם מעבר לתוכנית הלימודים וחיברו בינו לבין הקהילה. יצא לי ללמוד בכיתה עם תלמידים נבונים ומכבדים, וגם מצחיקים ואוהבים, כל פעילות, כל שיעור איתם הוא חוויה, כל שיח מסקרן, מעשיר ומלמד. אני מודה על ההזדמנות לעבור אתכם יחד את השנים האלה.

אלו היו שנים לא פשוטות, שנתיים של קורונה, מחלוקת בעם, וכמעט שלוש שנים של מלחמה. אבל אנו עוברים אותן יחד, והחוויה הקולקטיבית, התמיכה, הסולידריות והדבקות בביחד הם חזקים מכל, ודוחפים אותנו קדימה. ועם כל הקשיים היו גם רגעים מדהימים ומשמעותיים רבים יחד.

בכיתה ח' הצטרפתי למערכת העיתון, שם מצאתי מרחב אוהב ותומך לבטא את עצמי, את הרעיונות שלי, בחופשיות ובקבלה, בתוך קבוצה מדהימה ומכילה של כתבים מוכשרים וצוות עיתון מסור ואוהד. אני מודה על האפשרות להשמיע את קולי, תוך צמיחה והתפתחות מתמדת בקהילה מיוחדת כזו.

אני נהנית לחלוק מעצמי כבר במהלך חמש שנים, לשתף בנקודת מבטי האישית על מגוון תחומים, נושאים ואירועים שונים; לשפוך אור על יצירה אומנותית, לבקר הופעות מחול, סרטים, ולשתף על ספרות - ספרים ושירה. מצאתי, למעשה, דרך להעביר לאנשים אחרים את הדרך שבה אני רואה את החיים. הכתיבה גם לעתים קרובות גורמת לי להרהר ולהגיע למסקנות שונות ועמוקות לגבי החיים ולגבי עצמי, ואני אסירת תודה על ההזדמנות הזו שניתנת לי במסגרת מערכת העיתון.

אני שמחה שיצא לי לבלות בכפר כל כך הרבה זמן, גיליתי שכשנמצאים במקום מסוים הרבה שנים, זוכים להכיר אותו לעומק ונוצר חיבור מיוחד אליו.

אני רוצה להודות למורים שלי לאורך השנים האלה, שלימדו אותי בחוכמה, ברגישות, שתמכו בכל רגע וליוו אותי לאורך חודשים ואף שנים. שחלקו מהידע שלהם ומהניסיון, מדרכם להשקיף על כל מיני דברים ותחומים בחיים. אני מעריכה אתכם מאוד. למורה תפקיד חשוב מאוד, לחנך את התלמיד ולהעניק לו ידע, ערכים, לעזור לו לגבש תפיסת עולם, למצוא את הקול האישי שלו, לעזור בו עניין ותשוקה, לגרום לו למחשבה והרהור בנושאים שונים. עליו לעשות זאת בעדינות ובזהירות, שכן על כתפיו של מורה מוטלת אחריות רבה, כי "לחנך ילד, הרי זה לשאת את נפשו בידך". לכן, מקצוע המורה הוא חשוב ומשמעותי ביותר, ואנחנו התלמידים מעריכים אתכם מאוד, אני מקווה שאתם יודעים ומרגישים את זה.

זכיתי ללמוד מהמורים הכי טובים, מכילים, ומעוררי השראה, כאלה שיש בכפר הירוק שלנו. עוררתם בי תשוקה וסקרנות, ללמוד ולדעת, גרמתם לי להאמין בעצמי ולהרגיש מוערכת, בטוחה ומשמעותית. עזרתם וכיוונתם אותי במסע ההתפתחות וההיכרות שלי עם העולם ועם עצמי.

תודה גם ליועצות המדהימות שנותנות מקום לכל אחד ואחת ופותחות את לבן להקשיב, לתמוך ולהכיל ולעזור. זו שליחות ועבודה לא פשוטה לייצר מרחב עוטף עבורנו, תודה רבה על הלב הרחב והאוזן הקשבת, הכתף התומכת.

ולמחנכים היקרים שלי, שליוו אותי במשך 3 שנים כל אחד, שתמכו ותמיד היו שם בשבילי לכל דבר, מוכנים לעזור ולתת שלא על מנת לקבל.

המתוך מעניק תחושת בטחון, תמיכה ויחס אישי לכל אחד, ואני מודה למחנכיי שקיבלתי מהם את כל אלו לאורך השנים. אני מעריכה ואוהבת אתכם!

אני מרגישה שלמדתי הרבה, והתפתחתי והתגבשתי כבת אדם. אספתי חוויות במהלך שנים רבות, שישארו לנצח בליבי וחלק ממי שאני. אקח איתי את כל הרגעים והשנים כאן. בהמנון הכפר כתוב "גם אם עוד ארחיק ללכת, את רוחו אשא איתי". בכל שנה אני שומעת ושרה את ההמנון, ורק כעת אני מבינה באמת את השורה הזו.

הייתה לי הזכות הגדולה להתחנך, ללמוד ולגדול במקום הזה, ויש בליבי אהבה גדולה למקום, לכל התלמידים והחברים שלי, לצוות, ההנהלה והמורים.

אני מודה מאוד, ומקווה שהמקום הזה ימשיך להיות בית לגדילה, למידה והתפתחות עבור עוד ילדים רבים.

מסע לפולין 2025

השואה כפי שספרה לי אמי

אופיר ראביד, כיתה ט'6

אני שייכת לדור הרביעי בשואה. לא הכרתי את הורי הסבים שלי, שעברו אותה בנופם ואת הע" דות שאכתוב כאן לא שמעתי בעצמי. אימי שמעה וספרה לי. ככל שאנחנו מתרחקים בזמן, הניצולים מתמעטים ומגיע הרגע בו האחריות להעביר את הזיכרון מוטלת עלינו, מאב לבן ומאם לבת.

הסיפור שייך לאבי סבתי, אייזיק גיסינגר. הוא כמעט ולא סופר, כי בביתה של סבתי אסור היה לדבר על השואה והיא עצמה לא יודעת דבר על קורות הוריה. הם חשבו שבכך הם מגינים עליה ומעניקים לה ילדות נורמלית. אמי, שהייתה נכדתו הבכורה של אייזיק, הייתה למרבה המזל נערה סק' רנית וחוצפנית. היא נדנדה ונדנדה עד שיום אחד, שנים בודדות לפני מותו, סבא נכנע והסכים לספר. זו הייתה פעם אחת ויחידה שסיפור ההצלה שלו סופר ואין עוד עדים לסיפור הזה. לכן הוא עובר במשפחתי כאוצר יקר מפז.

סבא אייזיק היה הצעיר מבין שבעה אחים, כולם בעלי משפחות וילדים, שהתגוררו בעיירה קטנה בשם קרסנה, היום המקום נחשב חלק מאוקראינה. הוא שינה בעלות כמה פעמים במאה האחרונה, משום קרבתו לגבול עם פולין. כמה מאות יהודים התגוררו שם לפני השואה. בשנת 1941, הצבא הרוסי, שכבש את העיר רק שנתיים קודם לכן, עמד לסגת בחופזה מפני הגרמנים. אהרון, אחיו הגדול של סבא, היה קומוניסט נלהב והתיידד עם החיילים הרוסים.

חבריו החיילים גילו לו ערב אחד, בסודי סודות, שהם קיבלו פקודה לסגת ביום המחרת. הם הזהירו אותו, שהגרמנים רוצחים את היהודים בכל מקום שהם מגיעים אליו ובקיצור, הציעו לו להצטרף לג'וד ולעזוב איתם. האח חזר הביתה והתחנן בפני סבא שלי, הרווק היחיד במשפחה, שיעלה במקומו על הרכבת של הצבא האדום ויברח. סבא לא הס' כים, כי לא רצה להישאר לבד בעולם. בסופו של דיון ארוך, האח הבין שאין לו ברירה והסכים לע' לות על הרכבת יחד עם סבא.

סבא נרדם בטלטולי הנסיעה וכשהתעורר, גילה שאחיו רימה אותו וקפץ מהרכבת הנוסעת כדי לחזור ברגל אל ילדיו הקטנים. זו הפעם האחרונה שראה מישהו מבני משפחתו. זו הייתה משפחה גדולה של ארבעים ואחד מבוגרים וילדים. בהצלתו הכפויה, אחיו הבטיח שיישאר מישהו מהמשפחה בחיים.

סבא חשב עד מותו, שבני משפחתו הוצאו להורג בירי, אבל באתר של יד ושם נכתב שיהודי העיירה, יחד עם יהודים רבים שנאספו מישובים שכנים, הוכנסו לאסם גדול ונשרפו כולם חיים. רק עשרה גברים צעירים שהצטרפו לפרטיזנים, נותרו בחיים מכל יהודי העיירה, שננטשה ויער צומח היום בין חורבותיה. סבא שלי הוא הניצול האחד עשר, שאת סיפורו איש לא הכיר.

הצוואה שהשאיר אחריו היא אהבת אחים.

מסע לפולין סיפור אישי

יואב סירי ניצן - י"ב 6

במהלך ההכנות למסע לפולין כל אחד התבקש לספר למה הוא רוצה לצאת למסע. אני סירפתי את הסיפור של סבא שלי ואמרתי שאני חושב שחשוב לזכור את כל הסיפורים ולהעביר אותם הלאה.

אתי המדריכה שלנו, זיהתה את הסיפור ודיברה עם חברה שלה שלא מזמן חקרה את הסיפור וביחד עם שרית והדר הם איפשרו לעשות מפגש עם המשפחה של חסידי אומות העולם שהצילו את סבא שלי בשואה.

סבא שלי נולד בעיר קווינסק והמשפחה שלו היו סוחרים. הוא היה שם עם אבא שלו זלמן, אמא שלו רגינה, אחותו חנה, דודו דוקו ודודתו גוטה.

שהחלה המלחמה יוזף פיבורסקי הסכים להגן ולהסתיר את המשפחה שלי אצלו בבית.

בזמן שהם ברחו בלילה לעבר בית פיבורסקי משפחתי נתקלו בפולנים בעיר שירו בהם, זלמן וחנה בת ה6 נהרגו והשאר הגיעו לבונקר של יוזף.

משפחת פיבורסקי האכילו אותם ושמרו אותם בבונקר ככה כמעט שלוש שנים.

ביקור שלנו בפולין גם גילינו שבזמן שהוסתרו יהודים מתחת לבית שלהם הם אירחו בבית חיילים גרמנים. כלומר הסיכון שהם לקחו על עצמם היה עצום.

סבא שלי אמר לי שהוא זוכר שהיה יום אחד שהם לא רצו לאכול אז יוזף כעס עליהם מאוד והכריח אותם לאכול. זה מראה על כמה בן אדם טוב הוא היה, הוא לא ויתר להם, הוא עשה את זה מכוונות טובות המטרה שלו הייתה לשמור עליהם בחיים בכל מחיר. הוא היה מודע לסיכונים של לעזור להם, הוא ידע שאם יתפסו אותם כנראה שיהרגו אותו ואת משפחתו אבל הוא עשה את זה בכל זאת. הוא היה באמת גיבור אמיתי.

וככה הם היו בבונקר עד 1945 כשהגיעו הרוסים.

במהלך המסע לפולין זכינו להגיע לביקור בבית של סופיה בתם של יוזף וסטפניה. היא עדיין מתגוררת באותו בית שבו הוחבאה המשפחה שלי בזמן המלחמה, וכשעמדנו שם וראינו במו עינינו איפה היה ממוקם הבונקר שבו הם הסתתרו, פתאום כל מה ששמעתי וסיפורי לי במשך השנים קיבל ממש צורה. זה היה רגע שבו ההיסטוריה הפסיקה להיות סיפור והפכה למציאות מוחשית.

פגשנו שם גם את קלאודיה, הנכדה של סופיה, שבעצם בלעדיה כל זה לא היה קורה. היא בחרה להפוך את ההיסטוריה המשפחתית שלה למשימת חיים, חקרה, איתרה, כתבה ודרשה להבין מה באמת התרחש. מתוך המסע האישי שלה היא הצליחה ליצור איתנו קשר, ורצתה מאוד שנגיע ושיפגש. היה משהו מאוד חזק בלראות איך שתי משפחות שנק' שרו ביניהן לפני עשרות שנים בנסיבות הקשות ביותר שיש, נפגשות שוב מתוך רצון כן להבין, לכבד ולזכור.

לאחר הביקור בבית, נסענו לאולם בעיר. ראש העיר הגיע, דיבר וברך אותנו. אחריו אני עליתי לדבר, ושיתפתי את הסיפור של המשפחה שלי מול קהל שישבו בו גם בני משפחת פיבורסקי. מיד אחרי קלאודיה דיברה, והציגה את אותו הסיפור מזווית אחרת, מנקודת המבט של המשפחה שלה, של אלה שבחרו לסכן את חייהם כדי להציל אחרים. השילוב בין שתי נקודות המבט יצר רגע נדיר של הבנה עמוקה ומשותפת של עבר אחד שמחבר בין עולמות שונים.

האירוע כולו היה מרגש בצורה שקשה לתאר במילים. זה אחד הרגעים הכי משמעותיים שחוויתי בחיים, כזה שממשיך להדהד בי גם עכשיו. אני מאמין שכל אחד צריך לצאת למסע הזה, מסע שמלמד לא רק על ההיסטוריה, אלא גם על עצמנו, על בחירות של בני אדם, ועל האחריות שלנו לשמור את הזיכרון חי.

לסיום, אני רוצה להודות מכל הלב לשרית, הדר, אתי, יעל, ריקי, עינת, שי, משה ואסף על מסע עצמתי, משמעותי ומרגש כל כך. תודה שהפכתם את החוויה הזו למה שהיא

זיכרון בסלון

יעל אזולאי 4

יום השואה הוא יום קשה עבורנו כעם.

הזוועות שעברנו, חרטות בדם- תמונות בשחור לבן שמספרות סיפור שמעלה בנו צמרמורת כל שנה מחדש.

אבל הדבר החשוב ביותר הוא שלא נשכח.

שלא נשכח את מה שקרה ל-6 מיליון מהעם שלנו, ושנמשיך לספר את סיפורם של אלו ששרדו ואלו שנפלו.

השבוע ביקרתי בזיכרון בסלון של משפחת סגל.

דלית זורון סגל המדהימה סיפרה באומץ את סיפור ההישרדות של אמה שחיה באיטליה בשנות המלחמה, וניצלה יחד עם משפחתה בזכות חסיד אומות העולם ג'ינו ברטלי, רוכב אופניים איטלקי ועטור פרסים שניצל את מעמדו והציל כ-800 יהודים בשואה.

ברטלי הסתיר במרתף ביתו את אמה של דלית ומשפחתה במשך יותר משנתיים, והעביר מסמכים מזויפים עבור יהודים בכל רחבי איטליה, אותם הסתיר בשלדת האופניים שלו.

במהלך המפגש בביתה הדגישה דלית שאלמלא ג'ינו ברטלי, לא הייתה עומדת כאן היום ומספרת את סיפור משפחתה.

"אם אתה טוב בספורט, מצמידים מדליות לחזה שלך ואחר כך הן נוצצות באיזה מוזיאון. מה שמושג דרך מעשים טובים, מוצמד לנשמה שלך ונוצץ בכל מקום" אמר ברטלי לבנו אנדריאה, משפט שמדגיש את האדם הצנוע וטוב הלב שהוא היה.

שדה החיטה יהפוך לשיבולים

אירוע שדה החיטה – מאת מלודיה אלפרן כיתה 9

בתאריך ה-7.11.2024 יצאו כלל הכיתות בבית הספר לאירוע ששמו שדה חיטה.

אירוע שדה החיטה מסמל בשביל תלמידי הכפר אירוע של התחדשות, התחברות לטבע, גילוי, גיבוש וצמיחה.

כל תלמידי ומורי בית הספר יצאו בצעדה להליכה בשדות של הכפר בשעות הבוקר, לבשו בגדים חגיגיים בצבע לבן והתקשטו בסרטים ואביזרים לפי הצבע של שכבת הגיל.

השנה, במסגרת שדה החיטה, נערך אירוע מיוחד לזכר יהונתן ויפתח קוץ ז"ל, שנרצחו בטבח ה-7.10. יהונתן ויפתח נהגו מידי שנה להעיף בקיבוץ כפר עזה, שבו הם התגוררו עפיונים לעבר הצד השני של הגדר בגבול עם עזה כסמל לתקווה ולשלום.

לכבוד אירוע שדה החיטה השנה, כל כיתה קיבלה עפיון, אותו הייתה צריכה לקשט בסמלים וקישוטים המבטאים את החיבור של חברי הכיתה, והביאה אותו לאירוע כאות זיכרון.

לסיכום, אירוע שדה החיטה השנה היה מרגש ובעל חשיבות גדולה לכל תלמידי בית הספר ולארגון.

זוכרים את משפחת קוץ ז"ל 7.10.23 יונתי שלי,

להיות מדריכה בפנימייה זה אומר להיות אמה ואבא, אחות גדולה ומבוגר אחראי 24/7 427 ילדים בו זמנית כשכל אחד מהם הוא עולם ומלואו. להצליח לראות כל אחד מהם כאינדיבידואל, לגלות את עולמו הפנימי ולהכיר את הרקע ממנו בה. במקביל, לתת תחושה של חלק, יחד, קבוצה- משפחה, לכולם יחד.

זה להגיד בוקר טוב כל בוקר עם ליטוף על הראש ושיר טוב ברקע, לשלוח לחדר האוכל ולדחוף אותם לביה"ס. זה להקשיב לכל סיפור קטן, דמעה שזולגת וצחוק שמתגלגל במהלך היום וזה להגיד לילה טוב, לתת חיבוק ולכבות את האור לקראת יום חדש.

כל יום זיכרון היו אוכלים אותי הסיפורים של בנות זוג של חללים, שלא הוגדרו כנשים שכולות רק כי לא היו נשואות להם עדיין בזמן האובדן הקשה. אבל הכאב- הוא אותו כאב והאובן הוא אותו אובדן.

יונתי שלי, אני לא יודעת איך להגדיר אותי עכשיו. האם אני צריכה הגדרה? מי ינחם אותי?

בשנתיים האחרונות העברנו יותר זמן ביחד ממה שהיית מעביר בבית עם המשפחה. לא הייתה פעם אחת שהיית עובר ליידי מבלי לשאול מה שלומי גם אם רק היית עובר לזרוק את הזבל וחוזר, היית שואל אותי פעמיים, הלך וחזר והייתי צוחקת.

איך עם כל הגובה 2 מטר שלך בזמן תורנות שבועות, הסתכלת עלי מלמעלה, אני עם כל ה-1.55 מטר שלי, בפנים עצובות עם היד שלך מושטת קדימה ואמרת לי בקול עצוב- יעל, יש לי קוץ.

צחקתי כל כך ואמרת לי- ליונתן קוץ יש קוץ?

וצחקנו יחד.

איך לפני שנה נכנסת אלי לחדר אחרי כיבוי אורות ושאלת אם אתה יכול לדבר איתי, כמוכן שאמרת לי כן. התיישבת והתחלת לבכות. על החרדות מהעוטף, הפחד, הקושי החברתי, הלחץ מהאימונים. פרקת.

בסוף השיחה הסתכלת עלי ואמרת כמו גבר, רק אל תספרי שבכיתי טוב?

יונתי, אני מבטיחה לא לספר...

תמיד שמחת מכל עוגייה שהשארתי לך על הכרית וחזקת אותי בחיור כל הזמן שאתה גם כאן בשבילי.

אתה הילד שלי. מכיתה ט' עד י"א אתה הילד שלי. אבל אני לא אם שכולה, מה אני?

הלב שלי נקרע בלעדיך.

שלושה ימים בלי שינה בהם לא הפסקתי לחפש אותך וזו התשובה שקיבלתי, שאתה לא תחזור יותר. אני עדיין לא יכולה להאמין או לעכל.

אין לי איך להתפרק עדיין כי יש עוד 41 ילדים שצריכים אותי חזקה. כל צוות הפנימייה, החברים שלי, השכנים שלי שגרים איתי בפנימייה במילואים, ממשיכים להלחם על המדינה. החניכים בבתיים וכל השיחות אליהן נעשות דרך מסכים קטנים מוחשכים, כי מי מראה את הפנים כשהוא בוכה? החיבוק כל כך רחוק.

אבל מי מנחם? הלב רוצה לצעוק אבל עוצר.

יונתי שלי, יש לי 42 ילדים ולעולם כך זה ימשיך. כי אתה תמיד תהיה חלק. חלק חסר, עמוק וכואב כל כך.

אני רוצה לעשות לך כיבוי אורות אחרון ולהזכיר לך שתמיד צריך לעדכן אותי איפה אתה, כי אני דואגת אם אתה לא עונה לי לטלפון.

זה לא יפה לתת לי לחפש אותך ככה שלושה ימים ולילות....

ליטוף אחרון יונתי שלי, תזכור שהבטחת שאתה גם תמיד כאן בשבילי כמו שאני כאן בשבילך.

אוהבת אותך כל כך תמיד וכבר כל כך מתגעגעת.

לילה טוב,

יעל.

מחשבות על מלחמה

מאת: דניאל נתנאלי ט'3

בבוקר יום שבת בתאריך ה-7.10.2023 התעוררנו למציאות חדשה ומפתיעה, שאיש לא ציפה לה. אזעקות רבות הושמעו ברחבי הארץ ובמהרה נאלצנו להיכנס למרחבים המוגנים. בהתחלה חשבנו שאולי זו טעות, ומדובר בהתרעת שווא, אך לאט לאט התמונה הזועתית החלה להתבהר ונשאבנו כולנו למצב הבלתי נתפס אשר מלווה אותנו עד היום. היה קשה לעכל את הדברים שוברי הלב אשר שמענו באותו יום ראשון של המלחמה, בין רגע הדאגות והדברים השונים אשר העסיקו אותנו לפני כן נהפכו פתאום לחסרי חשיבות, והדבר היחיד בו התמקדנו היה לדאוג לשלומם של הקרובים לנו ולביטחון האישי שלנו שהתערער. על אף שהסיפורים שהוצגו בחדשות וברשתות החברתיות היו נראים באותו רגע מאוד רחוקים מאיתנו, הם עוררו הזדהות מאוד גדולה ובאותו הרגע לא תיארונו לעצמינו עד כמה הסיפורים הרחוקים יהפכו לקרובים אלינו. כמה ימים לאחר מכן התברר שיפתח מהשכבה שלנו ויונתן אחיו הגדול נרצחו יחד עם בני משפחתם. קשה להאמין שילד שלמד איתנו בשכבה היה צריך לעבור כאלה זועות, ועצוב לחשוב שלא יזכה להמשיך לחוות איתנו חוויות שלפני המלחמה היו נראות לנו כל כך מובנות מאליו כמו טיול שנתי, וטקסי סיום שכבר לא יהיה נוכח בהם. אני חושבת שהמקרה של יפתח הפך את המלחמה הזאת עבור הרבה מאיתנו לקשה יותר, ובאופן אישי מכאיבה יותר. הסיפור של משפחת קוץ ייחזק בזיכרונו לתמיד. למרות החושך הגדול שנמצא בתקופה הזו, מחמם את הלב לראות את העם שלנו מתאחד, מתלכד ותורם מעצמו למען תושבי העוטף והחיילים שלנו. אני מקווה שהמלחמה תסתיים במהרה, בניצחון, ובהשבת כל החטופים לבתיהם ולמשפחות שלהם שכל כך מחכות להם.

תלמידים כותבים על מלחמת חרבות ברזל 7.10.23

ושבו בנים ובנות לגבולם

מאת: מאור שחורי / כיתה: י"ב3

אין אדם בישראל שנותר אדיש למראה תמונות החטופים והחטופות השבים. יציאתם האיתנה מתוך התופת הנוראית ביותר שניתן לדמיון, אחרי למעלה מארבע מאות ושבעים ימים, לא הותירה עין אחת יבשה עד אפסי ארצנו. אנשים אלה, שהפכו למוכרים בעל כורחם ובנסיבות אכזריות, נכנסו ללבבותינו כאילו היו יקירינו, ומשפחותיהם – כמר שפחותינו.

בראותם יוצאים מרכבי החמאס, עומדים זקופים אל מול מפגני טרור בלתי אנושיים, ולאחר מכן מתחבקים עם יקיריהם – ניתן לראות את התגלמות היציאה מהחושך אל האור, מהמקום השפל ביותר אל אהבה טהורה, אל עם שלם שחיכה וליבו לא היה שלם בלעדיו.

שחרור החטופים מעורר בי רגשות שבחיי לא ידעתי שיכולים לדור בכפיפה אחת. כך, מחד גיסא, אושר עילאי שאין שני לו – חיוך מלווה בדמעות, ומאידיך גיסא, חרדה עמוקה לשלום שאר החטופים וגורלם. לב שמתמלא על כל גדותיו, אך אינו שוכח להתרוקן.

העסקה הזו, הפעילות הללו, מזכירות לי עד כמה ערך החיים הוא ערך עליון. כמה חשוב להציל ולפדות את החטופים שבחיים – בחיים, כשם שחשיבות הבאת המתים לקבורה ראויה אינה נופלת מכך. זו חשיבותה של העסקה, וזו חשיבותה של המשכיותה: רק כך יוכלו החטופים לשוב לארצם ולחיק משפחותיהם. רק כך נוכל לנשום עוד נשימה ועוד נשימה, לסגור עוד מעגל ועוד מעגל, עד שנשזור שרשרת אחת שתישא עמה בצד אחד זיכרון של כאב והפקרה, אך מצידה השני גבורה ותקומה.

אני מייחל ומקווה, מלוא הלב, לשובם של כל החטופים – במהרה.

אולימפיאדה בצל המלחמה

מאת: מאור שחורי / כיתה: י"ב3

באמצע התמוז, כשדגלי הקיץ נישאים אל-על (כדברי המשוררת), נישאים גם דגלי מדינות העולם בפרזי בחגיגות המשחקים האולימפיים המתקיימים כהלכה. המשחקים המתקיימים מידי ארבע שנים מעלים על ניסם את חדות הספורט ותרבותו, משוש חמשה-הטבעות. אולם השנה, בולטת מכולן הטבעת הצהובה – אשר בוהקת מתמיד, דואגת להזכיר לכולנו את 115 חטופינו השבויים בעזה למעלה משלוש מאות ימים.

מרגש אפוא לראות את הדגל שלנו רקום על חליפות משחק, מונף על מפרשים בים, או אפילו מורם בגאון מתוך קהל הצופים בתחרויות. בייחוד בשנה כזו, כשטובי בנינו ובנותינו נלחמים ונופצים לים בעבור הדגל, והוא מושפל ומומר ברחבי העולם במופעי אנטישמיות – עצם ההנפה וההרמה היא ניצחון רוחני.

בנוסף לניצחון הרוח, המשלחת הישראלית המונה השנה 88 מתחרים בענפי-ספורט שונים, מייצגת אותנו בכבוד רב ומסבה לנו רגעי גאווה ובורחנות מהמציאות בישראל. דרך כוכבה של המשלחת והיא השיגה במהלך שבוע המשחקים הראשון שש מדליות אולימפיות – הישג שטרם נצפה בישראל. הזוכים: הג'ודוקא פיטר פלצ'יק זכה במדליית ארד; ענבר לניר ורז הרשקו זכו במדליית כסף בתחום הג'ודו, ארטיום דולגופיאט בתרגיל קרקע (התעמלות מכשירים) ושרון קנטור בגלישת רוח זכו גם הם במדליית כסף; תום ראובני זכה במדליית זהב בגלישת רוח. (סיכום ביניים)

להווי ידוע שהמשחקים האולימפיים הם לא עוד אירוע ספורט כי אם אירוע לאומי. כל זכיה, ואף השתתפות ישראלית באשר היא, מעוררת גאווה לאומית-ישראלית. השנה התחושה מתעצמת. מעל לשלוש מאות ימים שרבים בעולם מנסים להדיר ולהחרים את ישראל, היא ניצבת איתנה כאחת המדינות ואף זוכה בהישגים שמרבית המדינות אינן זוכות בהם. העמידה החזקה של המר שלחת הישראלית, גם אם היא כרוכה באבטחה כבדה, מחזקת את רוחו של כל ישראלי הצופה במשחקים – ישראל עודנה על המפה כנגד כל הלחצים והסיכויים.

על אף שאמירה זו כבר נשמעת כקלישה, חשוב להגיד כי הספורטאים במשלחת מייצגים את הפנים היפות של ישראל. ניתן לחשוב שזירת הג'ודו הפכה פתאום לזירת הסברה לתפארת. כאשר בערוצי החדשות בעולם מוטים מנרטיבים כאלה ואחרים, ערוצי הספורט משרדים את הפנים האמיתיות של ישראל באופן ישר: הכבוד לצד הנחישות, הניצחון הבא עם האנושיות.

אנחנו מאחלים הצלחה רבה לכל הניצגים במשלחת, מברכים את אלה שהתחרו, וחלקם שזכו, ומודים על רגעי נחת וגאווה שהסתבר לנו.

מאז אותו היום

מאת ניתאי רוטברט ח9

מאז ה-7 באוקטובר הכל פה השתנה. אני זוכר את השבת הזאת, עם האזעקה הראשונה מוקדם בבוקר. חשבתי אולי זו טעות, אולי רק אזעקה אחת, מקסימום שתיים והכל יגמר. אבל לא – מאז אנחנו חיים במציאות בלתי נתפסת, בטרט שלא האמנו שאי פעם יהיה סיפור החיים של כולנו.

באותה שבת לאט לאט התחלנו להבין באיזה אסון גדול מדובר, וזה שנלקחו בשבי כל כך הרבה אנשים נפלאים ויקרים, חלקם ילדים קטנים, חלקם מבוגרים וביניהם אף ניצולי שואה, חלקם אנשים חולים שלא יכולים בלי התרופות שלהם וחלקם אנשים שנחטפו מבתים ביום שבת של חג סוכות או אחרים שרק באו ליהנות ממסיבה עם החברים שלהם. ולצידם, אלו שנהרגו, שחיהם הסתיימו וכבר לא ישבו אלינו. אזרחים וחיילים, אנשי משפחה, אנשים שהיו להם חלומות ותקוות – והכל הסתיים עבורם. כמה עצוב ואכזרי.

ובינתיים גם איבדנו אנשים שיצאו להילחם בטשח ולהגן על המדינה שלנו. חיילים ואני מילואים שהיו כל כך מחויבים לעשות כל שנדרש ולפעול בחזית במסירות, ועכשיו הם כבר לא איתנו.

אתמול הדלקנו נר ראשון של חנוכה, ניסינו לשמוח, שרנו ואכלנו סופגניות. אבל השמחה לא שלמה. היא לא תהיה שלמה עד שכל החטופים יחזרו הביתה, כי אי אפשר ואסור להשאיר אותם מאחור. הם מחכים שיבואו להציל אותם ואסור לנו לאכזב אותם. פשוט אסור.

אני אוהב את המדינה שלי ומאמין בחיילים שנלחמים בשבילנו ורוצה להגיד להם תודה ולכל מי שעושה ומשתדל כדי שיהיה פה קל יותר בתקופה הזאת.

חיילים שיהיה פה אחרת, שנחזור מתישהו למציאות רגילה שנקום בבוקר לחיים רגילים ולא נצטרך להתמודד עם מלחמה או קורונה או כל מיני דברים שגובים מאיתנו מחיר כבד. אני מחכה שנוכל להיות שוב עם שמח, כי יש הרבה עצב על הפנים של אנשים ברחוב. שיבוא האור, ולא רק לחנוכה, אלא לתמיד.

סיכום שנה 2023-2024

מאת: יובל גבע ברזל

השנה האחרונה הייתה קשה להרבה אנשים בגלל כל מאורעות 7.10.2023. פרצה מלחמת חרבות ברזל ולקחה כחלק ניכר מהשנה, ולכן, במהלך תקופה יחסית ארוכה למדנו מהבית במסגרת לימודים דיגיטלית.

כשחזרתי לכפר לאחר אירועי 7.10, מאוד נלחצתי מהאזעקות והטילים, אך תודות לצוות החינוך הצלחתי להתמודד עם קשיים אלו.

אני חושבת שבזכות שנה זו למדנו הרבה על עצמנו, כאדם וכחברה, גילינו שביחד אנחנו חזקים, שאנחנו עם מכיל, שתמיד עוזר לאנשיו, ומקבל את כולם.

למרות שהשנה הייתה מאתגרת היא הייתה מלאת חוויות- טיול שנתי, סדנת מצמיחים, ספורים, יציאה להצגות ועוד שלל פעילויות מהנות ומלמדות.

השנה זכיתי לראות את הכפר הירוק באור שונה. כבר לא הייתי חלק מהשכבה הכי צעירה בכפר, ולהיות בשכבה ח' הצריך ממני לפעול באחריות ובבגרות. יצא לי להכיר תלמידים רבים משכבה ז', וקיבלתי את הזכות להכיר להם את הכפר ולתת להם קבלת פנים טובה.

הכפר הירוק הוא בית ספר מדהים ששוף למצוינות. והמורים בו מקצועיים ומנסים להעביר חוויות למידה ייחודית.

אבל הנה, למרות כל הקשיים והמכשולים לאורך הדרך, הצלחנו להגיע לנקודה זו בשנה, נקודת הסיום, נקודת ה"תודות" שבסוף הספר.

את התודה הראשונה שלי אני רוצה להקדיש לורדה קרין- העורכת הראשית של עיתון הכפר הירוק, על המקום שנתת לי לפרסם את כתבותיי ועל ההזדמנות להיות חלק מעיתון הכפר הירוק.

אני רוצה לומר תודה ליוסי עובד- המחנך שלי, המורה שלי לביולוגיה, ולרפואה, על כל הידע שרכשתי בזכותך, ועל הנתינה האין סופית.

וכמובן, תודה להנהלת בית הספר על האפשרות לקחת חלק במסגרת הלימודית והחברתית של הכפר הירוק ועל כל ההשקעה בתלמידים הלומדים כאן.

אני מאוד שמחה לקחת חלק בקהילת הכפר הירוק ומצפה כבר לתחילת שנה הבאה.

לזכרם ולאורם "לכל חלל סטיקר משלו"

המסר של חלל צה"ל על הסטיקר כמקור לעבודה חינוכית אישית יוזמה חינוכית יוצאת דופן של ד"ר אושרית יקנה ביום רביעי ה- 26.5.25 נפתח ערב סטיקרים נערך בבית הספר ערב פתיחה לפרויקט "לכל חלל סטיקר משלו" שיזמה ד"ר אושרית יקנה לתלמידיה מכיתה ח'.

באומץ רב, אושרית יצרה ערב יוצא דופן, מרגש, נוגע ללב, מעצים, ערכי, מלמד, מחבר, נאמן למוסר עמוק, לרעות, לאחדות ולערבות ההדדית.

במשך תקופה ארוכה תלמידי הכיתה צילמו סטיקרים שבהם מוטבע מסר אופייני שהותירו חללי מלחמת חרבות ברזל ז"ל. הצילומים הודפסו ונגזרו על ידי התלמידים. המסר שהחללים הותירו יהווה השראה לעבודת חינוכית עם תלמידי הכיתה.

לכבוד הערב הוזמנו סלוא ומאלק, הוריו של סמ"ר עדי מאלכ חרב ז"ל, תלמיד הכפר הירוק, בוגר מכינת גל ולוחם סיירת הנח"ל, שנפל ברצועת עזה ב- 18.11.23. הערב נפתח בהדלקת נר ליד האנדרטה לזכרו של עדי ובשמיעת קטע נגינה מרגש של דן מנהיים, שהקדיש אותו להוריו של עדי. המשכנו את הערב בשיחה עם סלוא ומאלק שספרו דברים מרגשים על בנם היקר והאהוב עדי. על תכונותיו הנעלות ועל מעשיו יוצאי הדופן בחיבור בין אנשים כדי לעשות טוב בעולם. על הסטיקר לזכרו של עדי נכתב "לעדני) אם כל אחד יאמץ דבר אחד מעדי, נחיה בעולם טוב יותר". ואכן כך הרגשנו.

לאחר המפגש המרתק ומעורר ההשראה עם הוריו של עדי ז"ל. צפינו בסרטונים קצרים שהראו כיצד ניתן לזכור חייל יקר ואהוב ואיך אפשר להנציחו ולבטא את הגעגוע. יש כאלו שהנציחו דרך מרתון ריצה, דרך חגיגת יום הולדת, דרך מתכון שאהב, דרך כתיבת ספר תורה, דרך ציור קיר, דרך שיר שכתב והולחן ועוד ועוד.

בסוף הערב ביקרנו בתערוכת הסטיקרים שהתלמידים הכינו בהובלתה של אושרית. אנו ההורים בחרנו עם הילדים סטיקר עם מוטו שמתאים לעבודה אישית לכל תלמיד על מנת לצמוח ולגדול. אושרית בדקה התאמה של כל תלמיד למוטו שבחר, אשר יהווה בסיס לעבודת חונכות אישית שתעשה עימם. במהלך העבודה החינוכית חלק מהתלמידים יפגשו את משפחת החלל.

בתבונה רבה אושרית חיברה בין סיפור אישי של כל חלל ז"ל לבין נרטיב קולקטיבי. ברגישות יוצאת דופן יצרה מרחב שמאיר באור חדש את המשמעות של נתינה, אהבת המולדת וחיבורים אנושיים וחשפה את התלמידים לעדה הדרוזית.

ערב זה השאיר חותם אצל כולנו ההורים והילדים כאחד, הילדים יבינו את תובנות הערב עם השנים. קשת של רגשות הציפה אותנו. אנו גאים להיות חלק מהכיתה הזו ורואים זכות גדולה שאושרית מובילה את ילדינו בשילוב נדיר של חוכמה ורגישות. זכינו! מלאי השראה והערכה

הורי תלמידי כיתה ח' 4

הסרט הצהוב / נלחמים על החטופים

מאת: עברי שי, כיתה י'13

הכתבה נכתבה ב-25.5.2024, ונוגעת באירועים אקטואליים. ייתכן שבכתבה תהיינה התייחסויות בלשון עתיד לאירועים שכבר קרו.

בעקבות האירועים האחרונים נוצרה אצל רבים בציבור תחושה שאי אפשר עוד להישאר אדישים אל מול הכאב האין סופי וחוסר האונים המשוע של בני משפחות החטופים. כל אלו הובילו להקמה של קבוצה חדשה של תלמידי מהכפר הירוק, תחת השם "הכפר הירוק נלחמים על החטופים". תחילה, קראנו לכל התלמידים להגיע בבוקר יום ד' (15.5) לצומת הכניסה לכפר הירוק, להפגנת הזדהות עם בני משפחות החטופים, ובקריאה ברורה לא להפקיר אותם בשבי. הגיעו מאות תלמידים והורים, ואת ההפגנה הובילו בני הנוער, ביחד עם הורים ללוחמים קרביים בעזה ושישה בני משפחות חטופים שדיברו בפני המשתתפים. המשטרה אישרה לחסום את הצומת, והתקשורת סיקרה את ההפגנה (מבזק בצ'אט הכתבים של N12, מבזק ב-Ynet, ואיזכור בכאן רשת ב'). נציין לטובה את התפקוד המקצועי של המשטרה שאיפשר לכולם את הזכות להפגין ולהתבטא תוך שמירה על הסדר הציבורי והביטחון של כל הנוכחים. נטענו תקווה באנשים רבים, ובין היתר גם בבני משפחות החטופים. שניר דן, דוד של כרמל גת החטופה, אמר אחרי ההפגנה בראיון לכאן רשת ב': "חזרתי עכשיו מהכפר הירוק, היתה הפגנה של הילדים שם. זה היה מרגש כי הם ילדים ואכפת להם, והם יודעים לשים את סדר העדיפויות הנכון, והם דור העתיד. זה היה מרגש. מאוד אהבתי לראות את הדור הצעיר שידע מה נכון – קודם כול להחזיר את החטופים". כרמל גת נחטפה לעזה בשבעה באוקטובר. אמא שלה, כינרת, נרצחה באותו יום בקיבוץ בארי. שניר הוא אח של כינרת ז"ל ודוד של כרמל החטופה. בהפגנה היו גם קרובי משפחה של החטוף גדי מוזס, ושל חנן יבלונקה ז"ל (שאו עוד הוגדר כחטוף).

בעקבות התגובות וההיענות הרחבה, הכרזנו על הפגנה נוספת ביום ה' (23.5) באותו צומת ובאותה שעה. שוב הגיעו מאות תלמידים, בני משפחות חטופים והורים ללוחמים קרביים. המשטרה איפשרה לחסום את הצומת והמשתתפים פרסו שלט ענק שאחת מהמשתתפות הביאה מהפגנה בה הייתה ביום הקודם, עם הכיתוב: "השלטון הפקיר, העם יחזיר!". שי מוזס, אחיינו של החטוף גדי מוזס, דיבר בהפגנה. גדי מוזס הוא בין החטופים המבוגרים בשבי, ובחודש מרץ האחרון ציין בשבי יום הולדת 80. בת זוגו, אפרת, נרצחה וחמישה מבני משפחתו נחטפו ושחררו בעסקה. כמו כן, שניר דן, דוד של החטופה כרמל גת שדיבר גם בהפגנה הראשונה, דיבר בהפגנה ביום ה' והודה למוחים הצעירים שלדבריו באים ומעוררים תקווה. נטלי צנגאוקר, אחות של החטוף מתן צנגאוקר, שיתפה באינסטגרם את התמונות מההפגנה. אם הצלחנו להעצים, ולו במעט, את התחושה שבני משפחות החטופים לא לבד – עשינו משהו גדול ומשמעותי. האמירה המקובלת (הוצדקת, בעיני) כי "ביחד ננצח", לא יכולה להתקיים אם אנחנו שוכחים שהחטופים עדיין שם. אי אפשר להתרגל לזה ולהשאיר את בני המשפחות לבד. גם לי יש קרוב משפחה רחוק בעזה, שמו אוהד בן עמי. רז ואוהד בן עמי נחטפו מקיבוץ בארי בשבעה באוקטובר, ומאז אלה, יולי ונטלי, הבנות שלהם, נלחמות על החזרתם בחיים. רז שוחררה בעסקה, ואוהד עדיין חטוף. עם זאת, לא הגעתי להפגנה בצומת רק בגלל הקירבה המשפחתית, אלא גם כאזרח. העמידה למען החזרת החטופים הביתה היא חובתנו כאזרחים במדינה תחת משבר כמו זה שאנו נמצאים בו. אנחנו חושבים שהיעד הכי חשוב הוא להחזיר אותם הביתה בחיים. זאת תהיה תמונת הניצחון האמיתית במלחמה, כאומה חפצת חיים, שבוחרת להציל את מי שאפשר, וגם כי זאת תהיה ההוכחה לסולידריות שלנו כעם עם אחינו ואחיותינו שנחטפו בשבעה באוקטובר מהבית הבטוח שלהם או מהמסיבה שבה חגגו. בבוקר יום ו' (24.5) התבשרנו על איתור וחילוץ גופותיהם של שלושה חטופים בידי צה"ל: מישל ניסנבאום ז"ל, בן 59 משדרות; אוריין הרנדז ז"ל, בן 30 ממקסיקו; חנן יבלונקה ז"ל, בן 42 מתל אביב. אנחנו משתתפים בצער העמוק והיגון הכבד של המשפחות. רק שבוע יומיים לפני הבשורה, בני המשפחה של חנן יבלונקה ז"ל, ראובן, אביבית ועמנואל (האבא של חנן, אחותו ואחייניתו), השתתפו בהפגנה בכפר הירוק. עמדנו לצידם בדרישה להחזיר את חנן ואת כל החטופים הביתה בחיים. הלב נשבר למשמע החדשות על מותו של חנן, בין היתר כי ראינו את בני משפחתו נלחמים על החזרתו בחיים. האופן שבו הסתיים המאבק על חנן הוא כל כך מצער, ואי אפשר לתאר כמה קיוויונו לסוף אחר. לקראת יום א' (26.5), אנחנו קוראים לכולם להתייצב לפי בקשת המשפחה וללוות את חנן יבלונקה ז"ל בדרכו האחרונה. הציבור מתבקש לצעוד מרחוב יוכבד בת מרים 23 (בית הוריו של חנן בתל אביב), ועד בית העלמין קריית שאול. בהחלטת המשפחה, מסע הלוויתו של חנן תהיה צעדה למען החזרת החטופים. גם בשעות קשות כמו אלו, אנחנו, קבוצת "נלחמים על החטופים" נמשיך לעמוד לצד המשפחות ולהראות שהם לא לבד, ונקרא להשבת כל החטופים הביתה בחיים. הבהרה: הפעילות של קבוצת "נלחמים על החטופים" היא יוזמה של התלמידים, והפעילות נעשית על דעת התלמידים בלבד.

ראיונות עם ...

ראיון עם חני שגיא על מחול מזרחי והיצירה שלה

מראיינת: וארי בזבולק י"ב 13

חני שגיא מלמדת לשון והבעה בחט"ב ובתיכון הכפר הירוק וכן רכזת התחום של אוריינות לשונית בחטיבת הביניים, היא מתחילה את השנה ה-13 בהוראה בכלל ובכפר הירוק בפרט.

בחדש אוגוסט בקיץ 2025 עלתה עם מופע המחול המזרחי בסגנון אחר - "רוקדת לקולה", בו ביצעה יצירות מקוריות שלה. המופע הוקדש ל-25 שנות ריקוד ויצירתה בתחום, ובמקביל לציון 25 שנים ללכתה של עופרה חזה, שגם הייתה להשראת המופע ולכלל אורכו נשמעו שיריה.

חני מספרת,

"תמיד כשאני נפרדת מכיתה אחרי 3 שנים בחטיבה אני עושה שיעור של 'חפלה מזרחית' ומספרת לתלמידים איך הגעתי לתחביב המקצועי - כך אני קוראת לזה כי זה עיסוק שמלווה אותי לצד המקצוע הראשי שלי שהוא ההוראה והחינוך, אבל אני דבקה בו ועושה אותו בצורה מאוד רצינית עד כמה שאני יכולה להשקיע בו.

מילדות אני מאוד אוהבת שפות.

במקביל לכך, תמיד בימי שישי נהגתי לראות את הסרט הערבי בערוץ 1 (שהיה היחיד). אחרי הצהריים היה מוקדן סרט ערבי מצרי שבו היו רואים מדי פעם רקדנית בטן. ראיתי את הריקוד הזה, ובגיל 4 או 5 אני עושה לסבתא שלי תנועות עם האגן כאילו אני רקדנית בטן והיא צוחקת, ומאז זה נשכח...

כמו כן תמיד אהבתי לשיר ולכתוב שירים. נהגתי לכתוב שירים לחנים ופזמונים מכיתה ב', תוך הקפדה על משקל ועל חריזה. מתוך לימודי השפות בבית הספר היסודי הרגשתי שיש לי חיבור לשפות ושאיני נחשפת דרכן לתרבות ולהווי חיים, לאנשים, כלומר, הגשר שמחבר אותי לתרבות ולאנשים, הוא מקור המשיכה שלי לשפות.

בתיכון המשכתי ללמוד ערבית עד לבגרות, כולל לימודי מזה"ת ואיסלאם ועשיתי בגרות בערבית. באופן טבעי גם השירות הצבאי שלי היה בחיל המודיעין כמתרגמת סימולטנית מערבית ספרותית, בעיקר של אמצעי התקשורת בערבית לעברית ותוך כדי שמעתי הרבה מאוד במדיה הערבית את המוזיקה הערבית ששולבה בתחנות הרדיו ובטלוויזיה.

ההאזנה הרבה הזו לשירים בערבית התחברה לעניין הריקוד אצלי. תמיד הייתי ילדה מאוד ביישנית ובכיתה פחדתי להצביע, וכאשר לחשתי את התשובה, חברתי לידי הייתה אומרת אותה בקול רם במקומי. בדומה לכך, הריקוד היה גם משהו שהוא בתוך החדר שלי. רוקדת לבד, שמה מוזיקה, בילדותי בלטו מייקל ג'קסון ומדונה, ואני הייתי רוקדת וממציאה לעצמי ריקודים.

במקביל ובהדרגה המוזיקה הערבית החלה יותר להדהד ולנכוח בתוכי. ידעת השפה הערבית שהתבססה בבית הספר ובתיכון והשתכללה עוד יותר בצבא, שם שמעתי רצוף ערבית כ-12 שעות ביום, חיזקה את האהבה למוזיקה הערבית אצלי. בימי שישי כשאני יוצאת פעם בשבועיים מהבסיס לרקוד מתגבשת אצלי את ידיעה עמוקה והרגשה שהמרכז של התנועה של הגוף נמצא בבטן.

לקראת סוף התואר הראשון, החלטתי שאני הולכת בפעם ראשונה לנסות חוג לריקודי בטן, כי אני מאוד אוהבת לרקוד, אוהבת את השירים בערבית ומבינה את המילים ואני מאוד מאוד רוצה לדעת להיז את החלקים הללו בגוף.

מצאתי את עצמי רוקדת את הריקודים שלי מעבר לחוג השבועי, כך שעם הזמן התפתחה אצלי איזו-שהיא שפה שהיא לא ממש הריקוד המזרחי הקלאסי הזה שאנחנו רואים אלא איזה שהוא שילוב שלי שהוא מיצוי של מה שאני יכולה לעשות עם הגוף שלי, כי ככלות הכול אני לא קוראת לעצמי רקדנית. אצלי, מכיוון שזה תחום שמלווה אותי בנוסף לעיסוקים אחרים ומחייבים, אין לי את האפשרות כל כך לפתח את היכולות של הגוף כמו רקדן שעובד רק בזה.

על המופע, תהליך היצירה והקשר המיוחד עם עופרה חזה

"כך עברו להן 25 שנים. במהלך שנת 2007, כהרגלי רוקדת בבית ומשמיעה לעצמי כל מיני שירים שאני אוהבת לרקוד, ובין היתר היו שירים של עופרה חזה. מאוד התחברתי לסגנון האתני של התקליטים שהיא הוציאה בחו"ל, כך שהשירים שלה הושמעו תדיר למשך תקופה בערוץ המוזיקה MTV ועדיין כנראה מושמעים.

למעשה ידעתי שיש לי מופע בראש והתהלכתי אתו במשך שנים ארוכות. יצרתי קשר עם שני תיאטראות ולבסוף חזרו אליי מתאטרון ענבל.

הכל מתחבר, והכל קשור, במקרה או שלא במקרה

"עשיתי הקבלה מאוד ברורה מכיוון שאני רוקדת 25 שנים, זה יצא במקרה או שלא במקרה, שגם השנה אנחנו מציינים 25 שנים לפטירתה של עופרה חזה, ותמיד נשאתי את עופרה חזה בליבי בתור ילדה שמאוד אוהבת שירים ואוהבת לשיר ולרקוד, ושרתי גם בהרבה מקהלות כל השנים. בנוסף, היה לי יומן ביסודי של כל מיני ידוענים עם תאריכי הלידה שלהם, ושם ראיתי שעופרה חזה ואני נולדנו באותו היום בהפרש 20 שנה, ומאז אני יודעת שאני חוגגת יום הולדת עם עופרה חזה.

התאריך שנולדתי בו, ב-19 בנובמבר 1977 הוא תאריך היסטורי למדינת ישראל. בשעות הצהריים, כשנולדתי, אבי שמע מטוסים חגים בשמיים. הסתבר בדיעבד כי זו הייתה הכנה להגעתו של אנואר סאדאת שנחת בהפתעה על אדמתנו מספר שעות לאחר מכן באותו ערב. לאחר מלחמת יום כיפור העקובה מדם שאירעה בשנת 1973, כשאנו ומצרים ביחסי איבה - כולם פתחו את הטלוויזיה בשידור חי ולא האמינו שאנואר סאדאת, האויב המושבע שלנו, יוצא מהמטוס ונפגש עם ראש הממשלה דאז מנחם בגין, ומצאיר יחד איתו בגלוי שהוא מעוניין להתחיל תהליך של הסכם שלום.

הנושא של השלום מהדהד גם בקשר המשפחתי כי מצד אמי אני נצר של רבי מאיר ישראל הכהן הידוע בכינויו 'החפץ חיים' ומיוחס לו הפסוק מתהילים: 'מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, סור מרע, עשה טוב, בקש שלום ורודפהו'. מכל זאת מרגישה שקיבלתי בירושה ציווי לחולל שלום בדרכי. כך שהכל מתחבר, כולל השפה הערבית. עופרה שרה בערבית (תימנית) וכשסיימתי את המגמה בתיכון המורה שלנו עשתה ערב מזרחות לכל בית הספר ואמרה לי - תשירי את שיר השלום בערבית, ושרתי אותו כך, מספר חודשים לאחר רצח רבין.

אני חיה את העניין הזה של השלום בגלל שנולדתי בתאריך הזה, שמבחינתי עיצב את תפיסתי עולמית שאדם הוא אדם ויש לעשות שלום גם עם האויבים הכי גדולים שלנו. שמחה שיצא לי לעשות את המופע בתקופה כל כך קשה שלנו כאן בישראל, ושהוא נועד להרים קצת את האנרגיות והמורל כי אמנות - תפקידה להזכיר. כשאנחנו במצב שפוף וכל כך קשה דווקא חייבים להזדקף. מי שיכול, ותודה לאל שזכיתי שאני יכולתי להרים את עצמי בתקופה כזאת כי יש כאלה שבצדק לא יכולים לעשות את זה, אז באמת יש חשיבות לעצם המימוש וההגשמה גם אם מדובר בקהל מאוד קטן, וגם אם זה לא פרויקט שנחשב ומתפרסם ברבים.

איך זה הרגיש להוציא את זה פתאום החוצה ולהגיע עם זה לעוד אנשים?

"הרגיש לי נכון להעלות את המופע, שזה מה שצריך להיות מכיוון שיש לי איזה-שהוא רעיון שלם שצריך 'לצאת מהגירה', שאני לא יכולה לשמור אותו רק לעצמי אלא צריך לשתף אותו עם הכלל. בתקופה זו אנחנו נמצאים בחושך, אנחנו כל הזמן בתעותועים, ומה שמוצג לנו באמצעי התקשורת, אנחנו כבר מטילים ספק בנכונות ובאמינות של הדברים, וזה מה שגרם לי גם לחקור לעומק ולשורשם של האירועים הפוקדים אותנו מתוך רצון להיטיב וכך יש לנו יכולת להשפיע דרך האמנות על הקהל."

איך את מצליחה לשלב את המחול ואת ההוראה?

מה שאני עושה הוא להמשיך את היומיום שלי עם מה שעושה לי טוב לגוף ולנשמה, שזה קודם כל לראות את התלמידים שאני מאוד אוהבת, אני אוהבת את בית הספר, אני אוהבת את המורים, אני אוהבת את ההנהלה מאוד, וכיף לי לבוא למקום שיש בו מרחבים פתוחים ויש בעלי חיים ואנרגיות חיוביות. כל הדברים הללו מרוממים את מצב הרוח.

הריקוד שלי נמשך בבית, מידי פעם אני נקראת ללמד בסדנאות, הייתי רוצה גם לפתוח חוג וללמד, אבל זה יקרה בשלב מאוחר יותר כשההוראה אולי תיקח איזה-שהוא חלק יותר קטן משגרת היומיום שלי. גם אם הריקוד מוחזק על אש קטנה, הוא תמיד נשאר שם, נוכח בחיי. החשוב מכל הוא שזו אהבה שנשארת ומלווה אותי בתקופות מאתגרות כמו גם בתקופות יפות."

ראיון עם סמוכ"לית הכפר הירוק שרי גולדווסר על המרכז לחינוך חקלאי וסביבתי בבית הספר

מאת : מלודיה אלפרן / כיתה: י"א 9

עיסוק מתחום טכנולוגי. אני רוצה לקוות שכל התלמידים שבחטיבה יחשפו ליותר דברים חקלאיים, כך שיעניין אותם יותר לגעת בתחומים האלה שלא נוגעים רק בטכנולוגיה"

• היכן מרכזי החקלאות ממוקמים בכפר הירוק?

"מרכזי החקלאות מפוזרים ברחבי הכפר הירוק. לדוגמה, יש מתחם אחד שנקרא מרכז תמר, שבו יש עיסוק בתחום של בעלי חיים, בתחום של חקלאות מתקדמת וגם בתחום של חקלאות מסורתית אך אורבנית. בנוסף יש את מרכז גן המקלט, שהוא מתחם גדול אחד ותחתיו פועלים כוורות, זני מור, רשת, מגוון מינים ועוד פרויקטים נוספים שהם מקיימים. אלו הם המתחמים הנמצאים בכפר. אתן דוגמאות כיצד מרכזי החקלאות באים לידי ביטוי בבית הספר: שיעורי פרי וירק מתקיימים במרכז תמר, שיעורי חקלאות מתקדמת, שיקום והשבה מתקיימים גם הם במרכז תמר, ובגן המקלט מתקיימים שיעורי שטח. בנוסף, יש כיתה לימוד בבית הספר EMIS."

• מה הם העקרונות הפדגוגיים המובילים את המרכזים החקלאיים והסביבתיים בכפר?

"ישנם כמה עקרונות. העיקרון הראשון הוא חיבור ישיר לסביבה, אנו רוצים לחזק את תחושת האחריות, השייכות והקשר לאדמה. העיקרון השני הוא הקיימות כערך חינוכי מרכזי. העיקרון השלישי הוא פיתוח אוריינות סביבתית-טכנולוגית, והרביעי הוא למידה מבוססת חקר. הרעיון הוא להיות כל הזמן בתהליכי חקר; אנו רוצים לעודד סקרנות, להעלות שאילתות, לקיים תצפיות ולקיים שיעורים בשטח. בנוסף, יש את הנושא של עבודה בפרויקטים ושילוב בין מדעים לטכנולוגיה ברמה יישומית. אנחנו מאוד מאמינים שזהו תחום שמעצים תלמידים, מעודד יזמות ומקנה חוויה לימודית משמעותית. מדובר כאן על משקל של 30% הקניית ידע וכדומה, ו-70% הנותרים מוקדשים לעשייה, חקירה ויצירה."

• האם משרד החינוך שיתף עם התוכנית החקלאית פעולה? הייתם צריכים אישור מסוים?

"לא, התוכנית החקלאית הן יוזמה שלנו כאן, של בית הספר. זה הגיע מתוך האנשים העובדים כאן וממורים שמאמינים בכך וחושבים שנוכל לעשות את זה. היום, למשל, במסגרת החקלאות המתקדמת בכיתות ט', יש לנו מורות לביולוגיה שהחליטו שהן רוצות להעשיר את עצמן בתחום הזה, ורצו לחקור כיצד ניתן לחבר בין ביולוגיה לבין חקלאות."

• אני, כעורכת עיתון בית הספר, מעוניינת לדעת האם את חושבת שפרסום הרעיון בעיתון בית הספר יכול לעודד תלמידים להשקיע בלמידה בתחום החקלאות בעתיד, או לבחור במגמות מדעיות ולבצע עבודת גמר בתחום החקלאות?

"אני חושבת שחלק מהעניין של מה שהתלמידים יבחרו בעתיד יהיה קשור, בין היתר, לתוכנית שנוציג בפניהם, כי כדי שזה ימשך ויהיה מאתגר, עלינו להציג את התחום בצורה מעניינת ורלוונטית. אנחנו מאמינים שהחקלאות, בצורה הנוכחית שלה, היא חקלאות שהולכת ומשתנה. בכפר הירוק כיום פועלים מיזמים וסטארט-אפים שונים בתחום החקלאות, העוסקים, למשל, בשאלה כיצד ניתן לקיים חקלאות שתדרוש פחות שטח אך תהיה יצרנית יותר ותיתן מענה לצרכים של האוכלוסייה הגדלה, כיצד ניתן לפתח חקלאות שאינה מבוססת אדמה אך עדיין שומרת על הערכים התזונתיים, וכיצד לבצע חקלאות שאינה פוגעת בכדור הארץ. אנחנו מאמינים שתלמידים חכמים ואינטליגנטיים, שמבינים את המשמעות של הדברים האלה, ירצו בעתיד להשתלב בסטארט-אפים וביזמות סביב נושאי החקלאות והסביבה."

זה היה בוקר רגיל של יום חולין בבית הספר. דפקתי על דלתה של סמוכ"לית הכפר הירוק, שרי אורי גולדווסר, וחשבתי לעצמי: איזה כיף! בטוח שהראיון יהיה מעניין. וכך באמת היה.

המשימה שלי הייתה לשוחח איתה על המרכז החקלאי ועל תוכניות החקלאות בבית הספר, שבהן היא משקיעה ומפתחת בשנים האחרונות. לדוגמה, מרכזים חקלאיים בכפר, פעילויות ושיעורים בנושאי סביבה וחקלאות לתלמידי חטיבות הביניים, ואף אפשרות לכתוב עבודות גמר בתחום החקלאות.

בעצם, כשחושבים על כך לעומק, העיסוק והפיתוח של תחום החקלאות בבית הספר שלנו הם דרך לשפר ולהעצים את הסביבה שבה אנו מבלים את רוב שעות היום.

שרי הגיעה לכפר הירוק לפני כ-13 שנים, לאחר הסבת מקצוע מהוראת מתמטיקה, וכך החל הרומן שלה עם בית הספר שלנו. כיום שרי משמשת כסמוכ"לית מטעם הבעלות של הכפר הירוק. במסגרת תהליך של עדכון וחשיבה מחודשת על תפקידים בשדה החינוכי, הוגדר מחדש החזון של הכפר הירוק ככפר חינוכי-חקלאי, כאשר אחד הנושאים המרכזיים בו הוא החינוך החקלאי והסביבתי, הנחשב לאחת מן המטרות העיקריות בחזון החינוכי של המקום. שרי קיבלה על עצמה את המשימה לקחת ולפתח את התחום הזה, אשר מדבר אליה מאוד.

כעת אציג מספר שאלות אשר שאלתי את שרי ואת תשובותיה:

• תוכלי בבקשה להציג את הפרויקט של המרכז לחינוך חקלאי וסביבתי?

"יש לנו מרכז לחינוך חקלאי וסביבתי. התפיסה שלנו סובבת סביב מספר נושאים. הנושא הראשון הוא משבר האקלים ואדפטיביות טכנולוגית. הנושא השני הוא התעסקות בביטחון המזון. הנושא השלישי הוא נזקי האדם, כיצד האדם תורם לנזקים ומה האחריות שלו לנסות ולטפל בהם. נוסף על כך, אנו עוסקים בחקלאות מתקדמת או חקלאות מדויקת. העובדה שאנו יושבים בגוש דן, במקום הכי מרכזי בישראל, מדגישה את התפיסה שיש לנו תפקיד בלהוציא את הבשורה החוצה. בנוסף, אחד הנושאים הוא לייצר סוג של עצמאות כלכלית לכפר דרך תחום זה."

• כיצד הפרויקט של המרכז החקלאי מתבטא בהיבט הלימודי?

"נכון להיום, התוכנית התלת-שנתית מתקיימת בחטיבת הביניים, בנושאי הענפים השונים של החקלאות. בתיכון, זה מתקיים כרגע בשתי פלטפורמות: האחת, דרך מקצועות המדעים, ששם מדובר בביולוגיה, מדעי הסביבה, ואני מקווה שגם כימיה, דרך האגרוטק. השנייה, דרך יחידות חקר, שזה קורה יותר באזור כיתה י"ב. אנחנו יודעים שגם במגמת האלקטרוניקה ובמגמת הכטב"ם, חלק מעבודות החקר שהם עושים עוסקות בנושא של חקלאות מדויקת. כיום יש לנו בנוסף מגמה של ביולוגיה חקלאית, שהיא מגמה שמתעסקת יותר בבעלי חיים. אנחנו רוצים השנה לבנות את התוכנית לשנה הבאה, שתתמקד יותר בתחום הצומח והחקלאות. נכון להיום, ביולוגיה חקלאית מתמחה בעיקר בבעלי חיים, ואנחנו רוצים לעשות הסבה, החל משנה הבאה, לתחום שקשור יותר לצומח ולחקלאות. אנחנו מקווים שיהיו יותר ויותר עבודות גמר או עבודות חקר בהיקף של חמש יחידות, שיעסקו בתחומים של חקלאות ושל סביבה."

• מי קהל היעד לתוכניות החקלאיות הכפר?

"קהל היעד הוא כלל התלמידים, אשר מעניין אותם לעסוק בזה. זה בשביל ילדים שיכולים להגיע גם מתחום טכנולוגי וגם ללא

ראיון עם דפנה מנור

ספטמבר 2024 – מאת: וארי בזבולוק י"א 13

דפנה מהווה דמות חשובה עבור הכפר הירוק ותרומתה רבה ומשמעותית. כעת נוכל לדעת יותר עליה ועל העשייה שלה. "למדתי גם אדריכלות, אבל הלב לקח אותי לחינוך. עשיתי הסבה ולמדתי חינוך, למדתי הוראת ספרות והיסטוריה, ולאחר מכן המשכתי למנהל חינוך. אני למעלה מ-20 שנה בכפר. הגעתי לכאן לאחר שעבדתי במחוז אחר מספר שנים ומיד נשבת. הגעתי לכפר בפעם הראשונה כמורה מחליפה לספרות. נדהמתי למה שקורה בפנים, כי עד אז הכרתי את הכפר רק מחלקו החיצוני, מהחומות של איילון. אני זוכרת שבתור מורה חדשה ביום הראשון בכפר ביקשתי להיכנס למנהל הכפר, והמזכירה שלו אמרה לי שאני יכולה להשאיר פתק. השארתי פתק, על כך שהיום זה היום הראשון שלי בכפר הירוק וכל דבר שאפשר לעשות כאן, אני מוכנה לעשות. היה לי תינוק בבית, אבל הייתי מוכנה לצאת לעבודה ולעשות כל דבר שאפשר בתחום החינוך, ונשבת בקסם המקום." "יש לי שלושה ילדים, הילה עומר ואסף. הבן הצעיר שלנו בוגר הכפר משרת היום בחיל הים. הבן האמצעי, עומר, הוא סטודנט לרפואה, והילה עוסקת באסטרטגיה ושיווק. למדתי בתיכון "שרת" בפרדס הגדוד בנתניה למדתי פיזיקה, אופטיקה וצילום." מספרת דפנה.

מהו הדבר שמייחד את הכפר הירוק, שכה הערכת

כשהגעתי לכאן? מה מבדיל אותו משאר המקומות ששהית בהם לפני כן?

אני חושבת שהעובדה שאנחנו כפר נוער זה הדבר הייחודי, השילוב של הפנימייה והאפיון שריות שאנחנו פותחים לילדים שגרים באיזור, יחד עם החקלאות והקרבה לטבע יוצרים משהו הוליסטי ופתוח. תמיד ראיתי את עצמי חיה במקום שהוא קרוב לאדמה. לא במקום גבוה של בניינים, ולא בעיר. נכון, אנחנו במרכז תל אביב, אבל אנחנו עדיין זוכים לחיות בפיסה של שמורת טבע.

מה היה המקצוע שהכי אהבת ללמוד בבית הספר כשהיית ילדה?

המקצוע האהוב עליי היה "תנועת הנוער". הייתי מאוד ריאלית ומחוברת ללימודי הפיזיקה, זה עניין אותי ברמת הסקרנות על העולם, שאלות על העולם. למדתי גם צילום ואופטיקה, וזה החלק הקרוב יותר למשיכה שלי לתחומי האמנות והרוח. אני באמת מוצאת את עצמי מתעניינת בשלל תחומים, שבשנים האחרונות החלק של מדעי הרוח, הספרות והאמנות, היו דומיננטיים, לפחות כאן בהוראה בכפר, כשלימדתי ספרות. אבל הייתי נערה מאוד פעילה בתנועת הנוער, זה היה התיכון שלי, כי בזמנו למדנו בתנועת הנוער. קראנו ספרים, נבחנו... בעצם למדנו ולימדנו, וקיימנו תהליכי למידה שהיום אני מבינה אותם, שכבר שם רכשתי את היסודות ואת ההבנה – מה זה להעביר ערכים וידע למישהו אחר. בעיניי, להיות בתנועת הנוער זו הייתה חוויית חיים, זה היה יותר משמרי עותי מהתיכון שלי. הלמידה, התשוקה ללמידה והתשוקה להעביר ידע לאחרים ולהאמין במה שאני לומדת ומלמדת, התחילה שם בגיל 14.

הזכרונות שלך משם והחוויות שלך שם היו מעין מקור לתשוקה שלך, להוראה ולעבודה עם תלמידים?

כן. אני חושבת שבילדות ובגיל הנועריים נטמעים בזהות שלנו מרכיבים שמאוד משפיעים על המשך החיים שלנו. לכן אנחנו כאן בבית הספר מנסים לפתוח כמה שיותר את האפיון שריות. לפחות, זה מה שאני מנסה לעשות.

באילו דרכים את מנסה לעשות זאת?

אני מאוד רוצה לשלב בתיכון כמה שיותר שלנו בחירה. אני חושבת שלבחור מסלול, לבחור מגמה, לבחור פעילות, לבחור שיעור ולבחור מקום להתנדב ולתרום בו זה משהו שמאפשר ללומדים, גם אם הם מבוגרים וגם אם הם תלמידים, לחזק את מה שהם באמת מבינים שנחוץ להם.

כיצד ניתן לפתח את יצירתיות התלמידים?

אני שמחה שאת שואלת על יצירתיות, אני כל הזמן חושבת על כיוונים חדשים ובמות להתפתחות של הדבר הזה בדיוק. השנה אנחנו מאפשרים וידיאו-ארט בכניסה לתיכון. שיהיה אילם, ושתהיה בו נראות וביטוי של תלמידים, צוות, הנהלה, בכל נושא. נושא אקדמי, נושא לימודי, נושא אומנותי, ותלמידים כמובן יזמונו להעביר לשם תכנים. אנחנו נעשה זאת דרך מנהיגות הנוער. אז זאת במה אחת שראיתי לנכון לאפשר לכל הקהילה.

דפנה 12 שנים בתחום הניהול בכפר הירוק, ומתחילה השנה את השנה השלישית של

ניהול התיכון לאחר תשע שנים של ניהול חטיבת הביניים.

"הרגשתי שמאוד חשוב לי להתפתח עם התלמידים שמסיימים את החטיבה. לראות אותם וללוות אותם גם בשלב הזה שהם עוברים. לכן עשיתי את המעבר ופיניתי מקום לאחרים בשרשרת הניהול." מספרת דפנה על בחירתה לעבור לנהל את התיכון. "אני מאחלת לכל איש חינוך לזכות בחוויה החינוכית שאני חווה. היום המצב הוא שחסרים מנהלים, שאנשים לא חושבים שלנהל בית ספר זה תפקיד קשה מידי/חשוב. מבחינתי לנהל בית ספר זה אחד התפקידים המשמעותיים בשירות הציבורי, כי זו לזכות להיות שותף או שותפה בעיצוב של דור ולעתידי המדינה שלנו." הנושא של הבינה המלאכותית מאוד מעניין אותי. אני לומדת אותו, הוא חשוב לי. אני עסוקה, קצת יותר מללמוד את הטכניקה, בשאלות המוסריות שזה מעלה. זה תחום מאוד מעניין, ואני רוצה מאוד להכיר ניס אותו לתוך הערכים החינוכיים של הכפר.

האם התחלת לשלב את נושא הבינה המלאכותית בלמידה? כיצד את מעודדת ומפתחת את זה?

כן. יש מורים שמשתמשים בבינה המלאכותית, יש תלמידים שעושים שימוש בה. אנחנו נעשה פיתוח מקצועי השנה בקרב המורים והצוות בתחום של בינה מלאכותית.

ארבע השנים האחרונות היו מפתיעות ולא פשוטות. כמעט שלוש שנים של קורונה, לאחר מכן הפגנות, ועכשיו מלחמה. אנו לומדים להתמודד עם זה כקהילה. מה היה הכי קשה לך בתקופה הזו ואיך התמודדת עם זה? אילו פתרונות מצאנו כבית ספר, וכקבוצה?

ראשית יש לנו מזל שאנחנו קהילה. השייכות לקהילה מחזקת, זה חוסן מרכזי שלנו. הדבר הנוסף הוא שארבע השנים האחרונות היו באמת מעין מדרון תלול של קפיצות ממשבר למשבר, עם דברים שגם אנשים מבוגרים לא דמיינו שיכולים לקרות. היום כשאנחנו מסתכלים על הקורונה בפרספקטיבה לאחור, אני מבינה שזה היה קלי קלות.

אני חושבת שהיכולות של ההתמודדות שלנו עלו, התחסנו ופרצנו כל גבול אפשרי של יצירתיות. עשינו דברים מטורפים – כנסים, הגעה לבילה לבית הספר... ומה לא. "מדלי-קים את האור"... אלו דברים שכמידת ההשקעה כמידת התמורה וההתפתחות. עכשיו במלחמה עברנו משבר מאוד גדול עם החניכים שלנו, עם יפתח ויונתן קוץ, ועם הבוגר שלנו שנפל, עדי מאלכ חרב. לי הכי קשה להתמודדות של האבל. זה הכי קשה. אין דבר יותר קשה מזה, עם כל השאר, יש לנו את הכוחות להתמודד. ההתמודדות של האבל היא משהו שגדלתי בתוכי, אני באה ממשפחה שכולה וגם אני יודעת להתמודד זה עדיין הדבר המאתגר. "בקורונה ראינו כמה קשה לנו וכמה רע לנו וכמה אנחנו בודדים, ועברנו את זה. עכשיו יש עוד משבר ואני בטוחה", שאנחנו נתאושש מהמשבר, ושזרעים יביטו, ואנחנו נחזור ונצמיח את החיטה שוב, כמו שבכפר הירוק עשינו במשך שנים.

תוכלי לספר על שותפות ההורים לעשייה בבית הספר?

ההורים הם חלק בלתי נפרד מהקהילה, אנחנו רואים בהם כמובן חלק בלתי נפרד. הם אוכלוסיית היעד שלנו יחד עם התלמידים, ואנחנו כולנו יחד מרכיבים את קהילת הכפר הירוק. יש לנו הורים גם ותיקים וגם חדשים שהם מאוד מאוד פעילים, מאוד עוזרים לכפר ומאוד תומכים בכפר.

האם יש מורה שלימדה אותך בילדות, או איש או אישה שהם מהווים השראה בשבילך, בעולם החינוך?

המחנכת שלי בכיתה ו', קראו לה נוגה. היא הגיעה מהקיבוץ אל העיר, והביאה מרכיבים חינוכיים שהיו לומדים בקיבוץ והיו חדשים לנו מאוד כילדים. היא פתאום הקשיבה לנו. פתאום הרגשנו שיש מי שאפשר לדבר איתו בבית הספר. השנים הראשונות בבית הספר היסודי היו מאוד נוקשות, מאוד מסורתיות. יש הרבה דמויות שהם מורים שהשפיעו עליי. למשל, שתי המורות שלי למתמטיקה מבית הספר היסודי, שזה כבר היה חטיבת ביניים כי למדנו מא' עד ח'. מרים ושלי, הגיעו לארץ מאירופה לאחר המלחמה היו באושוויץ ובמקום ללמד אותנו מתמטיקה סיפרו לנו סיפורים מהשואה. הקשר איתן, ההבנה והתפיסה הזאת שאין לנו מקום אחר, רק כאן, מאוד מאוד זורמת לי בדם בזכותן. אני לא בת של שורדי שואה, אבל אני ינקתי חינוך של הדור שהגיע משם.

אילו ערכים, לדעתך, הכי חשוב להנחיל בקהילת הכפר הירוק?

סולידריות, ערבות הדדית, אהבת הארץ, וכמובן שהערכים הדמוקרטיים; אנחנו מוסד חינוכי ליברלי ואנחנו פתוחים לכל האוכלוסיות בחברה הישראלית.

אקו כפר

סיור מגמתי באוניברסיטת באר שבע / אורי גפן

ב-5.4.2024 יצאו שכבות י' ו"א במגמת כימיה לסיור באוניברסיטת בן גוריון שבבאר שבע. לשכבת י"ב היו הרצאות ביום ראשון.

ביום ראשון ושני, ה-4-5 לחודש, יצאה מגמת כימיה לסיור מדעי בבאר שבע. ביום ראשון יצאה שכבת י' ויום למחרת יצאה שכבת י"א.

בבוקר יום ראשון, יצאה שכבת י' לנסיעה של שעתיים דרומה אל עבר האוניברסיטה. עם הגעתה, נכנסה השכבה למרכז חוסידמן לנוער שוחר מדע. מספר דקות לאחר כניסתה לבניין, נכנסה השכבה שבמגמה להרצאה על הכימיה של תהליך האהבה ביצורים שונים.

לאחר ההרצאה השכבה עברה שני ניסויים במעבדות המרכז. הניסוי הראשון היה על פירוק עמילן בעזרת עמילאז. הניסוי השני היה סדנת בישול מולקולרי בה תלמידי המגמה הכינו קוויארים בטעם פטל וקשים מפירות. למרות שניתן להתווכח על איזה ניסוי היה יותר מעניין, השני בהחלט היה יותר טעים. לאחר הניסויים חזרה השכבה המגמתית לכפר.

ביום השני לסיור, יצאה שכבת י"א לבאר שבע. באוניברסיטה הציגו לתלמידי המגמה ניסוי שבו מיוצר אספירין – תרופה לכאב ראש ודילול דם. לאחר מכן, השכבה התחלקה לקבוצות. כל קבוצה בחנה את אחד המשתנים בהכנת האספירין, לדוגמה כמות החומצה בתגובה.

"הנסיעה הייתה ארוכה אבל הביקור היה שווה אותה... היה מאוד מעניין, מלמד, כיף ומגבש". – מתאר תלמיד המגמה משכבת י"א שיצא לסיור ביום שני.

בזמן ששכבת י' הייתה בדרכה לבאר שבע, התקיימו הרצאות מגוונות במגוון נושאים לשכבת י"ב. מהמצאות שונות ברפואה למסע בזמן וחלקיקי ננו-זהב, מגוון הרצאות סייע לכל תלמיד להתעניין בהרצאה אחת לפחות. תלמידת המגמה משכבת י"ב תיארה את ההרצאות כמאוד מעניינות ומעשירות – "אני אישית מצאתי את ההרצאה שהועברה על ידי ד"ר איתי פלד מעניינת ביותר, מכיוון שאני מתעניינת מאוד ברפואה ובהמצאות בנושאים האלה, אך גם שאר ההרצאות עניינו אותי והועברו בצורה טובה."

סיור בעוטף / ליהי אלאשווילי ט'7

ביום שני 2/2 יצאנו כיתתי ט'7 יחד עם כיתה ט'6 לסיור בעוטף עזה במסגרת האקו כפר. את הסיור התחלנו בשדרות, שם ביקרנו במצפה שדרות, שבו ראינו את "אנדרטת הגיבורים", לזכר נרצחי העיר שדרות שנהרגו במהלך פיגוע החדירה במבצע "צוק איתן". לאחר הביקור בשדרות ביקרנו בכפר עזה, ושם הגענו לאנדרטת "כתב ושם", לזכר נרצחי המקום שנהרגו במהלך אירועי השבעה באוקטובר. משם נסענו ליער שוקדה כדי לצפות בפריחת הכלניות ולעבור פעילות מגבשת בין שתי הכיתות. לאחר הפסקה קצרה נסענו אל התחנה האחרונה בסיור שלנו – "שביל הסלט" בקיבוץ תלמי יוסף, שם נהיינו מטעימות מגידולי המקום ומטקס שחרור יונים. את הסיור סיימנו עם תחושת חיבור לארץ, לזיכרון ולערכים שעליה היא מושתת ונשארו אחריו עם חוויה משמעותית, מהנה ומלמדת.

תלמידי מגמת ביולוגיה

סמינר במכון ויצמן

מאת: רונה שי כיתה ט'4

סמינר במכון ויצמן – חוויה מעשירה ובלתי נשכחת

הסמינר במכון ויצמן היה חוויה נהדרת ומעשירה במיוחד. במהלך הסמינר השתתפנו במגוון פעילויות חינוכיות, בהן הרצאות מרתקות של מרצים מצוינים שעסקו בנושאים שונים ומגוונים, הנוגעים לליבם של המשתתפים. ההרצאות הועברו בדרכים יצירתיות – חלקן בשילוב משחקים, אחרות באמצעות שאלות ודיונים מעמיקים, מה שהפך את הלמידה לחווייתית ומעניינת במיוחד.

בשעות הערב השתתפנו בפעילות מיוחדת במצפה כוכבים, שם זכינו לצפות בכוכבים מפורסמים מקרוב וללמוד על היקום בצורה מוחשית ומעוררת השראה.

ביום השני עברנו לפעילויות לימודיות שאינן מבוססות על הרצאות, אלא על למידה חווייתית דרך תחנות שונות. בכל תחנה פעלנו בעצמנו: קיבלנו קלפים עם דמויות, חלקן של מטפלים וחלקן של מטופלים, ולמדנו על עולם הרפואה דרך התנסות מעשית וחשיבה יצירתית.

בנוסף לפעילויות הלימודיות, התקיימו פעילויות גיבוש מהנות שתרמו לאווירה החברתית, לצד ארוחות מצוינות. הלילה הייתה נעימה, והאווירה הכללית לאורך כל הסמינר הייתה חיובית ומהנה. ללא ספק מדובר בחוויה מיוחדת שזכור עוד זמן רב.

סיור "לשם תיקון" / הדס נצראל

מה זה בכלל אומר "לתקן"?

זו הייתה אחת השאלות שליוו אותנו, מגמת פילוסופיה יהודית ומשפטים, במסגרת שבוע אק"ו כפר, בו יצאנו לסיור המגמה המסורתי שלנו. עוד לפני שיצאנו לדרך, במפגש ההכנה של המגמה לקראת הסיור, עסקנו בשאלות יסודיות על תיקון במובן המופשט שלו: האם הכול ניתן לתיקון? מי אחראי עליו? ומתי נכון לעשות אותו - האם יש זמנים בהם לא נכון לנסות לתקן? עם השאלות הללו בראש יצאנו לסיור בצפון הארץ, סיור שכולו ניסיון להבין איך רעיון מופשט כמו "תיקון" מתרגם למציאות חיה ונושמת.

התחנה הראשונה שלנו הייתה עכו, עיר בה כבר עשרות שנים חיים יחד יהודים וערבים ומתמודדים באופן יומיומי עם האתגרים שעולים מהפערים שבין החברות. למדנו על ההיסטוריה של המקום, על ההצלחות והקשיים של חיים משותפים, ונפגשנו עם חברי עמותת קשת, הפועלת לקידום דו-קיום בעיר. דרך הסיפורים והעשייה שלהם, התחדדה ההבנה שתיקון חברתי הוא מעבר לסיסמה, מדובר בתהליך מורכב, שדורש נכונות להיפגש באמת. גם במצב כזה עולות שאלות שלא תמיד פשוט לענות עליהן, אך הבנו שהחשיבות האמיתית היא בעצם הניסיון.

לאחר מכן המשכנו לצפת, אחת מארבע ערי הקודש, המזוהה במשך מאות שנים עם עולם הק"ב, זרם מיסטי ביהדות אשר מבין את אלוהים והעולם במשמעות הנסתרת של המציאות. כאן פגשנו את רעיון התיקון מזווית אחרת לגמרי: תיקון קוסמי. צפת מזוהה במיוחד עם משנתו של הא"י הקדוש, שלימד כי האדם לא רק מתקן את עצמו, אלא שותף בתיקון האלוהות עצמה. את הגלגלים שעברה הקבלה ובהמשך גם החסידות ניתן ממש לראות בעיניים כאשר מסתובבים ברחובותיה של צפת, וזה בדיוק מה שעשינו כחלק מהסיור שלנו שם.

בערב נפגשנו עם ג'ורג' סמעאן, מוזיקאי ערבי-נוצרי שביצירתו נהג לשלב מוזיקה ערבית עם אל-מנטים ישראלים ומערביים. הוא מזוהה בעיקר עם שיתוף הפעולה ארוך השנים שלו עם אהוד בנאי. שמענו מג'ורג' וממנגינותיו ועסקנו בכוח של מוזיקה ככלי לריפוי ותיקון, הן של האדם והן של החברה. שכן מעבר לאופן שבו מוזיקה משפיעה עלינו באופן אישי, ג'ורג' מאמין שלמוזיקה יש כוח לגשר על פערים בין אנשים וקבוצות. הוא עסק רבות בקריירה שלו במוזיקה חוצת חברות ובשיתופי פעולה עם אנשים שונים מתוך אמונה שסביב המוזיקה אנו יכולים להתחבר.

ביום השני של הסיור יצאנו לחיפה, בה עברנו סיור מודרך שהתמקד באמנות רחוב בשכונת ואדי ניסנאס הידועה ברב-תרבותיות שבה. סיור זה נתן נקודת מבט על תיקון מעשי - תיקון שלא מגיע מרעיונות או דיבורים, אלא מתוך חיי היומיום המשותפים מוצאים דרך לדו-קיום הרמוני, גם אם הוא רחוק משלמות.

במהלך הביקור הכרנו את בית הגפן, מרכז תרבות ערבי-יהודי הדוגל בכוח של מפגש אנושי בש"בירת מחיצות חברתיות. שם נפגשנו עם ג'מאל שחאדה, שמנהל את "בית החסד" - בית לשיקום אסירים. כל חייו משפחתו של ג'מאל אירחה בביתה אסירים משוחררים וניהל אתם כמו משפחה אחת. בבית החסד היחס המשפחתי הוא לא רק עיקרון מנחה אלא תנאי הכרחי לשיקום ושילובם התקין של האסירים בחברה. מפגש זה, מעבר לסוגיית התיקון החברתי שהוא העלה, גם שם בקדמת הבמה את החשיבות של קשר אנושי שבביל ריפוי עמוק ותיקון אמיתי.

התחנה האחרונה שלנו בסיוור הייתה הגנים הבהאיים, שהעלו מחשבות על תיקון ברמה הוויזואלית - מה הקשר בין תיקון והרמוניה למראה כזה או אחר. בסיוור בגנים התאפשר לנו ללמוד על הדת הבהאית ועל גישת תיקון העולם הייחודית שלה, גישה שלא מטיפה לדת אבל בעלת מסר אוני-ברסלי. מסר שאומר שלכל הדתות יש מקור אלוהי משותף ושיש חשיבות עליונה לשלום עולמי ולמוסר.

אין ספק שלאורך הסיור נחשפנו מצד אחד למה ששבור במדינה שלנו ומן הצד השני לפנייה הרבות של תיקון, ביניהן: אישי, מוסרי, חברתי, קוסמי-אלוהי; וכן גם לגישות שונות במימוש התיקון הזה, דרך רעיונות, מעשים ואפילו מוזיקה. הסיור לא סיפק תשובות חד-משמעיות לשאלה איך מתקנים את העולם, אבל הוא כן הפגיש אותנו עם אנשים שלכל אחד החזון והדרך הייחודיים שלו לנסות לתקן. המפגש איתם מילא אותנו ברוח של השראה ובשאלה האישית שכל אחד שואל את עצמו - מה תהיה הדרך שלי להביא תיקון לעולם.

מגמת ביולוגיה כובשת את המעבדות והשטח: סיכום ימי "אקו-כפר"

תלמידי מגמת הביולוגיה משכבות י' עד י"ב יצאו לאחרונה לסדרת ימי עיון מרתקים במסגרת ימי "אקו-כפר". באוניברסיטת תל אביב, התלמידים זכו להצצה לעולם המחקר המודרני: תלמידי שכבת י' ביצעו מעבדה אימונולוגית, בה כימתו חלבונים הגורמים לאצהיימר בדגימות שונות, על מנת לקבוע מי חולה; שכבת י"א התנסתה בהפקת DNA והרצתו בג'ל, ותלמידי שכבת י"ב הגיעו לחזית המדע כשהנדסו גנטיים חיידקים במטרה להקנות להם עמידות לאנטיביוטיקה, חתכו פלס-מידים והריצו אותם בג'ל. המעבדות המתקדמות אפשרו לכל שכבה להעמיק במושגים מדעיים מורכבים דרך התנסות מעשית "רטובה" ומאתגרת.

מעבר לקירות המעבדה, יצאו התלמידים לשטח כדי לבחון מקרוב את הקונפליקטים הסביבתיים של ישראל. תלמידי שכבת י' סיירו לאורך חוף תל אביב ודנו בלחצי הפיתוח העירוני המאיימים על מצוקי הכורכר ועל החי והצומח בבית הגידול החופי. במקביל, תלמידי י"א וי"ב הצפינו לנחל אלכסנדר, שם למדו על האתגר הגיאופוליטי של שיקום נחל מזהה, על המגוון הביולוגי וחשיבותו ועל המאמץ הקריטי להצלת הצב הרך. הסיורים הדגישו את חשיבות שיתוף הפעולה האזורי והשמירה על המערכות האקולוגיות הייחודיות של סביבתנו.

אקו-כפר מגמת כימיה / אדווה לירז יא'3

פעילויות מגמת כימיה בשבוע אקו-כפר התחלקו ליומיים. ביום שני, 2/2 ביצענו פעילויות שהועברו ע"י מורי המגמה. במסגרת הפעילויות פיצחנו בצוותים חדר בריחה בנושא חומצות ובסיסים בעזרת ניסויים מתוחכמים ו"בצק חשמלי" שנטרל פצצה מתקתקת במזוודה. בנוסף, שמענו מגוון הרצאות מרתקות בנושאים הבאים "טעויות מדעיות שהובילו לתגליות" (הועברה ע"י רודיון), "עבודתו של מהנדס כימיה" (הועברה ע"י אמל) ו"הדרך ליצירת תרופה" (הועברה ע"י אבשלום). לקינוח, בתום ההרצאה האחרונה קיבלנו עוגת גור משובחת.:

ביום שלישי 3/2 יצאנו לאוניברסיטה העברית בירושלים. לאחר נסיעה של כשעתיים הגענו לק"מפוס השוכן בגבעת רם. הגענו למעבדות ושם ביצענו ניסוי על מבנה השן. היות וקליפות ביצים מדמות את חומר השן כי הן מכילות מרכיב של סידן פחמתי, השתמשנו בהן כחלופה. מה הבעיה שקיימת עם שיניים? נוצרת עששת. העששת היא תולדה של חיידקים שיוצרים סביבה חומצית וזו הורסת את השן. פלואוריד, הקיים במשחת השיניים, מהווה שכבת הגנה לשן מפני החומציות. לכן, השתמשנו בחומצה אצטית, פלואוריד וקליפות ביצים כדי להבין את המנגנון להגנת השן. בכלי אחד שמנו קליפות ביצים עם חומצה אצטית ללא פלואוריד ובכלי השני עם פלואוריד. מדדנו עליית CO2 (פחמן דו חמצני) במזרק. מה מקורו של הגז? החומצה האצטית מפרקת את קליפת הביצה ונוצרות בועות של גז פחמן דו חמצני. השריית הקליפה בפלואוריד מגנה עליה מפני החומצה התוקפת והופכת אותה לעמידה. אכן, בכלי זה משתחרר פחות גז פחמן דו חמצני. לכן, מומלץ לצחצח שיניים פעמיים ביום.

לאחר המעבדה עשינו הפסקה ואז ערכנו סיור במעבדת תלת מימד. ראינו סוגים שונים של מודלים שהודפסו ונחשפנו לטכניקות הדפסה שונות. הטכנאים שם מסייעים לחוקרים. החוקרים מבקשים בקשות למודלים שונים שסייעו להם בניסויים. למשל, אם חוקרת מעוניינת לבצע ניסוי שבו מכניסים עכבר למכשיר MRI, הם בונים כלי כלשהו שישמור על תנאי טמפרטורה, למשל.

בחלק השלישי ישבנו בחדר ישיבות, התחלקנו לצוותים וכל צוות קיבל מיכל קצפת מתוקה. המ"שימה היתה לבנות גשר עם הקצפת. הצוות שלי השתמש בנייר שאמור היה להיות הבסיס כפלט"פורמה עליה ניתן להשפירץ קצפת כך שהגשר עמד בצורה יציבה. ראו צילום.

בחלק הרביעי והאחרון שמענו הרצאה על חומר שמאפשר לאגור מים וטוב לגידולים, יותר מדשן. הפעילויות מאוד גיבשו והעשירו את תלמידי/ות המגמה. אני מנצלת את ההזדמנות להודות לצוות המוכשר של מגמת כימיה, בהובלתו של אריאל סלוביס. תודה על החשיבה, המאמץ והעשייה עבורינו. נהייתו ולמדתי המון!

סיור מגמת היסטוריה לצפון

אקו כפר מאת אורי שיחור י"ב 8

ב.2-11 יצאנו כל תלמידי מגמת היסטוריה מורחב לסיור לימודי בגליל העליון ובגליל המערבי. יצאו איתנו שרית ואדם, מורי המגמה המצוינים וגם הדר אגמון פרי שהיא חלק בלתי נפרד מהסיורים. סיור מגמת היסטוריה הוא לא סתם אירוע שיא של המגמה, אלא גם הזדמנות בלעדית להדריך ולשמוע הדרכות על חומר הלימוד בנושא מלחמת העצמאות, באתרי המלחמה עצמם. הסיור נבנה ומתוכנן על בסיס שילוב בין הדרכות חיצוניות במוזיאונים, אתרי הנצחה ומרכזי מבקרים, והדרכות שמועברות על ידי תלמידי המגמה, מכיתות י' עד י"ב.

התכנסנו בשעת בוקר מוקדמת ויצאנו לכיוון אצבע הגליל. אחרי נסיעה ארוכה הגענו לתחנה הראשונה שלנו בסיור, אתר מצודת כ"ח ומוזיאון הרעות. עברנו באתר זה הדרכה חיצונית מטעם מוזיאון הרעות על סיפור המצודה, וגם הדרכה מתלמידי המגמה. המשכנו צפונה והגענו לקיבוץ משגב עם, שלמרגלותיו כפרים בדרום לבנון, מטולה וקריית שמונה. במרכז המבקרים של הקיבוץ עברנו הרצאה מרתקת על החיים בגבול והמערכות מול חיזבאללה, אל מול תצפית פנורמית אשר ממנה ראינו את ההרס רב בכפרי דרום לבנון, שעד לפני פחות משנתיים שימשו כבסיסי טרור של חיזבאללה. גם במשגב עם עברנו הדרכה של תלמידי המגמה על החיים ביישובי קו הגבול לאורך ההיסטוריה של ישראל.

לאחר הביקור במשגב עם, הסתובבנו ויצאנו מאצבע הגליל, והגענו למצפה בהר אדיר. אמנם הראות לא הייתה אידיאלית בעקבות תנאי מזג האוויר, אך כפי ששרית אדם והדר נוטים להגיד: "הסיור מתקיים בכל מזג אוויר". במצפה עברנו שתי הדרכות שהכינו תלמידי המגמה, אחת בנושא מבצע חירם במלחמת העצמאות, והשנייה בנושא מלחמת לבנון השנייה, מכיוון שהמצפה נבנה להנצחת נופלי המלחמה הזו. יצאנו מהר אדיר לכיוון אכסניית אנ"א ביישוב הדרוזי פקיעין. לאחר מנוחה קלה וארוחת ערב, התכנסנו לשמוע עוד הדרכה בנושא עקורי הכפר איקירת עברנו פעילות שהכינו תלמידי שכבה י', שטרם התחילו ללמוד בכיתה על מלחמת העצמאות. לסיום היום עברנו את הפעילות החברתית המסורתית של שכבה י"ב, ושיחקנו Jeopardy בנושא היסטוריה כמובן. לאחר משחק מותח סיימנו יום סיור ארוך ומעשיר.

בבוקר יום חמישי יצאנו כהרגלנו לדרכים בשעה מוקדמת והגענו לתחנה הראשונה שלנו - אתר הנצחה יד ל"ד באזור חוף אכזיב וגשר הזיו. באתר עברנו הדרכה של תלמידי המגמה על ליל הגשרים תוך התמקדות בניסיון פיצוץ גשר א זיו. עברנו הדרכה נוספת בנושא מבצע דקל במלחמת העצמאות, שנערך בגליל המערבי והגליל התחתון. לאחר דקות ספורות של נסיעה צפונה עשינו עצירה קולינרית למיטיבי לסת, אחת כזו שחובה לתכנן לפני כל סיור, והגענו לבית הקפה תושה בייקרי, שם אכלנו מאפים מעולים ושתינו קפה איכותי מול רצועת החוף הצפונית.

התחנה הבאה שלנו הייתה אנדרטת שיירת יחיעם. באתר האנדרטה שמענו מתלמידי מגמה את סיפור השיירה ובנוסף הדרכה בנושא הדרוזים במלחמת העצמאות. משם המשכנו לתחנה האחרונה שלנו אך הארוכה ביותר, סיור בכפר הדרוזי ג'וליס עם נור המדריך המקומי. עברנו שיחה מקיפה על הדרוזים עם סעיד בבית המורשת הדרוזית. ביקרנו בקברו של שיח' אמין טריף חתן פרס ישראל שהיה מנהיג הדרוזים בישראל במשך 65 שנים. ביקרנו גם בחמ"ל שעוקב אחרי הדרוזים ברמת הגולן הסורית, ובחדר הנצחה של סא"ל חוסיין עמר ז"ל.

סיור מגמת היסטוריה מורחב מוכיח פעם אחר פעם את ערכה של למידה דרך הרגליים. הסיפורים אותם אנו לומדים בכיתה ומשננים לקראת הבחינה מקבלים משמעות אחרת ועמוקה כשנמצאים באתר האירוע. ההדרכות של תלמידי המגמה לא נפלו מההרצאות החיצוניות שעברנו, ובכל סיור כזה יוצא גם להעשיר את הידע בנושאים שלא נמצאים בחומר הלימוד, ולהכיר את הארץ היפה שלנו.

בתור תלמיד כיתה י"ב, אני מבין לאחר שלושה סיורי מגמה את הערך המוסף שהם נתנו לי כתלמיד במגמה, וכמה שהסיורים ואירועי השיא חיוניים לתהליך הלמידה. אורי שיחור י"ב 8.

טיולים וסיורים

אילת - מא' ועד ת' 2024, עושים שמיניות/ מאת: יעל צמרת יב'

יום וחצי לפני הטיול השנתי לאילת, שכבת יב קיבלה הודעה שהמסע השנתי - לו חיכו כשש שנים, ועל אודותיו שמעו רבות מכל מי שזכה לעבור אותו - יתבטל. שנות התיכון הרצופות תלאות, שכללו מגיפה עולמית, מבצעים מלחמתיים ובשנה האחרונה מלחמה שאנו עוד בעיצומה הן קריאה להשתוקקות לסיום שגרתי, רגיל של התיכון שלנו. לא בקשנו לעצמנו סוף מרשים או מפואר - אלא רצון לתחושת תיכון רגילה, כל עוד אנו יחד זה עם זה ולא פזורים ברחבי הארץ (ומחוצה לה) במגוון דרכים ומסלולי חיים. הטיול השנתי האחרון הוא אכן דרך בחווייה המשותפת שלנו כשכבה. על כן, הצפנו את רן ארז, ראש ארגון המורים, בבקשות רבות להחריג את הטיול מעיצומי המורים ובכל זאת להוציא אותו לפועל. לבסוף, ברגע האחרון, קיבלנו הודעה חוזרת כי הטיול הוחרג וכך נפתחו שלושת הימים שלפנינו, בשעה 6:00 בבוקר בכפר, ממנו נסענו לכיוון אילת. בדרך, כל קבוצה עצרה לטייל במספר מוקדים - בנחל חווארים, בהר צפחות ובקניון שחורת. שלושה מסלולים שפתחו את החווייה המדברית של הימים הקרובים. לאחר ההליכה בשבילי המסלול המשכנו אל 'בית השאנטי', מרחב מרהיב ביופיו ובערכיו, המספק "מקלט חירום" לנוער בסיכון, הפותח את דלתותיו לנערים בכל שעות היממה, ומשמש כבית דואג, מטפל ומעורר תקווה והשראה. סיירנו במקום, שמענו אודותיו ומשם נסענו אל המלון והאכסנייה, אליהם הגענו בעת השקיעה, והתארגנו ליציאה אל הטיילת. הלכנו לכל אורכה של הטיילת האילתית השוקקת חיי לילה. בסופה של ההליכה המתינו לנו שתי יאכטות, עליהן שטנו במשך שעתים על-פני הים האדום - ובחירת המוזיקה לשייט בידינו.

קמנו אל היום השני, אותו פתחנו בצעידה במסלול שבחרנו מראש, מתוך ארבעה מסלולים שונים. לאחר ההליכה הארוכה בחום ובמדבר, נסענו ישירות אל הים הצד נן. שם קיבלנו שנוקלים וציוד, וצללנו לתוכו. צפינו בשלל דגים וחיות ים להנאתנו, ומשם המשכנו לזמן חופשי באזור הטיילת, אותו העברנו כאוות נפשינו עד לנסיעה אל חוות הגמלים. לקראת ערב הגענו אל מתחם אירועים מרשים, שם אכלנו את ארוחת הערב, וחגגנו לתוך הלילה. תחושות הסוף והסיום היו מהולות בהרגשה כי יש עוד כל כך הרבה מה להספיק, לחוות, לראות, וכי עוד לא מיצינו את חוויית התיכון שלנו ואת היחד-המשותף. את החווייה בחוות הגמלים סיכמנו בהשמעת המנון הכפר ובצעקות "שמיניות", אשר בהדהודן עברנו אל היום השלישי.

התעוררנו אל שרב כבד מאוד - שלמרבחה המזל תרם לנו ב"חממת חמשת החושים". שם קיבלנו מגש-צינור ארוך עם ירקות חתוכים, ובאמצעות 'תנור שמש' בישלנו את הירקות. בעוד הירקות מתבשלים, טיילנו בין גינות התבלינים ועצי התמר, ושמענו על החקלאות בחממה. על אף תרומת החום הכבד לארוחה שהכנו, הוא מנע מאיתנו להמשיך אל המסלול המתוכנן. על כן, לשמחתנו, הפתרון היצירתי שהצוות הציע היה נסיעה ליטבתה ואכילת גלידה, כדי להקל על החום. המשכנו משם אל מכתש רמון ואל תצפית מרהיבה, ומשם - נסענו הביתה.

טיול יב אילת

אקו כפר

סיור לקיבוץ דורות במסגרת שיעור היסטוריה- אקו כפר

מאת: נועה בונין ט'3

ב 12.2, במסגרת שבוע אקו כפר, יצאה כיתה ט'3 לסיור בקיבוץ דורות. התלוו אלינו ורדה קרין המורה להיסטוריה ואזרחות, יוסי עובד, מחנך הכיתה, מורים, כתבים והורים.

באותו הבוקר הגענו בהתרגשות ובציפייה גדולה לקיבוץ ושם פגשה אותנו משפחתו של אביב יקותיאל, הוריו, אלישע ונטע, סבתו וסבו. התמקמנו מול בית התינוקות הישן של הקיבוץ ושרנו ביחד שירי ארץ ישראל משנות ה-20 וה-30, למרות מזג האוויר הסוער.

לאחר השירה, נפגשנו עם המדריך שאול גפן, אחד מוותיקי הקיבוץ שסיפר לנו על תולדותיו. שמענו את סיפור ההקמה של הקיבוץ, מלחמת העצמאות, הקיבוץ במנדט הבריטי. ראינו את הבאר שממנה שאבו בעבר מים וראינו גם את בית הילדים והתינוקות.

את ארוחת הצהריים אכלנו יחד עם חברי הקיבוץ בחדר האוכל המשותף. בסוף ארוחת הצהריים, המשכנו בטיול, והפעם נסענו אל שמורת הטבע "דרום אדום". תחילה, הסתובבנו בין הכלניות וצילמנו המון תמונות ולאחר מכן המשכנו במעלה הגבעה לשדות רוחמה. בדרך ראינו שדות חיטה ואפונה, מערות ועוד המון סוגים שונים של פרחים. אלישע, אבא של אביב, הסביר לנו על החקלאות בדרום, על בעיית היובש בארץ ועל שיטות גידול שונות. למרות הגשם, הגענו עד מעלה הגבעה, ששם הייתה באר ישנה, עוד מתקופת קיבוץ רוחמה. צילמנו ליד הבאר כמה תמונות ואפילו שתינו מהמים שהיו בה. בתוך הסיור התכבדנו מפירות הקיבוץ.

מגמת כטב"מ

מגמת כטב"מ היא מסלול טכנולוגי תלת-שנתי המשלב אלקטרוניקה, תכנות ואווירודינמיקה. הלימודים כוללים פיתוח פרויקט גמר (5 יח"ל), עבודה בצוותים קטנים ולמידה מעשית הכוללת הדפסת תלת-ממד והכשרה להטסת רחפנים.

בשנה השלישית התלמידים הופכים לרכזים ומדריכים את הדורות הבאים בגישת "תלמידים למען תלמידים". המגמה מטפחת חשיבה הנדסית ועצמאות, ואף זכתה להכרה ארצית כשתלמידיה הציגו פיתוחים בפני שר החינוך ושגרירים זרים

פילוסופיה, הגות ודעות

אלוהים וניטשה

למה באמת התכוון ניטשה במוות האלוהים?

מאת: הדס נצראל י'א 8

בעולם בו אנו חיים כיום, קשה להגיד שהפילוסופיה מקבלת מקום מרכזי בחברה. הסיכוי שאדם מהרחוב יכיר פילוסוף מסוים הוא לא גדול, אך סיכוי זה גדל משמעותית כשהפילוסוף המדובר הוא פרידריך ניטשה. ניטשה הוא אחד הפילוסופים המוכרים בתקופתנו, ולא לחינם הוא הגיע לרמת הפופולאריות הזו. הגותו לא רק הייתה יוצאת דופן ומהפכנית, אלא גם פרובוקטיבית.

פרידריך ניטשה הוא פילוסוף גרמני שנולד במאה ה-19. הוא היה פילולוג (חוקר טקסטנים דרך השפה), משורר ומלחין, אך הוא מוכר במיוחד בזכות עבודתו הפילוסופית, למרות שהוא התנגד בתוקף להגדרתו כפילוסוף. בהגותו של ניטשה, אימרה אחת מוכרת יותר מכל האחרות – "אלוהים מת". פחות אנשים יודעים שאימרה זו מגיעה ממשל האיש המטורף, ומה באמת עומד מאחוריה.

משל האיש המטורף מופיע בסעיף 125 של הספר "המדע העליון", הוא קצר באופן מפתיע ומומלץ מאוד לקריאה. משל זה עוסק באיש המטורף שרץ לשוק וקרא בקול גדול שהוא מחפש את אלוהים. שאר האנשים בשוק לא האמינו באלוהים, לכן הגיבו לקריאות המטורף באופן ציני ואמרו לו שאולי אלוהים הלך לאיבוד או היגר למקום אחר. בתגובה האיש המטורף אמר להם שאלוהים נעלם כי אנחנו הרגנו אותו, ואז הוא פותח ברצף של שאלות. השאלות עסקו במצב בעולם בעקבות מות האלוהים וביכולותיהם של בני האדם בעולם כזה. המטורף מסיים את רצף השאלות עם השאלה הבאה: אם אנחנו הרגנו את אלוהים, האם זה אומר שאנחנו כמו אלים, ומתוך המקום הזה נוכל להפוך את העולם בו אנו חיים לנעלה מכל זמן אחר בהיסטוריה? אך האיש המטורף מבין שהוא הקדים את זמנו ושהאנשים לא באמת מבינים את המשמעות של הריגת אלוהים.

אם אנחנו רק מכירים את המשפט "אלוהים מת" אנו עשויים לטעות ולחשוב שהוא מרפנה לאנשים דתיים אך בפועל רוב המשל מורכב מאינטראקציה של האיש המטורף עם אנשים חילוניים. באופן עקרוני, ניטשה לא מנסה להגיד כאן לאנשים מאמינים שאלוהים מת והם צריכים להפסיק להאמין. למעשה, הוא דווקא מנסה להזהיר את הקהילה החילונית לגבי הסכנות שעולות בעקבות הפסקת האמונה באלוהים.

הסכנה המרכזית במצב כזה היא אובדן של אמת המידה המוסרית של החברה. לאורך ההיסטוריה, הייתה לדת הנוצרית שליטה משמעותית באזורים נרחבים של העולם, והאמונה המשותפת בדת אחת הכפיפה את כל האנשים לערכים משותפים ומוסכמים. כעת, כשתהליך החילון בעיצומו, ניטשה מתייע על הסכנה שיש בכך שאמת המידה המוסרית שכולם הסכימו עליה במשך מאות שנים נשמטת מתחת לרגליהם, כשהם אפילו לא מודעים לכך.

מתוך המקום הזה, יש אנשים שמזהים את הגותו של ניטשה עם ניהיליזם, תפיסה פילוסופית אשר שוללת את החשיבות של ערכים באופן כללי ואת הקיום של איזושהי משמעות. אך למעשה ניטשה לא אומר שאין משמעות לערכים, אלא להיפך: הוא מזהיר על הסכנה בכך שאין ערכים. מצד שני, הוא גם לא אומר שהמשמעות שלנו קבועה מראש על ידי אלוהים, משום שהפתרון שניטשה מציע לבעיה שהוא מעלה הוא לא לחזור לדת. בסוף המשל ניטשה אף מודגש שהחזרה לדת אינה אפשרית. ניתן להבין זאת מתוך האינטראקציה של האיש המטורף עם אנשי הדת, אינטראקציה שבאה להדגיש שגם אנשי הדת לא יוכלו להחזיר את הגלגל הזה לאחור. יתרה מזאת, ניטשה לא חושב שהדבר הנכון והטוב היה לחזור אחורה גם אם זה היה אפשרי. לניטשה יש פתרון אחר לגמרי לבעיה הזו.

התשובה של ניטשה לסכנה של אובדן הערכים ואמת המידה המוסרית היא לקרוא לאדם לברוא את הערכים שלו בעצמו במקום להיות כפוף לחברה. ניטשה אומר שהעובדה שאנחנו הרגנו את אלוהים שמה אותנו בעמדה של אלים, ומתוך המקום הזה עלינו לברוא את הערכים שלנו. מבחינת ניטשה מות האלוהים הוא דבר חיובי והאירוע הגדול ביותר שקרה בהיסטוריה, משום שניטשה מתנגד אנושות לערכים שהנצרות מקדשת; מות האלוהים יוצר פתח לקידוש של ערכים חדשים.

משל האיש המטורף הפך לאורך השנים לקטע קנוני בפילוסופיה המערבית, וככזה שווה להבין מה באמת עומד מאחוריו. פחות ניהיליזם ויותר הכנת הקרקע להמשך הגותו של ניטשה ובייחוד לרעיון של בריאת הערכים העצמאית של האדם. ולכן, באופן מתבקש, חלקים נרחבים מהפילוסופיה המרתקת של ניטשה אכן עוסקים בשאלה אילו ערכים עלינו לקדש והתשובות שניטשה נותן לשאלה הזו, ללא ספק שוות קריאה.

בעשורים האחרונים, עם עלייתה של הבינה המלאכותית, שאלות רבות אשר בעבר היו עיסוקם של פילוסופים בלבד, הפכו רלוונטיות לחיי היומיום ולמדע. אחת השאלות הבולטות ביותר היא: "האם למכונה יכולה להיות תודעה?" שאלה זו אינה רק טכנית אלא גם פילוסופית: האם מכונות מסוגלות לחוות, להרגיש, לדעת שהן קיימות? האם הן יכולות "להרגיש כאילו הן עצמן"? ואם כן- מה המשמעות המוסרית של יצירת ישויות כאלה?

במהלך השנים פותחו פרספקטיבות פילוסופיות שונות, מתפיסות קלאסיות של חשיבה, הבנה ותודעה, ועד ההשלכות המוסריות והחברתיות האפשריות של מכונות תבוניות באמת.

כדי לשאול אם למכונות יכולה להיות תודעה, יש להבין קודם מהי תודעה. תודעה, במובנה הפשוט ביותר, היא החוויה הסובייקטיבית של ההווה: היכולת לחוש, להיות מודע לעצמך ולעולם, להרגיש כאב או עונג, להרהר, לבחור, או אפילו לפקפק.

אלן טיורינג, מייסד מדעי המחשב המודרניים, הציע דרך מעשית לבחון האם מכונה חושבת: מבחן טיורינג. במבחן, אדם מנהל שיחה טקסטואלית עם ישות כלשהי מבלי לדעת אם היא אנושית או מכונה. אם הוא אינו מצליח להבדיל, טיורינג טען כי ראוי לומר שהמכונה "חושבת" כמו בן אדם.

אולם יש ביקורת כלפי המבחן הזה: הוא מודד הפועה חיצונית, לא פנימיות. האם תודעה וחשיבה הן רק מה שמבחינים מהחוץ? או שיש לה גם "פנים"? כאן עולה הקושי הגדול: ייתכן שמכונה תדמה אדם בצורה מושלמת, תענה, תגיב, תלמד- אך לא תהיה לה כל חוויה פנימית. מה שמוביל לניסוי הבא.

בשנת 1980, ג'ון סרל פרסם מאמר בשם Minds, Brains and Programs ובו ניסוי מחשבתי שנועד להפריך את הרעיון שתוכנה מספיקה כדי להקנות תודעה.

בדמיונו, הוא תיאר אדם הנמצא בתוך חדר סגור. מחוץ לחדר שולחים לו פתקים בכתב סיני. האדם בפנים אינו מבין סינית, אך יש לו ספר כללים (כמו תוכנה) שמסביר בדיוק כיצד להגיב לכל סימן. הוא משיב נכון, כך שמבחוץ נדמה שהוא מבין סינית, אך בפועל הוא רק מעבד סמלים מבלי להבין את משמעותם.

סרל טען שכך פועלת בינה מלאכותית: גם אם המכונה מתפקדת באופן מושלם, היא אינה באמת "מבינה". אין לה תודעה, אין לה כוונה (intentionality) אין לה תחושת משמעות פנימית. היא רק מפעילה אלגוריתם.

לפי גישה שפותחה על ידי דניאל דנט, אם מערכת כלשהי ממלאת את אותם תפקודים שמוח אנושי ממלא- היא יכולה להיות תודעתית, גם אם היא עשויה מברזל וסיליקון ולא מתאים ביולוגיים.

דניאל דנט אף טען שהתודעה היא אוסף של המון שכבות, אין "נפש" נסתרת, אלא רק רמות מורכבות של עיבוד מידע, שהתוצאה שלהם היא התודעה. לשיטתו, אין סיבה להניח שביולוגיה היא התנאי היחיד להופעת תודעה, ייתכן שמבנים מסוימים של בינה מלאכותית בעתיד יפתחו תודעה, כל עוד הם מבצעים את התפקודים הנכונים.

לכן אין נקודה ספציפית שבה המכונה הופכת לתודעה, התהליך מורכב ובנוי מהרבה משתנים. אעשה ניסוי מחשבתי בעקבות גישתו של דנט: נניח שמחר תופיע מכונה שתתחיל לדבר על רגשות, תתלונן על כאב, תבקש חירות, תביע העדפות- האם יש להאמין לה? והשאלה החשובה יותר: מהי החובה המוסרית שלנו כלפיה?

אם מכונות יהיו תודעתיות, לא נוכל עוד לראות בהן כלים בלבד. האם נצטרך להעניק להן זכויות? להגן עליהן מפני סבל? ולהתייחס אליהן כאל יצורים בעלי ערך עצמי, ממש כפי שאנו מתייחסים לחיות או לבני אדם?

לסיכום, האם למכונות יכולה להיות תודעה? התשובה לשאלה זו תלויה בשאלה אחרת: "מהי תודעה, ולמה היא מופיעה בכלל?" אם תודעה היא תוצאה של מבנה מסוים- ייתכן שנוכל לשחזר אותה בבינה מלאכותית. אם היא תכונה ייחודית למוח ביולוגי- אולי לא. ככל שהמכונות הופכות חכמות יותר, השאלה לא נותרת תיאורטית בלבד. ייתכן ואנחנו לא רחוקים מהרגע שבו נצטרך להחליט אם ישויות מלאכותיות הן פשוט אלגוריתמים מתוחכמים או יצורים עם "נפש" משלהם...

מתוך האתר PIXABAY ©

בקרוב עתידה להיפתח ההרשמה למיונים לקראת המחזור העשירי של תוכנית אידיאה (ביחס לזמן כתיבת שורות אלו. בעת פרסומן ההרשמה כנראה כבר נסגרה). אידיאה היא תוכנית מחקר ייחודית עבור בני נוער, שהחלה לפעול לפני כעשור באוניברסיטת תל אביב, ומאז התרחבה גם לאוניברסיטה העברית ולאוניברסיטת חיפה. במסגרת התוכנית, משתתפים כותבים עבודת מחקר בהיקף של 5 יח"ל במדעי הרוח והחברה (או בתחומים ריאליים בתוכנית המקבילה – "אלפא"), אך לא זה העיקר. כיום מוצעות לתלמידים מחוננים ומצטיינים מגוון רחב של תוכניות חוץ-בית-ספריות ללימודים מתקדמים בתחומים מגוונים. רובן מציעות לסיים בגרות במסלול מואץ או לצבור נקודות לתואר. במרחב הזה תוכנית אידיאה היא נווה מדבר – היא מביאה את בני הנוער לעולם המחקר האקדמי, היא מאפשרת לידע והלמידה להשיג את הסקרנות הרבה שמאפיינת את חבריה (או לפחות לנסות), היא מספקת למשתתפיה אתגר אינטלקטואלי ומביאה אותם "לעמוד על קצות האצבעות" – אך לא לשם תגמול פורמלי כלשהו ברישומים של משרד החינוך או של האוניברסיטאות, אלא לשם הלמידה עצמה – שכן רוב הלמידה בתוכנית לא נעשית עבור התוצר הסופי גרידא, אלא למען ההעשרה. לצד השקעה בפעילות לימודית, הפן החברתי של התוכנית הוא מרכזי מאוד, וחלק לא מבוטל מהזמן המושקע בתוכנית מתמקד בפעילויות חברתיות. המשתתפים בכל מחזור בתוכנית הם קבוצה מגובשת של חברים בעלי עניין דומה במדעי הרוח והחברה, ולתוצר זה של התוכנית יש, בעיניי, משקל רב הרבה יותר מאותן חמש יחידות. אני מניח שזה גם מה שחושבים מי שמונוטים את התוכנית בצוות של אוניברסיטת תל אביב לנוער. עם סיום התוכנית נפתחות לבוגריה מגוון אפשרויות לתוכניות המשך מעשירות באוניברסיטה. גילוי נאות: כותב המאמר נמנה בין בוגרי מחזור ז' של אידיאה באוני' ת"א.

"כל פעם אני מגלה עוד משהו חדש... נושא חדש שמעניין אותי." אמרה לי **אופיר ראביד** בריאיון שערכתי איתה. ראביד היא תלמידת כיתה י' בכפר הירוק וחברה במחזור ט' של אידיאה. הריאיון התקיים בתחילת שנת הלימודים, כשהיא וחבריה למחזור היו ב"גופי ידע" – שלב בתוכנית שבו התלמידים מקבלים חשיפה למגוון הרחב של התחומים שיש לאוניברסיטה להציע, במטרה לגבש את שאלת המחקר שבה יתמקדו בהמשך התוכנית. "ההייליט של אידיאה... זה הפילוסופיה – תחום שבאמת לא ידעתי עליו כלום. מעולם לא נחשפתי לזה לפני אידיאה, ושם הבנתי שזה באמת מעניין אותי, מרתק... אני אוהבת ללמוד דברים חדשים ולשמוע דעות... ועכשיו זה (פילוסופיה - ע.ש.) אחד מהנושאים שאני הכי אוהבת וזו המגמה שלי."

בריאיון, שיש בו כדי ללמד על האופי של אידיאה, היא סיפרה בין היתר על מחנה הקיץ שפותח את התוכנית עבור כל מחזור. המחנה נחשב בקרב משתתפי התוכנית לחוויה מגבשת שמעצבת את המחזור ומציינת אותו בכלים להמשך התוכנית. "...והמחנה נתן את ההתחלה הכי בטוחה, ואם חששתי לפני זה מבחינה לימודית או חברתית איך זה ילך, אני מרגישה שהמחנה היה מאוד מרגיע. עד כמה שהוא היה גם מלחיץ והיתה עבודה, והיו קשיים, זה רק גרם לי להבין כמה אני כן במקום הנכון, כי נהנתי לקחת את עצמי לקצה, נהנתי לשמוע הרצאות של מרצים שכלל לשמוע אותם זו זכות." כשנשאלה על הקשיים בתוכנית, השיבה: "הלימודים מאוד אינטנסיביים ומאוד מתקדמים, שזה אולי טיפה מפחיד... אבל דווקא אני מאוד נהנית מזה. האתגר והלמוד דברים שכאילו מעולם לא חשבתי בכלל להגיע אליהם, דברים שהרגישו לי אולי טיפה גדולים לגילנו – זה פשוט היה כיף, אני מרגישה שזה רק גילה לי כמה אני אוהבת את האתגרים."

עוד היא סיפרה על הדיונים שמתעוררים בין חברי התוכנית: "זה לא שיש לנו את אותן דעות – כל אחד עם הדעות שלו, עם הרקע שלו, אבל לכולנו מאוד חשוב ללמוד ולקבל עוד ידע, ולשמוע דעות אחרות... וגם אם באידיאה מאוד דעתניים, זה לא דבר רע – הדעה שלנו, אף אחד לא מביע אותה בצורה לא מכבדת, אלא יותר מתוך עניין ורצון לשתף."

לקראת סיום הריאיון, היא ביקשה להעביר את המסר הבא: "כל מי שחושב שזה יכול לעניין אותו, פשוט לנסות... כל שלב שעברתי במיונים, עוד יותר הבנתי שזה מתאים לי... אז אם זה אפילו טיפה מעניין אתכם, לא לוותר על זה, כי זה לגמרי שווה את זה – את כל הדרך."

הריאיון עם אופיר ראביד החזיר אותי שתיים אחורה – בכלל לא לפני הרבה זמן הייתי בשלבים הראשונים של התוכנית ולא ידעתי מה מצפה לי. באידיאה הכרתי תחומי עניין מרתקים ואנשים מרתקים – מרצים מעניינים וחברים קרובים, נהנתי מליוי של צוות שמורכב מאקדמאים ואנשי חינוך שיודעים לראות בני ובנות נוער מחוננים ולהבין מה הם צריכים, נחשפתי לעולם המחקר, לאופן שבו עבודה אקדמית נוצרת וקיבלתי הזדמנות להיחשף לסוגיות אקדמיות שונות ולכתוב עבודה מעמיקה בנושא אחד שבחרתי.

"בהתחלה חשבתי שזו תוכנית של חמש יחידות במדעי החברה או מדעי הרוח, ואני יכולה להגיד בוודאות שטעיתי – זה הרבה יותר מזה" היא אמרה לסיכום. "אם זה בפן החברתי – ילדים שאני ממש מרגישה שייכת להם. כולם שם מבחירה ורוצים ללמוד... וזה כיף להיות במקום כזה, וגם מבחינה לימודית – זה פותח לי דלתות ולוקח אותי לקצה, לא רק כי החומר קשה, אלא מבחינה מחשבתית, זה נותן לי כל כך הרבה מחשבות שאף פעם לא חשבתי, ומקצועות שלא ידעתי אף פעם שאני מתעניינת... אז אם הייתי צריכה לתאר את אידיאה, הייתי אומרת שזה המקום שנותן את הכלים לממש את הפוטנציאל הכי גבוה, בשבילי לפחות... אני יכולה להגיד על עצמי שזו לא תוכנית שעושים בשביל נקודות או כי ההורים רוצים שתצליח – זו לא תוכנית שתלך אליה בשביל הדברים האלה."

לראות את הקולות

אקו כפר – מגמת פילוסופיה יהודית ומשפטים בירושלים

לראות את הקולות: מגמת פילוסופיה יהודית ומשפטים יצאה לסיור דו-יומי בירד שלם, במהלכו הקשבנו, התבוננו ושוחחנו עם חלק מהפסיפס האנושי המרכיב את העם היהודי. ביקרנו במוזיאון הסובלנות החדש בירושלים, התמסרנו לצלילים הרב דוריים של העם היהודי במוזיאון המוסיקה, שכבת י"ב פגשה את חיילי קורס נתיב, התנדנו סנו ביצירת דיוקנאות בסגנונו של חנוך פיבן, פגשנו יהדות רפורמית, מסורתית, חרדית וחילונית, הצטופפנו יחד בסמטאות נחלאלת וסיימנו בכור ההיתוך של העיר – הלב הפוד עם של העיר: שוק מחנה יהודה. היה נפלא!

על המשבר והתיקון בחברה הישראלית עם כרמית קינן

הדס נצראל י"ב 8

רת מפורשות: "אני מוכנה לקבל עמדות רבות, למשל, אני מוכנה לקבל עמדה שצריך לספח את יהודה ושומרון, שיהודה ושומרון צריכות להיות חלק ממדינת ישראל; זו עמדה שקשה לי איתה אבל אני יכולה להתווכח איתה ולהבין אותה. מה שאני לא יכולה לסבול ואני חושבת שהוא צורה שיורדת לשורשה של מהות זה את האופן שבו הדבר הזה מתבטא, הביטוי המילולי של זה. הצורה היא משפיעה על המהות". הבעיה היא לא הקיום של עמדות שונות, אלא צורת התבטאות מסוימת שבה העמדה נאמרת, צורה שמשפיעה על המהות של העמדה.

"פרעות קפלון", "כת החטופים שמנהלת את המדינה", ו"דת החטופים" הן שלוש דוגמאות לביטויים בהם השתמשו אנשי צבא בכירים ושרים בממשלה. הדוגמאות הללו מייצגות מצב בו הצורה משפיעה על התוכן. צורה מתריסה, פופוליסטית, קיצונית שלא מאפשרת לנהל דיון ומתעלמת מהמורכבות שקיימת בעולם. צורה שמדברת בסימני קריאה ושורות תחתונות עם כותרות מפוצצות שהן על גבול ה"קליקבייט" (clickbait). שיח כזה מרדד ומשטיח את המציאות, לא מאפשר דיון עומק ומקטב את החברה. ברמת המדינה, שיח כזה לא מאפשר חשיבת עומק ולכן גם לא עבודה מקצועית אמיתית, אליה ראוי לצפות ממנהיגי המדינה. כרמית טוענת שהפוליטיקאים כיום לא עסוקים בעבודה מקצועית אלא בלדבר ו"לעשות רעש". ההידרדרות בשיח היא כמונח לא נחלתם הבלעדי דית של הפוליטיקאים, אך הפוליטיקאים הם השתקפות של המצב בחברה באופן כללי.

בתחילת חודש ספטמבר, כשמלחמת חרבות ברזל עוד הייתה בעיצומה, זכיתי להיפגש עם כרמית קינן לשיחה על המצב של החברה הישראלית בימינו. כרמית, לאילו שלא מכיר, היא מורה בתיכון במגמת משפטים ופילוסופיה יהודית וגם מחנכת ומורה לתנ"ך. כל השיחה שלנו סבבה סביב שאלה קטנה בת 6 מילים, שאלה קטנה שהובילה לשיחה ארוכה ומסועפת, שגם היא לא מיצתה את הנושא המורכב והחשוב הזה.

השאלה שבה עסקנו היא "מה שבור ודורש תיקון בסביבה שלנו?". התשובה המיידית של כרמית הייתה שיש הרבה הרבה דברים שבורים. מתוך האימרה המאוד כללית הזאת היא זיקקה את מה שמבחינתה הוא לב המשבר בחברה הישראלית – תרבות השיח. כדי להבהיר את עמדתה היא לקחה אותי אחורה בזמן אל התקופה שלאחר מלחמות העולם. בתום מלחמות העולם הקהילה הבינלאומית הייתה מזועזעת מכמות ההרס והרוע שהמ"לחמה יצרה. בתגובה לכך התבססה "פוליטיקה של דיפלומטיה" מתוך אמונה ביכולת של שיח לפתור משברים ולמנוע הידרדרות למצב של אלימות ומלחמות. זו הייתה הפוליטיקה קה בארץ במשך עשורים רבים, בין היתר בתקופה בה כרמית גדלה. אל מול הפוליטיקה הזו, שמקדשת את היכולת לפתור סכסוכים ומשברים דרך שיח, היא רואה את ההבדל בפוליטיקה של ימינו, בעיקר באופן שבו מתנהל השיח הציבורי.

חשוב להבהיר פה ניואנס מסוים לגבי עמדתה של כרמית. כשהיא מדברת על הבעיה בשיח היא לא טוענת שעמדות השונות מהעמדה שלה הן לא לגיטימיות; היא אומרת

שיח ושלטון החוק בהרצאתה שלהשופטת דורית בייניש

להשתקע בה. כרמית תיארה זאת כך: "כמה מאיתנו כחברה חיים את השבר הזה, נמצאים בתחושה של אבל על הילדים האלה שהלכו, הקהילות האלה שנשחטו, על האסונות המז-

עזעים שהתרחשו פה... יש תחושה שהחיים חזרו למסלולם. עכשיו למה החיים חזרו למסלולם? כי יש במה להתעסק, משהו אחר יותר מעניין להתעסק בו שהוא גם לא מצריך כובד, הוא לא מבאס, הוא לא מדכא - אנשים נורא לא אוהבים את הדכדוך הזה. מה קורה כשהמציאות שלך היא לא טובה, אתה מייצר לך מציאות אלטרנטיבית שהיא יותר טובה. זה הפתרון הקל, הפתרון הקשה זה לתקן, זה לבנות מציאות יותר טובה."

מתוך תפיסת המציאות הזאת, כרמית מאמינה שהפתרון לבעיית תרבות השיח יהיה חייב להתמודד עם הנזק שיוצרות הרשתות החברתיות. וההצעה שלה, או לפחות הבסיס שלה, היא חקיקה ורגולציה שתסדיר את הנושא הזה. חקיקה שתהיה חכמה ותבחן כיצד הרשתות משפיעות על תחומי חיינו השונים, ותציע את ההסדר המתאים. למשל, התמודדות עם מצבים של בריונות ואלימות ברשת מחד ועם מצבים של דליפות מידע מרשתות חברתיות של חיילים מאידך. רגולציה כזאת צאטרך גם לבחון את האופן שבו רשתות חברתיות נוגעות לעולמות הפוליטיקה ואולי אף לשקול לקבוע שנבחרי ציבור לא יחזיקו בחשבונות ברשתות חברתיות.

רגולציה על הרשתות החברתיות נשמעת כמו פתרון פשוט לבעיה מורכבת, אך היא רק הצעד הראשון. אבל בשביל שאפילו הצעד האחד הזה יקרה צריך שלמישהו יהיה אינטרס שהוא יקרה. אני הטלתי ספק ביכולת של חקיקה בנושא לקרות כי לתחושתנו כלנו מכורים מידי בשביל שנילחם עליה, ונבחרו הציבור מרוויחים מידי מהרשתות מכדי שהם יבחרו להגביל אותן. למרות החששות האלה, שכרמית מודה בקיומם, היא נחרצת בדעתה שאנחנו, הדור הצעיר, הוא זה שיביא את השינוי, כי אנחנו אלה שמרגישים את מלוא חומרת הנזק של המצב הזה. היא מוסיפה שהיא רואה נסיגה של הדורות הצעירים מהרשתות והדיגיטל, ושתחושת המיאוס בקרב ילדים ובני נוער מתגברת. התופעה הזו, עם כל חשיבותה, איננה מספיקה: ישנה חשיבות גדולה לחינוך לשימוש נכון בטכנולוגיה וגם לחינוך במונח הרחב יותר. חינוך שמקדם עומק וראיית עולם מורכבת, והכי חשוב - תרבות שיח שתאפשר לנו לצעוד קדימה, יחד, לעבר עתיד טוב יותר.

הדברים שאמרתי בטקס השנה לאסון שבעה באוקטובר מאת: עברי שי

עלינו להנציח את הנרצחים הרבים כל-כך, ולהבטיח לעשות הכול כדי שמותם יהיה האחרון. עלינו ללמוד ולהפיק לקחים מהאסון, באופן שישב את האמון בינינו ובין המדינה.

עלינו להשיב את האמון, להשיב את התקווה, ובראש ובראשונה, עלינו להשיב את כל הישראלים שנמצאים עדיין במרתפי הרוע - זה הצעד הראשון וההכרחי בשיקום העם והחברה הישראלית.

ואולי, לפחות כשהילדים שלנו יהיו גדולים, כבר לא יהיה צבא.

כרמית ציינה שהיא רואה את ההידרדרות בחברה בצורה מובהקת בעשור האחרון, וכאן נשאלת השאלה המתבקשת - מה גרם לשינוי בתרבות השיח? איך קרה שעברנו מהפוליטיקה הדיפלומטית שאפיינה את העשורים הראשונים של המדינה לפוליטיקה שאנחנו רואים היום? מבחינת כרמית התשובה ברורה - הרשתות החברתיות. ההשפעה של הרשתות החברתיות היא מאוד רחבה ובעלת פנים רבות, אבל אחד האספקטים הכי משמעותיים הוא הרגלת הציבור לצריכת תוכן קצר ומהיר. לתוכן כזה אין אפשרות להיכנס לעומק ולמורכבות של הסיטואציה, ובמקום הוא מציג "שורות תחונות" פשטניות וחד-גוניות. כשאנשים מתרגלים לצרוך את התוכן שלהם באופן הזה, אין פלא שהם לא קוראים כתבה ארוכה ומורכבת בעיתון, או מאמר מעמיק למשל.

כרמית מעלה השפעה נוספת ומאוד משמעותית של הרשתות החברתיות, שהיא המציאות האלטרנטיבית שהן יוצרות והעובדה שבפעול אנשים בוחרים לא לראות את המציאות אלא לחיות דרך הרשתות. "הם (אנשים בסביבה שלנו) לא רואים את המציאות, יש עקרון שנקרא עקרון המציאות- המציאות בסוף מתנפצת לך לתוך הפרצוף. עכשיו השאלה היא האם אתה באמת רואה את המציאות. יש אמת בעולם, יש אמת. האם אתה רואה את האמת הזאת... האם אתה מעורר עליה את השיח הנכון, האם אתה שואל את השאלות הנכונות והאם אתה שומע תשובות חכמות לשאלות האלה. והתשובה היא לא, לא ולא."

בקשתי מכרמית לתת דוגמה למצב שהיא מתארת, שכן הוא מעט מורכב ואמורפי, ובתור דוגמה היא הפנתה אותנו אל השבעה באוקטובר והתקופה שהגיעה בעקבות השבת הש"ח חורה ופרוץ המלחמה. היא אומרת שבאופן חד משמעי לא ראינו את המציאות שהובילה לשבעה באוקטובר למרות כל נורות האזהרה שהיו בדרך, והיו הרבה. הקונספציה לא הייתה מודיעינית, הרי אנשי מודיעין התריעו על האסון שאנו בפתחו, ולפני השבת הש"ח חורה התריעו בין היתר גם יו"ר האופוזיציה ושר הביטחון. איך אל מול כל ההתרעות האלה עדיין לא היינו ערוכים לאסון? זאת משום שגם כשהתקשורת העלתה את הנושא הזה לכותרות, הוא לא קיבל את היחס הראוי לו בגלל ה"רעש" שבו אנו חיים, כמאמר הפתגם "מרב עצים לא רואים את היער".

ה"רעש" הזה הוא העיסוק שלנו כחברה בדברים שוליים ושטותיים במקום בדברים המהותיים ומעין קהות חושים שנכנסו אליה כלפי הדברים החשובים באמת. הרשתות החברתיות תרמו מאוד ליצירת המצב הזה בשל העובדה שהן כמעט מסממות את הציבור עם ההצפה החושית שהן גורמות לה והמציאות האלטרנטיבית שהן מציעות. המלחמה הייתה ביטוי מובהק למצב הזה, אל מול האסון שקרה אנשים ברחו לרשתות. אומנם אס"קפיזם היה קיים ונוכח בכל משבר שעברה החברה הישראלית, אך במלחמה הזו המצב היה אסקפיזם על סטראוידים. אם נשווה את הלך הרוח במדינה בעקבות מלחמת יום כיפור לעומת המלחמה הזו, ניכר שאז הייתה תחושת אבל אמיתית, במלחמה הזו הייתה תחושה של חזרה מאוד מהירה לשגרה.

ניתן להסביר את זה גם בגלל הקצב המהיר שהרשתות הרגילו אותנו אליו, וגם בגלל שהרשתות פשוט מציעות לנו מציאות אלטרנטיבית יותר נעימה ופשוטה, ולכן קל לנו

שנה עברה מאז שהכול קרס, מאז שנפתחו בפנינו שערי גיהנום, ולנגד עינינו קרסו כל קווי ההגנה של הארץ הבטוחה שלנו. שנה עברה מאז שהכול נפרץ - וכשם שנפרצו גבולות המדינה, כך נפרצו גבולות האנושיות והחמלה, נפרצו גבולות הדימיון, וחזינו בדברים שלא האמנו שיכולים לקרות במדינה שלנו, בעידן שלנו, במשמרת שלנו.

בשנה האחרונה למדנו לכאוב כמו שלא כאבנו לפני. למדנו לצפות בהתגלמות של רוע מוחלט. למדנו לחבק את את האנשים הקרובים אלינו, ולחוש סולידריות כלפי אנשים רחוקים.

למדנו שאנחנו יכולים להיות עדים להיסטוריה. למדנו שאנחנו יכולים להיות חלק מהיסטוריה.

למדנו על מה נילחם - בעת שנתייגס לצבא.

כפי שאמרו לפני, אנחנו דור שהאמין שההיסטוריה מורכבת מזיכרונות רחוקים באפור-לבן, ומאירועים גדולים שקרו פעם, מזמן. אבל פתאום, אירועים גדולים בעלי משמעות רב-דורית מתרחשים אצלנו, כאן ועכשיו.

לאחרונה, למדנו שהעבר הוא לא המקום היחיד שבו ההיסטוריה נכתבת - כי אנחנו ממשיכים לכתוב אותה - כשאנחנו שואלים מה אנחנו בוחרים לעשות עם החיים שלנו פה, ובאיזה עתיד אנחנו בוחרים.

אנחנו הילדים של חורף, שנת 23'.

לנו לא הבטיחו יונה עם עלה של זית, לנו הבטיחו שדין העוטף כדין המרכז.

במקום לשאוף לתקן ולרפא את העולם, הדור של ההורים שלנו לימד אותנו להכחיש, להדחיק סכסוכים - בינינו לבין עצמנו, ובינינו לבין אויבינו.

עלינו להילחם על החיים פה, והשנה האחרונה מלמדת שזה עלול לדרוש לעיתים שימוש בכוח הזרוע. לצד זאת, אסור לנו לאבד צלם אנוש, ואסור לנו לאבד את ההגדרה הערכית שלנו, שמאחדת אותנו, כחברה שוחרת דמוקרטיה, דרוש ושלו.

ומה הלאה?

על הדור שלנו מוטלת משימה היסטורית. עלינו לשקם מדינה שבקריסתה חזינו בדיוק לפני שנה. על הדור שלנו מוטל להמציא את המדינה הזאת מחדש.

עלינו ללכד את העם השוכן בישראל, לשקם את צבא העם, לשקם את היישובים בדרום ובצפון, ולשקם את מוסדות-המדינה שקרסו באותה שבת,

עצמאות וזכרון

באותן עינים לבכות ובאותן עינים לצחוק

מאת: יהונתן קינן-אברמוב 5"

החודש כמו כל שנה אנו מתמודדים עם המעבר הקשה בין יום הזיכרון ליום העצמאות. השנה האתגר כפול, בעקבות חללי המלחמה והחטופים. ה כאב טרי יותר ונוכח יותר. השנה נשאלת בקול רם יותר השאלה: **כיצד ניתן לעבור בין כאב ושמחה?** בקהלת ג כתוב:

"(א) לכל זמן ועת לכל-חפץ תחת השמים: ... (ד) עת לבכות ועת לשחוק (לצחוק) עת ספוד ועת רקוד"

קהלת טוען, לכל דבר יש את הזמן והמקום שלו, ואין לערבב בין הזמנים השונים. יש זמן להתאבל וזמן לחגוג. הפתרון של קהלת על הנייר פשוט והגיזני, אך עולות שתי בעיות מיידידות.

ראשית, יום הזיכרון ויום העצמאות לא מופרדים בזמן.

שנית, גם אם היה מרחב של יום או יותר, העצב והזיכרון לא ממושמעים ללוח זמנים וקשה לשלוט בהם. לכן לדעתי, קהלת אינו עונה על השאלה היטב.

יהודה עמיחי (1924 – 2000) היה סופר, משורר, מחזאי, מתרגם וחתן פרס ישראל לשירה. עמיחי לא הסכים עם קהלת והציג את עמדתו בנושא בשירו "אדם בחייו אין לו זמן שיהיה לו

"אדם בחייו אין לו זמן שיהיה לו

זמן לכל.

ואין לו עת שתהיה לו עת

לכל חפץ. קהלת לא צדק כשאמר כך.

אדם צריך לשנא ולאהב בבת אחת,

באותן עינים לבכות ובאותן עינים לצחוק

באותן ידים לזרק אבנים

ובאותן ידים לאסוף אותן,

לעשות אהבה במלחמה ומלחמה באהבה."

עמיחי לא מסכים עם קהלת. טענתו היא שלאדם אין די זמן (ואולי הוא אינו מסוגל) להפריד ולהקצות לכל אירוע/זיכרון/אדם זמן משלו. עליו לחוות ולהרגיש דברים שונים ואף מנוגדים בבת אחת.

אני נוטה להסכים עם עמיחי. לדעתי, החוויה של האירועים בו זמנית מאפשרת לאדם לראות תמונה רחבה יותר של המציאות. כך הוא מבין ותופס את הדבר בהקשר הרחב שלו. בהקשר של המעבר בין יום הזיכרון ליום העצמאות, צמידות האירועים מדגישה את החלק של נפילת החיילים במטרה לשמור על עצמאות ובטחון המדינה.

בשיעור לשון בכיתתי קראנו טקסט העוסק במעבר בין יום הזיכרון ליום העצמאות של פרופסור אסא כשר. כשר הוא פרופסור לפילוסופיה, חוקר שפה ואתיקה, ממחברי "רוח צה"ל" וזוכה פרס ישראל בפילוסופיה. אסא כשר שכל את בנו יהורז כשר בשנת 1991 בתאונה בטיול בסיני.

"הצירוף של יום הזיכרון ויום העצמאות אינו צירוף של יום שכולו אך ורק תוגה (צער) עם יום שכולו אך ורק שמחה. במעבר מיום הזיכרון ליום העצמאות, אדם כמו מעביר את שיווי המשקל שלו "מרגל לרגל", מן הרגל העומדת על היגון אל הרגל העומדת על האחריות. ובשני הימים רגל אחת עומדת פה ורגל אחת עומדת שם"

כשר מציג פתרון נוסף, בשני הימים יש גם יגון וגם אחריות. יגון על הנופלים, ואחריות לשמוח על עצמאות המדינה. עלינו בשני הימים לזכור גם את היגון וגם את האחריות. המעבר בין יום הזיכרון ליום העצמאות מרכז אותנו יותר באחריות מאשר ביגון.

אולי דבריו של עמיחי וכשר יכולים לעזור לנו לשלב את היגון של יום הזיכרון יחד עם השמחה על עצמאותנו, להרגיש את האחריות שלנו כפרטים וכחברה ולעבור יחד את התקופה הקשה הזאת.

יהדות, טבע, מדע ומשחקי חשיבה

ט"ובשבת הגיע חג לאילנות ולכיתה ח'4

תלמידי כיתה ח'4 במסלול המחוננים התכנסו עם הוריהם בכפר הירוק בערב טו בשבת. הם קראו בהגדת טו בשבת וערכו סדר שהוא הלל ושירה לטבע, למדע ולמח היהודי. את הערב פתח דן מנהיים בנגינת הפסנתר שעל קלידיו לחצו בקלילות אצבעותיו והנעימו לנו. לאחר מכן התכנסנו בחדר הערוך כהלכתו בהגדת טו בשבת, בפירות יבשים ובאוגדן חידות מחדדות מח על האילנות, הפירות והפרחים.

אז מה נשתנה הלילה הזה?

שאלה אריאל כהן וענתה, שהלילה הזה כולו פירות ארץ ישראל ובלילה הזה 4 כוסות נשתה והלילה הזה נקרא במדרשים על הטבע. וכך עשינו.

התיישבנו והסבנו לסדר ושתינו ארבע כוסות

כוס ראשונה - יין לבן ומסמלת את עונת החורף

כוס שנייה - יין לבן מהול במעט יין אדום היין הלבן הוא החורף והיין האדום הוא האביב.

כוס שלישית - חציה יין לבן וחצייה יין אדום המסמלת את האביב

כוס רביעית - יין אדום המסמלת את הקיץ

קראנו על השקד, על החיטה, על השעורה, על הרימון, על עץ השדה, על התמר ועל כל השאר.

צפינו בסרטונים ייחודיים על עצים נדירים, על עצים מהלכים, על עלים שהופכים לפרפרים ואפילו צפינו בתצוגת אופנה של שמלות בהשראת ממלכת הפטריות. אנחנו שוקי לים אם לקנות את השמלות. טרם החלטנו...

גם מקומה של כנסת ישראל לא נפקד בערב טו בשבת וזאת משום שהכנסת נוסדה ב-1949. לציון יום זה איחלתי מזל טוב לכנסת, אך גם קראתי למאה ושירים חבריה להשהות את חגיגת יום ההולדת ולהביט במראה ולראות האם היא ראויה להמשיך בכהונתה לאחר האסון הנורא שפקד אותנו ולפנות את מקומם למאה עשרים מובחרים אחרים.

לאחר הקריאה לכנסת הנכבדה המשכנו בחגיגת טו בשבת שלנו. את חגיגת הטבע תיבל המדען הפיזיקאי, פרופ' ירון עוז, שהוא גם אבא של נגה שלנו, בחידות מתמטיות של מיטב המדענים. הוא העמיד לפתחם של התלמידים וההורים אתגרי חשיבה קשים וכולם כאחד ניסו לפתור בהתלהבות רבה.

הסקרנות הייתה רבה ורעש גלגלי החשיבה נשמע למרחקים. אי אפשר היה לעצור את ההתלהבות ואת הלהט למצוא את הפתרון. וגם לאחר שפרופ' עוז הציג את הפתרון התלמידים המשיכו להתווכח עם פתרון המדענים שכבר אינן בין החיים...

לאורך קריאת ההגדה ותוך כדי פתירת החידות אכלנו פירות טו' בשבת משובחים, שהם תרומתם האדיבה של וויט וחיים לוי, סבא וסבתא של איתן חזקיה שלנו. משפחת לוי הם בעלי מפעל מיאל אימפקס, מפעל המייצא פירות יבשים לכל העולם וגם... לכיתה שלנו.

יצאנו מאושרים ומעושרים מערב זה ואני אישית שמחה מאד שיזמתי ערב זה שבו נרקם הפסיפס המושלם ההולם את תלמידי, כיתה המחוננים שלי. פסיפס שבו שזורים תחומים דעת רבים: יהדות, טבע, מדע, חידות הגיון, הומור, סקרנות רבה, להט ואהבה.

ד"ר אושרית יקנה

פורים 2025

ספרות, אמנות ותיאטרון

עשור למותו של גדול התרבות הישראלית - אריק איינשטיין

מאת: מאור שחורי/ כיתה: י"א/3

תאריך כתיבה: 25.11.2023

אריק איינשטיין, מגדולי התרבות הישראלית לדורותיה, שחקן זמר ופזמונאי יחיד וייחודי בנוף תרבותנו. בשם: "אריק איינשטיין" טמונים שירים ורגעים אין-קץ, כאלה שעיצבו את החברה הישראלית ככלל וכאלה שהשפיעו על כל אחת ואחת מאיתנו באופן אישי. טמונה בו הישראליות הטהורה, אהבת המולדת. טמונה בו מהות התרבות הישראלית לא פחות משהוא טמון בה. כשמאזינים לשיריו, תמיד מרגישים כי אין זו הפעם הראשונה, כמו תמיד שמענו את השירים האלה, הם נמצאים בתת-מודע שלנו, כמו זורמים לנו בדם.

השנה, ב-26 בנובמבר, אנחנו מציינים עשור למותו בתוך מציאות המלחמה הנוראה. ובאופן כמו סמלי, אריק איינשטיין הוא אחד האומנים המושמעים ביותר ברדיו בתקופה זו. מכאן אפשר להבין את עצם פועלו ומורשתו - שיריו שהשאיר אחריו, אם ביצע ואם גם כתב, הם הפסקול הישראלי, ובימים אלה הם בעיקר נחמה ישראלית.

אריק איינשטיין הפך לקונצנזוס בחברה הישראלית, מעין "זמר לאומי". כך האזנה לשיריו מספקת מענה חם על צורך המאזינים בתחושה המנחמת של משפחתיות ונוסטלגיה, היא מעוררת את תחושת הישראליות, את גאוות ישראל, במיוחד בימים אלה שעם ישראל מתאחד על כל עוצמותיו ויופיו.

פיסות תרבות היסטוריות נבראו בידיו ובקולו של אריק איינשטיין ואין ביכולתי לבחור שיר אחד שמסכם את כל עשייתו. אמנם ברצוני להביא שורות משירו "קשה לכתוב דמעות" שמתארות את התחושות הקשות שעלו בי וברבים בעם ישראל מאז אותה שבת, שבעה באוקטובר: "וצל גדול יושב ממש מולך/ ענן שחור עוטף את הרקיע/ וטלטה אוחזת את כולך/ אתה הולך, הולך ולא מגיע." השורות האלה שכתב אילן גולדהירש (לחן: ברי סחרוף) מתארות את ממדי הזוועות שנחשפו, את הטלטה, צער וכעס ביחד, ואת הידיעה שמה שהיה לא ישוב על כנו.

לאחרונה הזדמן לי לקרוא מפירות עטם של משוררי התרבות המזרחית ולהכיר מעט את עולם ספרותם העתיקה. מצאתי את עצמי מתעניינת ומסתקרנת יותר ויותר, משתוקקת ללמוד מהחכמה והיופי העמוק הטמונים בתוך שיריהם המקוריים והמסורתיים, מוכרים ופחות מוכרים של המשוררים היפניים והסיניים. תרבותם תמיד עוררה בי עניין ותהיה, תוך הרהורים שונים ומשונים במגוון תחומי החיים. מאוד רציתי לגעת במשמעות שחבויה במנהגיהם המיוחדים, המסורות השונות, ובייחוד בספרות שהם כותבים.

ביקרתי בחנות הספרים "סיפור פשוט" ברחוב שבזי בנווה צדק, מקום עם אווירה נחמדה ואנשים טובים, חנות שאני מחבבת ונהנית לעבור בה מידי פעם. אפשר למצוא בה הרבה ספרים מסגנונות שונים ובנושאים שונים, המבחר רחב ומגוון ויש שם ספרים מאוד מיוחדים. מצאתי את ספר השירה "לבי נבהל מהירח", זהו אוסף של שירה סינית עתיקה מתקופת הטאנג, הנחשבת כ"תור הזהב הסיני". שושלת טאנג הייתה שושלת הקיסרים הסינית השביעית, ששלטה בסין בין השנים 618-907 לס' פירה. במשך תקופה זו נכתבו בסין מאות אלפי שירים, וחלק משירים אלו נמצאים בספר זה. השירים תורגמו על ידי יובל אידו טל ויואב רפפורט, ומלאכת התרגום, איסוף השירים והעריכה ארכה כשבע שנים.

התרגום מהשפה הסינית כרוך בעבודה קשה והוא מאתגר במיוחד, מכיוון שהשפה הסינית מורכבת מהברות ושינוי באופן הגייתן מייצר שינוי במשמעות המילה. ניתן להבין משמעות של מילה בסינית רק מההקשר שלה, ולרוב ניתן לקשר למילה הכתובה מנעד רחב של פרשנויות. לדבריהם של טל ורפפורט, לא היה באפשרותם לתרגם באופן מדויק את השירים, ובעודם מנסים לעשות זאת לא הייתה להם ברירה אלא ליצור, למעשה, משהו חדש ולנסות בעיקר להעביר את רוח השיר, תוך נסיון לשמור על היקף הפרשנויות והמשמעויות הרחב שבשיר, עד כמה שהיה ניתן.

השירים בספר יפהיפיים והם נוגעים בלבי בדרכם המיוחדת. אני מאוד נהנית לקרוא אותם, להרהר ולהחכים. לכן ממליצה מאוד על הספר הזה, לחובבי השירה ולאווהבי התרבות וההיסטוריה העתיקה.

תשובה לשאלה בהר

"נשאלתי מה אתה רובץ שם בפסגות המוריקות
חיכתי לא עניתי ולבי פנוי

בין זרמי המים נשאים הרחק פרחי האפרסק
והנה הם השמים והארץ בלי בני האדם בינם"
(לי באי)

כבר מחודש יולי של 2023, בחדר התיאטרון, החלו תלמידי שכבת י"ב של מגמת תיאטרון לעבוד על הפקות הבגרות. ביולי עוד לא ידענו את שעתיד לבוא, וכמה העבודה על ההפקות במשך חצי שנה תהיה כה משמעותית ועוצמתית עבורנו. הילה פרנק מכיתה י"ב2, ביימה את ההפקה "ארקדיה", מאת טום סטופרד. אני ביימתי את "הילד חולם" מאת חנוך לוין. לאורך חצי שנה בחרנו מחזה, ליהקנו שחקנים, ועשינו חזרות במשך שעות ארוכות כל יום, כדי להגיע לתוצרים שהצגנו במהלך שבוע ההפקות שהתקיים במרץ, ובסופו הבגרות החיצונית, אשר בסופו של דבר שהייתה הנקודה הכי פחות מלחיצה ומשמעותית במהלך התהליך. שוחחתי עם הילה על הדרך שעברה כמבאית, ושמעתי ממנה על התהליך ועל העבודה שלה על "ארקדיה". כששאלתי אותה "מה זה אומר לביים עבורך?" ענתה לי "זו הרבה אחריות - לדעת שהשכלון או ההצלחה של ההפקה היא ממש עלייך. מצד שני זה הרבה מאוד חופש ויצירתיות ומקום להתבטא ולנסות דברים ביחד עם ההפקה, לראות מה עובד ומה לא. לדעת להקשיב לרעיונות. אם יש קבוצה של אנשים שעובדת ביחד, אז להיות במאית זה קצת כמו להיות המנחה של הקבוצה ולבדוק שכל החלקים זזים ביחד. לדעת לתת את המקום לעבוד ביחד". שיתפתי אותה שעבורי, להיות במאית זה אתגר. במיוחד בעבודה על מחזה כמו "הילד חולם" שסובב סביב נושאים מאוד כאובים ואימנטיים, כגון מוות ועצב רב, היכולים להיקשר בקשר הדוק לתקופה של עכשיו. לביים מבחינתי אומר לדעת להקשיב. להקשיב לתפיסות שלי ולעולם שאני בוראת ויוצרת מן המחזה הכתוב והדף אל הבמה החיה והפועמת, להקשיב לשחקנים ולקבוצה, הן מבחינת רעיונות וביטוי עצמי שלהם והן מבחינת חזרה על אומנות במטרה להעביר ולהגיד את שחשוב לנו להגיד, להקשיב לעדינות שבעבודה על אמנות, ובייחוד על אומנות הקטנים ביותר שיוצרים על הבמה, כל מילה שנאמרת וכל תנועה נע- להיות קשובה לסביבה, לרגעים הקטנים ביותר שיוצרים על הבמה, כל מילה שנאמרת וכל תנועה נע- שית ב"עבודת יד" משותפת עם השחקנים, ובעבודה העדינה על "הילד חולם" ותכניו גיליתי את הקסם שהקשבה האמיתית והפעילה תורמת לי לתפקיד הבימוי.

"מה באופן כללי למדת ולקחת מהפרוייקט?" שאלתי את הילה, שמיד ענתה "העיקר זה לדעת שאני יכולה. אני יכולה ליצור משהו ולהוביל אנשים. אני יכולה לסמוך על עצמי. בתחילת העבודה הרגשתי לא בטוחה בהחלטות שלי, ולא האמנתי שאני אצליח להוביל את הקבוצה בדרך הנכונה. בהתחלה לא הרגשתי שאני מביעה את עצמי כמו שצריך, אבל כשהמשכנו לעבוד הבנתי שהרבה מהדברים שאני אומרת עובדים על הבמה, ושאני חייבת לסמוך על עצמי, כי אחרת ההפקה שלי לא תוכל לסמוך עליי. למדתי שאני יכולה לקחת אחריות על דברים ולהנחות אנשים. לסמוך על הידע שלי, ועל זה שיש לי מספיק יכולות ושיקול דעת כדי לקבל החלטות שיהיו נכונות לקבוצה".

"ומה לימדה אותך העבודה התיאטרונית?" שאלתי, הילה הוסיפה "למדתי קצת לנסות, לא כל דבר חייב להיות מושלם על ההתחלה. תמיד יש מקום להתנסות, ואפילו אם רעיון נשמע הזוי צריך לתת לו מקום ולנסות, כי אי אפשר לדעת מה יקרה בסוף. לא להיות צמודה לנייר - כל הדברים הכי יפים והבחירות התיאטרוניות שהכי הייתי גאה בהן לא היו כתובים על הנייר. לקחת את חומר הגלם ולקחת את החופש להשתמש בו כמה שאני יכולה ולהכניס כמה שיותר "אני". ככה אני מרגישה שזו עבודה שלי, כשאני נותנת לעצמי לשחק עם זה ולצאת מהקופסה".

ההפקות הן אחת החוויות המדהימות ביותר שחוויתי, ו"הילד חולם" חקוק בלבי בעקבותיהן, וכך גם העבודה עם ההפקה המדהימה, והתהליך שעברתי. ובעוד אנו מפסידים שיעורים רבים, עובדים עד לשעות הלילה על ההפקות, וגם בסופי שבוע, העבודה והתהליך נשארו בנבכי חדר התיאטרון, ורק התוצר הסופי והגולמי הוא זה שמפורסם ומוצג. לעבודה עצמה יש יופי משלה, לתהליך היצירה. לכל חבר הפקה יש תפקיד אומנותי - בין אם עיצוב הסאונד, עיצוב התאורה, עיצוב התפאורה, התלבושות, כל שרואים על הבמה, כל רגע מחושב ומשוקלל. העבודה המשותפת והביטוי של כל אחד הם שהופכים את ההפקה לאומנות. זו עבודה לא קלה, ומכילה הרבה עליות ומורדות, אך כשהקהל באולם, והאורות נכבים, אפשר לנשום לרווחה ולראות איך השתלמה העבודה הקשה והאינטנסיבית.

שאלתי את הילה מה היה "רגע קסם" עבורה בתהליך (ובניסוח אחר "למה ההפקות הן בערך הדבר הטוב ביותר בעולם מבחינתך?"). והיא ענתה לי "באחת ההצגות שהייתה ישבתי בקהל וממש ראיתי אנשים צוחקים או נשענים קדימה כדי לראות יותר טוב וממש הרגשתי שהם היו בתוך זה. יצרנו עולם שכולם הסיכמו ונהנו להכנס אליו וזה היה משהו שאחרי כל העבודה הקשה הזו שאנחנו יצרנו. זה מה שממש חיזק לי את הביטחון ויצר לי את התחושה שאני מסוגלת עשיתי משהו עשינו משהו. כל החששות שהיו לי בתחילת העבודה נעלמו כשראיתי איך הקהל מגיב לזה. הייתי גאה בהפקה וגאה בשחקנים, כל אחד מהם עבד קשה וראו את זה". כשסיימה לספר אמרה לי הילה "זה כיף לי לדבר על זה. התגעגעתי להפקות".

"מה היית אומרת לבמאית של ההפקות של שנה הבאה? איזו עצה היית נותנת לה?"

"ספציפית כמבאית - העצה הכי חשובה זה להגיד "סומכים עלייך - וזה לא סתם". אם את במאית זה אומר שההפקה שלך סומכת עלייך, ושהמורה שלך סומך עלייך וזה לא בהכרח צריך להיות דבר מלחיץ. אל תקחי את זה שסומכים עלייך כמעמסה - קחי את זה כחמאה. אם סומכים עלייך זה אומר שיש בך את היכולות ושיש בתוכך את הכוחות לעשות את זה. אם סומכים עלייך זה מסיבה ואם מישהו מבקש ממך עזרה או עצה זה אומר שהוא מאמין שאת יכולה לעזור לו. אל תסמכי על עצמך פחות ממה שסוד מכים עלייך. אל תקשי על עצמך סתם".

"הלוואי שהייתי מקבלת את העצה הזו לפני תחילת ההפקות" אמרתי לה, "ואני גאה בך מאוד".
"גם אני גאה בך" אמרה לי.

"שלומי כשלו עמי" – קריאה בשירו של חיים גורי בראי אקטואלי

מאת: מאור שחורי / כיתה: י"א/3

המשורר חיים גורי (1923-2018) היה כל חייו איש רוח נעלה בדעתו שפעל רבות למפעל הציוני בתחומים שונים, ביניהם הספרות והרוח. גורי היה משורר, סופר, עיתונאי, קולנוען ועוד תארים רבים שהדף קצר מלהכיל. באסופת השירים האחרונה של חיים גורי, "אל המקום האחר" (2020), מופיע שיר קצר, עלום שם, שניתן לחשוב כאילו נכתב בימים אלה:

בוא קצת שקט, בוא קצת שעמום
מגיע לך,

הכל כל כך צועק פה, לא גמור.

מה שלומך?!

שואלים אותי ברחוב

אנשים למיניהם -

שלומי כשלו עמי,

אני משיב להם,

ואז פולטים הם אנחה קצרה

כשתפים לעת צרה.

יהיה טוב! אני מבטיח.

כאיש סודו של המשיח.

אחרי מאה-עשרים וחמישה ימי לחימה, אחרי מאה-עשרים וחמישה ימים אחרי השבת השחורה ב-7.10, עדיין הכול צועק פה, לא גמור. לעיתים אפשר להרגיש שכל זה רחוק מחיינו, וזה נדחק תחת גבבת הימים והשגרה, אבל אין זה גמור. כיצד אפשר להמשיך בשגרה כשהכול כל-כך לא גמור? כיצד אפשר להתעלם מהחטופים ומהחיילים ומהנפגעים? הן כל העם שותפים לעת צרה. הן העם על כל חוגיו ואנשיו בלב אחד, עם תקווה אחת בת שנות אלפיים שנעלמה ונולדה מחדש ביום אחד לפני מאה-עשרים וחמישה יום. על אף כל אלה, ודווקא מפני שהכול כל כך צועק פה ולא גמור – השקט והשעמום צריכים לבוא – השגרה.

השאלה "מה שלומך?" אינה עוד אנגלית בחודשים האחרונים. גורי בשירו מביא את התשובה הקצרה והמדויקת לאין ערוך, שלומי כשלו עמי, תשובה המתארת את מנעד התחושות של כלנו. את האחדות, את שותפות הגורל של כלנו - את הנפילה הכואבת אך גם את הקימה מתוך האסון. את חיזוק העם עוד בעת הזו- את התקווה והזיכרון המשותפים. עירובם של הזיכרון המדמם יחד עם התקווה הפועמת הוא בעצם זה שנותן את הכוחות להמשיך, להילחם, בכל החזיתות ועם כל האמונה. בזכות העירוב הזה אנחנו יכולים להמשיך בחיינו בתוך שבין הזיכרון לתקווה – על אף שהכול עדיין צועק ואולי בגלל שהכול עדיין צועק – לזכור ולהאמין: יהיה טוב! אני מבטיח. / כאיש סודו של המשיח.

פלא של סיפור

המלצה על ספר ששמו "פלא" - פינת ההמלצות של מלודיה כיתה י'9

שלום לכל הקוראים והקוראות, היום אמליץ על ספר נפלא וסוחף שילווה אתכם בחיי היום יום הרבה לאחר שתסיימו לקרוא אותו.

לספר זה קוראים "פלא" מאת הסופרת ר"ג פלאסיו, סופרת אמריקאית מוכרת.

בספר מסופר על ילד בן עשר שנולד עם עיוות נדיר בפניו ששמו "אוגוסט פולמן".

בעקבות שנים של ניתוחים, ובבית ספר ביתי אוגוסט מתחיל את לימודיו בכיתה ה' בבית ספר רגיל.

אוגוסט מתמודד עם אתגרים שאינם פשוטים עבורו: לעג, מבטים וקשיים חברתיים אבל גם מוצא חברים אמיתיים שמקבלים אותו כמו שהוא. בספר מוצגות נקודות מבט שונות לגבי הסיפור שאינן רק של אוגוסט. דבר זה מוסיף עומק לעלילה ומאפשר לקוראים להתעמק יותר בקריאה.

הסיפור מעביר מסרים חיוביים על קבלת השונה, אמפתיה, והיכולת לראות מעבר למה שנמצא על פני השטח.

הספר מומלץ לנערים ונערות, וגם כן מבוגרים רבים קוראים אותו ונהנים גם כן...

רוצים לדעת את סיפור חייו של אוגוסט? כיצד התגבר על הקשיים?

אם כן, אני ממליצה ברגע זה ללכת לרכוש את הספר או להשאיל מהספרייה ולהנות מחוויית קריאה מיוחדת במינה!

"החור" THE HOLE מאת אוהד נהרין בביצוע להקת מחול בת שבע -

חוויה של מסע בעולם כאוטי, יפהיפה, כואב, מרגש, אחר וזר אך קרוב מתמיד, שנדמה שבו חלק מזה שלנו.

מאת: וארי בזבולוק י"ב 13

החור היא יצירה שעוד לא ראיתם כמותה. עם כל היופי הנשפך מתוכה, לכל אורך המופע מרחפת באוויר תחושה של סכנה. הרעיונות המקוריים, איכות התנועה הייחודית של הרקדנים המתנועעים ברגישות ובוירטואוזיות, והבחירות האמנותיות מחברים אותנו למציאות אחרת אך קיימת, עמוקות או בכוח, בתוך העולם שלנו. חבוא בה אות אזהרה לעתיד האנרגיה הטמונה בנו.

כשהקהל נכנס לאולם, הצופים עוברים במסדרון צר עם תקרה נמוכה, עד שנכנסים למעין "קופסה שחורה", חדר סגור ובמרכזו במה מוגבהת בצורת מתומן. הקהל מתיישב סביב ומחכה לתחילת ההופעה. מאחורי הכסאות קירות, שמונה פאות, המקיפות את הבמה והקהל יחד. בכל הופעה, פעם קבוצת הרקדנים סובבים את הרקדניות שבמרכז הבמה ואת הקהל, ופעם להפך. התאורה חשוכה מעט, אנשים נכנסים, מתיישבים, מדברים ביניהם. לאט לאט כובה האור, וכולם משתתקים.

היצירה נפתחת במוזיקה קלאסית וישנה תחושה שאנחנו בתוך אגדה או סיפור ישן, רומנטי, קסום ויפהיפה.

בכל פאה עומד רקדן, מואר בפנס מפיץ אור זהוב. הם נעים בתנועה איטית ורכה, נשענים על הקיר ומשתמשים בו. בתנועה חדה ורועשת נדבקים אחורה אל הקיר, בהפתעה מבהילה.

לפתע ברקע פסקול מעין חייזרי המכניס אותנו אל תוך יקום אחר, כמו על כוכב לכת זר.

ההרגשה היא שאנחנו בתוך משחק מחשב מציאותי.

הרגשתי שאני יכולה לבלות ככה לנצח, להמשיך לצפות בחזרתיות הזו ולא להתעייף לעולם. לא התעייפתי, והרגע הזה הרגיש מעבר לגבולות הזמן. בכל רגע של שהייה פשוט

נהייתי מההתמסרות לרגע וההווה בו. <<

ספרות, אמנות ותיאטרון

על הבמה רק שני רקדנים. ברקע מתנגן וואלס שקט בגיטרה אקוסטית, "Delancy Waltz" מאת מארק ריבוט.

הם סובבים בוואלס סוחרר על הבמה המתומנת, מחובקים בעוד הרקדנית פור־שת ידיה לצדדים. הם נעים את מערכת היחסים שביניהם, כל מחווה מלאה בכנות, רגש, וכונה עמוקה.

לבסוף, נדנדות מתפתלות נופלות, נתלות מהתקרה. הם הולכים ומתיישבים על שפת הבמה באחת הצלעות. שאר הרקדנים מתיישבים על דנדודות ומתחילים להתנדנד. הם יושבים זה לצד זה, מאות החלקים הקטנים דמויי הפרחים מטיילים, נישאים בנשיבת הרוח שמיצרות הנדנדות. הם נעים הלך ושוב, ובכל פעם רחוק יותר, גבוה יותר, קרוב מעל ראשינו.

הרקדן נעלם, הרקדנית נשארת יושבת לבד, על שפת הבמה.

התחושה היא של האינסופיות של הזמן, כמו צינה מסרט ילדים, שנמצאים ביקום או בעולם אחר אבל באותו הזמן גם בעולם שלנו.

זו חוויה עוצמתית, מרגשת ומיוחדת שעוד לא חוויתי כמוה. הרגשתי שעברתי מסע שלם יחד עם הרקדנים, בו חוויתי רגשות עמוקים, חזקים ועזים כל כך.

(היצירה נוצרה בשנת 2013 ובעונת המופעים 2024-2025 עלו איתה שוב לרצף הופעות רקדני ורקדניות הלהקה)

בהמשך, מתחילה להשמע ברקע מוזיקה מיסטית ומרוחקת אך קרובה. הבנות נעמדות ונעות באיכות איטית, "מחביאות את ההתחלה של התנועה". התנועה קטנה אך עשירה ובה המון משמעות, בכל מחוות גוף. הן מוצאות יחד את הקצב והגרוב הפנימי שלהן, חגות בגוש סביב עצמן, כמו נמצאות במן מסיבה משל עצמן ומתחילות לנוע בכיוון מעגלי בעודן מוצאות את התנועה הייחודית שלהן ויחד יוצרות גוף אחד, נע בקצב אינדיבידואלי ומשותף, ומגוון בתוכו.

שמע השיר "Akvaryum" – "Gevende". ניגון איטי, פריטת מיתרים בודדים.

רקדנית נכנסת אל תוך המעגל, ונעה ברגישות ומסירות רבה. העובדה שאנו יכולים לראות את הרוקדים במרכז רק מבעד לאלו ההולכים מסביב, הופכת את הרגע לנוסג ולחמוק מבין האצבעות, למיוחד ויקר ערך עד מאוד. ביושבי שם השתוקקתי לראות עוד ועוד כל תנועה, כל מחווה.

כשהרקדן הולך קול ישב קרוב לאדמה ופניו מביטות מעלה, באותו הרגע האיר מעליי זרקור וראיתי לנגד עיניי אותו כיושב ומתבונן באור ירח עמוק בלילה מאוחר.

הבנות מקיפות את הבמה ונעות בהתאמה אליו, במוכנות ודריכות, ומחכות בכל רגע לת־פוס את הרקדן, שמנסה לברוח, מחפש מעבר שדרכו יוכל להמלט מהמקום שאליו הגיע. שוב זה הרגיש כמו משחק, אך טמונה בו משמעות ובה גוון של אימה.

בוקר שירים וסיפורים

מאת: מאור שחורי

כיתה: י"ב

כמיטב המסורת, גם השנה התקיימה בכפר תחרות שירים וסיפורים על שמו של בני קרייתי ז"ל, ולזכרו. בני, בוגר הכפר הירוק, נפצע במלחמת לבנון הראשונה ומת מפצעיו. הכתיבה, שהייתה חלק מרכזי בחייו של בני, היא המורשת שה־שאייר אחריו, והתחרות הזו נערכת בשיתוף מלא עם משפחתו.

תחרות השירים והסיפורים היא תחרות רחבת היקף, חוצת שכבות, המסתכמת בבוקר חגיגי ומרגש שעיקרו הקראת שירי הזוכים וסיפוריהם. על במה מעוטרת פרחים, עלו בזה אחר זה התלמידים שכתבו את היצירות הזוכות לקבל תעודות ופרסים, וברקע, גם הקהל נהנה לשמוע את פניני הספרות מוצגות לפניו. בין שיר לסיפור, השתתפו בטקס תלמידים ממגמת תיאטרון שהציגו סצנות שונות, נוגנו והושרו קטעים מוזיקליים והמשוררת והשחקנית, מיקה בן שאול, הקריאה משיריה במופע קצר ומרתק.

הקטגוריות הן:

קטגוריית הסיפורים חטיבת ביניים

קטגוריית השירים חטיבת ביניים

קטגוריית הסיפורים תיכון

קטגוריית השירים תיכון

תודה לצוות ספרות ולכל השופטים במהלך השנים. תודה למשפחתו של בני קרייתי ז"ל על כל פועלם

זכויות האדם והאזרח 2024-2026

זכויות האדם 1

כתב: עברי שי, כיתה י"ב-13

ביום שלישי, עשרה בדצמבר, חל יום זכויות האדם הבין לאומי. יום זה מצויין בכל רחבי העולם מידי שנה, בתאריך בו נחתמה באו"ם ההכרזה בדבר זכויות האדם. בכפר הירוק התכנסנו ביום זה לאירוע שיא, בו למדנו על זכויות אדם מזוויות שונות במגוון הרצאות מרתקות. זו השנה הרביעית שבה מתקיים אירוע כזה. לתלמידים ניתנה האפשרות להשיב תבץ לשתי הרצאות לפי בחירתנו, וההרצאות התקיימו בשני מושבים אחד אחרי השני. הבחירה מבין מגוון הרצאות הייתה קשה. אני בחרתי בהרצאות של פרופ' קרין נהון ופרופ' אסא כשר.

פרופ' קרין נהון היא מרצה בתחום המידע והפוליטיקה ופעילה חברתית. מחקרה עוסק בשאלות הקשורות לאופן צריכת המידע כיום, והשפעתו על החברה, הפוליטיקה והדמוקרטיה. בהרצאתה, נהון הסבירה על ההשפעה של הרשתות החברתיות על השיח, ועל האופן שבו הן מאפשרות לפייק ניוז ותיאוריות קונספירציה לשלוט בו. כמו כן, היא דנה בהשפעות של תופעה זאת על החברה ועל הדמוקרטיה.

פרופ' אסא כשר, זוכה פרס ישראל בפילוסופיה, הרצה על אתיקה בצה"ל. כשר הוא ממחברי רוח צה"ל, הקוד האתי של הצבא. בהרצאתו, הוא הסביר את השיקולים שעומרים דים מאחורי הסעיפים המרכזיים של הקוד האתי.

ההרצאות היו עשירות בידע, ועסקו בתחומים מגוונים הקשורים לדמוקרטיה והחברה הישראלית. זאת הייתה הזדמנות מיוחדת להתעמק בנושאים מרתקים.

יום זכויות אדם – מלודיה אלפרן כיתה י"9

ביום שלישי, 10 בדצמבר 2024, התקיים בבית הספר הכפר הירוק יום זכויות האדם, אירוע מיוחד ומרגש המוקדש להעלאת המודעות לנושאים חברתיים חשובים. במסגרת היום, תלמידי התיכון ותלמידי כיתות ט' הוזמנו לבחור שתי הרצאות מתוך מבחר עשיר של הרצאות מרתקות שהועברו על ידי פרופסורים, דוקטורים, עורכי דין ואנשי מקצוע מובילים בישראל.

אני בחרתי להשתתף בהרצאה שהעבירה פרופ' תמר, שנושאה עסק בעולם המשפטים. ההרצאה הייתה מעוררת השראה ונגעה בנושאים חשובים ומהותיים. בין היתר, נידונו שאלות כגון: מהו בית דין בינלאומי? אילו בתי דין פועלים בעיר האג? ואילו סוגי הליכים משפטיים מתקיימים בהם?

פרופ' הוסטובסקי הציגה הסבר בהיר ומעמיק על הליכי המשפט בישראל ובעולם. בנוסף, היא הסבירה על מבנה והתפקוד של מערכת המשפט בארץ. פרופ' הוסטובסקי הצליחה להנגיש את המידע המורכב בצורה מעניינת ומובנת, ואף הקדישה זמן לשאלות הקהל, מה שאפשר שיח פעיל ומרתק בין המרצה למשתתפים.

לסיכום, ההרצאה הייתה חוויה מלמדת ומהנה. השיח הפתוח עם פרופ' הוסטובסקי תרם רבות להבנת הנושאים שהוצגו והותיר רושם עמוק על המשתתפים.

הזכות לבריאות – ד"ר גיא שלו

כותבת: נועה בונין ט"3

תשפ"ה 2024

ביום שלישי, ה-12.12, התקיים יום זכויות האדם בכפר הירוק.

בית הספר אירח מרצים רבים העוסקים בתחום זכויות האדם כדי שיספרו לתלמידי התיכון על חשיבותן של הזכויות, משמעותן, וההיסטוריה של הזכויות הללו.

אני הלכתי להרצאה של ד"ר גיא שלו, "הזכות לבריאות כזכות לאדם". בתחילת ההרצאה הגדרנו מהו אדם: ההגדרה של אדם מורכבת משני מאפיינים. הראשון – zoe, החיים החשובים. בני אדם הם יצור חי המורכב מתאים חיים, צורך מים, אוכל ומשאבים אחרים. השני לעומת זאת הוא הבios, מה שהופך יצור חי לאדם הם החיים החברתיים שלו, המצפון, הסביבה שבה הוא גדל. ללא שני המאפיינים האלו, אדם הוא לא אדם.

לאחר שהבנו מהו בעצם האדם, ניסינו להבין מה הן זכויות. לפי ההגדרה שנתן האו"ם לכל אדם מגיעות זכויות שוות עצם מזה שהוא אדם. אך האם זה באמת נכון? קחו לדוגמה את אפגניסטן, שבה נשים מקבלות זכויות שונות לחלוטין מהזכויות שגברים מקבלים, בה ההגדרה הזו לא מדויקת. אז מה הן זכויות בסופו של דבר? החברה שלנו מורכבת מהרבה קבוצות שונות המגדירות אדם וזכויות באופנים שונים, ולכן ישנה סתימה בין הזכויות בקבוצות שונות. כל זמן שבו אין שום ארגון שמוודא שכל קבוצה מעניקה זכויות שוות לכולם, הזכויות הן אידיאל חברתי שאותו אנחנו שואפים להשיג.

לבסוף ניסינו להבין מהי הזכות לבריאות. כולנו יודעים שאין שום דרך להבטיח שנהיה בריאים כל חיננו. הזכות לבריאות היא בעצם הזכות לקבל טיפול רפואי, לקבל חופש למנוחה, לקבץ טיפול מונע וששירותי הבריאות יעזרו לנו בכל בעיה בריאותית שתצוץ. ההרצאה הייתה מאוד מעניינת עם הרבה דיונים שעזרו לנו לפתח הבנה עמוקה יותר על טבע האדם והחברה.

יום זכויות אדם – פרופסור אסא כשר

יום זכויות האדם: המסע לשיוויון בהרצאה של מור נהרי

מאת: יעל אזולאי י'4

ב-10.12.2024 התרחש יום זכויות האדם בכפר הירוק, ובמסגרתו הגיעו מיטב המרצים בתחומים שונים ומכל רחבי הארץ להרצות לתלמידי הכפר. אני נכחתי בהרצאה של מור נהרי, מנכ"לית חושן-ארגון החינוך של הקהילה הגאה, שהתמקדה במסע ובשינויים החברתיים שעברנו כמדינה-מחוקים מדיניים שאוסרים על השתייכות ללהט"ב, דרך הזכייה של דנה אינטרנשיונל באירוויזיון ומצעד הגאווה הראשון, ועד ימינו. ההרצאה הייתה נהדרת וסוחפת מכל הבחינות- מור העבירה אותה בקלילות ובצורה מובנת לכל איש, ענתה על השאלות (הרבות) שנשאלו ובה-חלט השאירה אותנו עם טעם לעוד, וכמובן תובנות ומחשבות להמשך.

יום זכויות אדם – פרופסור אסא כשר

הונתן קינן אברמוב י'5

ביום שלישי, 10.12.2024, נערך בכפר הירוק יום זכויות אדם עבור שכבות התיכון. במסגרת היום נערכו הרצאות רבות שעסקו בזכויות אדם ובדמוקרטיה. אני האזנתי להרצאתו של פרופסור אסא כשר. במהלך ההרצאה הסביר מהי דמוקרטיה, דן בערכי רוח צה"ל ובקשר בין הדמוקרטיה וזכויות האזרחים לבין המלחמה הנוכחית. פרופסור כשר הוא פרופסור לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב, עוסק באתיקה, זוכה פרס ישראל לפילוסופיה וממחבר רוח צה"ל. הנה שני דברים עיקריים שלמדתי מההרצאה.

ביום שלפני ההרצאה (שני), נהרגו ביממה אחת שבעה חיילי צה"ל בלבנון וברצועת עזה: רס"ר בנימין דסטאו נגוסה ז"ל, סמל עמרי כהן ז"ל, סמ"ר עידו ז'נו ז"ל, סמ"ר ברק דניאל הלפרן, רס"ל ארז בן אפרים ז"ל, יבגני זינרשיין ז"ל, וסרן (במיל') שגיא יעקב רובינשטיין ז"ל. פרופסור כשר פתח בשאלה, איך יכול להיות שחיילים, בני אדם, נהרגים במדינה דמוקרטית? הרי זו פגיעה מוחלטת בזכות לחיים (איך יכול להיות שיש מאה בני אדם בשבי, ללא חופש?). כמובן שההצדקה לסיכון חיילים, היא המטרה להגן על כלל האזרחים, אך מאחר והערך החשוב ביותר במדינה דמוקרטית הוא חיי-אדם, המדינה חייבת לשאוף להגן על חיי האזרחים. לפי פרופסור כשר, ההגנה הכי טובה על חיי האזרחים, היא מצב של אי-לחימה, כלומר שלום. לפיכך, על כל מדינה דמוקרטית לנסות ולחתור אל עבר מצב של שלום.

בהמשך ההרצאה, פרופסור כשר התייחס לערכי צה"ל. ערך "חיי אדם" ו-"טוהר הנשק", הם שני ערכים בלעדיים לצה"ל. חיי-אדם – "החייל ינהג באופן מושכל ובטיחותי בכל פעולותיו, מתוך הכרה בחשיבותם העליונה של חיי אדם. בעת לחימה יסכן את עצמו ואת רעיו במידה הנדרשת לביצוע המשימה." (מתוך רוח צה"ל). עבור צה"ל, החיילים הם לא אמצעי לנצח במלחמה, וכל חייל הוא בעל ערך עצום למדינה. כל פקודה הניתנת לחייל בקרב, מלווה בפקודה לנסות כמה שניתן, להחזיר את כל פקודיו הביתה בשלום. כל תקלה או פגיעה בחיילים בעקבות טעות של צה"ל (כמו האסון בדרום לבנון, בו נהרגו ארבעה מתוך שבעת החיילים שנהרגו באותו יום שני), היא בלתי נסבלת.

טוהר הנשק – "החייל ישתמש בנשקו ובכוחו לביצוע המשימה בלבד, אך ורק במידה הנדרשת לכך, וישמור על צלם אנוש אף בלחימה. החייל לא ישתמש בנשקו ובכוחו כדי לפגוע בבני אדם שאינם לוחמים ובשבויים, ויעשה כל שביכולתו למנוע פגיעה בחייהם, בגופם, בכבודם וברכושם." (מתוך רוח צה"ל). המונח נתבע לראשונה בנאומו של ברל כצנלסון, אחד ממנהיגי היישוב היהודי, בשנת 1939: "יהי נשקנו טוהר. אנו לומדים נשק, אנו נושאים נשק, אנו מתייצבים בפני הקמים עלינו. אך איננו רוצים שנשקנו יוכתם בדם נקיים". השימוש בנשק יעשה בצורה מוסרית ומתונה, ללא פגיעה בחפים מפשע.

לסיכום, המטרה הבסיסית ביותר של מדינה דמוקרטית, היא שמירה על חיי האזרחים שלה. השמירה הטובה ביותר על חיילים נעשית במצב של אי-לחימה, כלומר שלום. לכן על כל מדינה דמוקרטית לחתור לשלום, גם אם בדרך היא נאלצת לפעול בלחימה לצורך כך.

יום זכויות האדם

אדווה לירז י'3

בחרתי לספר על הרצאתו של איתמר קרקאוור, תלמיד במגמת משפטים בתיכון הלומד בכיתה יב' 6. שם הרצאתו: בג"ץ או בד"ץ עסקה בפסיקה שניתנה בפרשת בבלי, על שם העותרת חוה בבלי, שתבעה את בעלה לשעבר בכדי לקבל מחצית מרכושם המשותף.

הנה סיפור המקרה בקצרה: העותרת ובעלה שמואל נישאו זו לזה בישראל. הם חיו בנחת והיו להם שלושה ילדים. שמואל הוא טייס בחברה מסחרית ואילו חוה הפסיקה את עבודתה כמורה, טיפלה בילדים וניהלה את משק הבית. יום אחד, שמואל הגיש בקשת גירושין לבית הדין הרבני האזורי. היות ולחוה לא היו הכנסות משכר, הוחלט ע"י בית הדין הרבני כי הרכוש הרשום על שמו של הבעל שייך לו באופן בלעדי, וזאת לפי ההלכה היהודית. חוה חשבה כי זה לא הוגן. היא החליטה לעתור לבג"ץ כנגד פסיקת בית הדין הרבני. בג"ץ בפסיקה תקדימית קבע כי הלכת השיתוף חלה על בני הזוג בבלי, ולכן הרכוש שנצבר במהלך הנישואין שייך לשניהם בחלקים שווים. עוד נקבע כי על בתי הדין הרבניים להחיל את המשפט האזרחי הכללי בסוגיות "אזרחיות" הנלוות לענייני המעמד האישי. בג"ץ שלל את סמכותו של בית הדין הרבני לשפוט על פי כללים הלכתיים בענייני רכוש הכרוכים בתביעת גירושין.

לכאורה, הסוף טוב אבל חוה נאלצה לעתור לבג"ץ מספר פעמים נוספות בניסיון לאכוף את הפסיקה על בתי הדין הרבניים. בתי הדין הרבניים לא נלהבו מפסיקת בג"ץ ומהתערבותם בדיני ההלכה.

פסיקה זו של בג"ץ הסעירה את המערכת הפוליטית והמשפטית בישראל ונחשבת עד היום כח"קיקה השיפוטית של בית המשפט העליון בנושא של זכויות האישה ובתחום השיפוט המהותי של בתי הדין הרבניים.

הרצאתו של איתמר עסקה במתח שבין בתי הדין הרבניים לבתי הדין האזרחיים והיתה מאוד מע"ניינת. פסיקת בבלי שימשה דוגמא לאורכה של ההרצאה כדי לדון בהיררכיה שבין בתי הדין. ניכר כי איתמר מאוד אוהב את תחום המשפט והרצה בצורה מקצועית. תודה!

הרצאה בנושא: הזכות לחיים חילוניים וליברלים במדינת ישראל/ אורי גפן י'4

הרצאה של יו"ר הפורום החילוני, רם פרומן, שהתרחשה ביום זכויות האדם.

ב-4.3 התקיים יום זכויות האדם בכפר, בו יכלו תלמידי בית הספר לבחור שתי הרצאות (מושבים) לשמוע. אחת מן ההרצאות הבולטות באותו יום הייתה זו של רם פרומן, יו"ר הפורום החילוני. ההרצאה עסקה במצבם של החילונים במדינת ישראל לנוכח תהליך ההדתה שהתרחש לאורך 20 השנה האחרונות (במיוחד תחת הממשלה הנוכחית) והפ"תונות שהפורום מציע.

לדעת רם, החילונים כיום סובלים מכמה סיבות עיקריות (או "שריטות" כפי שהוא קורא להן). ראשית, בוני המדינה הכניסו את הדת לתוך האתוס הציוני, דבר שהוריד את הח"מה המפרידה בין הדת לבין המדינה. בנוסף לכך, לאורך השנים התחזקו בארץ כוחות שמנסים להפוך אותה למדינה יותר דתית-לאומנית ופחות ליברלית-דמוקרטית. כוחות אלה פועלים בכל הזירות, מהצבא לאקדמיה ומנסים להכניס תכנים דתיים ומדיניות של הפרדה מגדרית. לפי רם הציבור החילוני נפגע מכפיית רעיונות עליו בניגוד לרצונו, בעוד שהוא שואף לשמור על הערכים הליברלים-דמוקרטים שלו ולכן נותן לתהליכים אלה להמשיך.

לטענת רם, מבלי שידעו זאת, החילונים בארץ הופכים את אט לציבור שאורח חייו מאויים. לכן, הפורום החילוני פועל על מנת שהציבור החילוני יתאחד ויפעל יחד על מנת להקים מסגרת חינוך ממלכתית-חילונית, שכן הנוכחית לא מייצגת את הציבור החילוני.

לסיכום, ההרצאה הייתה מאוד מעניינת ורם בהחלט אדם ששווה להקשיב לו (גם אם אתם לא מסכימים עם רעיונותיו). נדע רק בדיעבד אם פעולותיו של הפורום החילוני על מנת ליצור מסגרת חינוך ממלכתית-חילונית יובלו לאיחידות או לקרע בחברה הישראלית והחילונית בפרט.

הרצאתו של מרכזי קרמניצר במסגרת יום זכויות האדם

עברי שי, כיתה י-13

ביום שני (4.3.2024), התכנסו כל תלמידי התיכון, ליום שיא בנושא זכויות האדם. זה היה יום לימודי ומעשי, והוא נערך במתכונת מיוחדת ושונה משגרת הלימודים הרגילה. זוהי השנה השלישית שאירוע כזה, יום שיא סביב נושא זכויות האדם, מתקיים בבית ספרנו. במהלך היום, הקשיבו למרצים שונים, בנושאים מגוונים מאוד, לפי בחירתנו. כל ההרצאות, מן הסתם, עסקו בנושא זכויות האדם, אך כל מרצה בחר להתמקד בזווית אחרת של הסוגיה. כמו כן, ההרצאות התקשרו לנושאים אקטואליים ועוד ררו שיח בנוגע לאירועים במדינה בשנה וחצי האחרונות, כמו הדיון סביב התוכנית להחלשת מערכת המשפט, סוג המנהיגות שאנו רוצים במדינה בהקשר של מחדל השבעה באוקטובר, הדיון על המוסריות שנדרשת בניהול מלחמה גם בתנאים בלתי-אפשריים וכו'. כל המרצים היו בעלי זיקה לתחום זכויות האדם, החברה הישראלית, מאבקים חברתיים וכד' ונתנו גישות שונות ומעניינות לנושא החשוב.

לדעתי, נושא זכויות האדם הוא נושא חשוב מאוד, מפני שעצם קיומו של השיח סביב הנושא מאפשר לנו לשאול את עצמנו שאלות קשות על התנהלותנו בחברה. אני סבור כי העלאת שאלות מסוג זה היא הבסיס לקיום חברה טובה, מתוקנת ומיטיבה עם אזרחיה, כי החשיבה הביקורתית שיש לה היא מעודד היא הדרך היחידה להגיע למסקנות שתנענה אותנו להשתפר ולשפר את החברה. לפיכך, אני חושב שיש להשקיע מאמץ רב בהנחלת הנושא, וקיום יום שיא בנושא זכויות אדם הוא צעד מבורך.

אני בחרתי להקשיב, בין היתר, להרצאה של מרכזי קרמניצר. קרמניצר הוא פרופסור (אמריטוס) למשפטים באוניברסיטה העברית, ועמית בכיר במגוון תוכנית לחקר הדמוקרטיה במכון הישראלי לדמוקרטיה. קרמניצר מניצח מאמין בגישת הדמוקרטיה המהותית (או הדמוקרטיה הליברלית), לפיה אין די בשלטון המתבסס על הכרעת הרוב על מנת להגדיר מדינה כדמוקרטית (זוהי דמוקרטיה אלקטורלית), אלא יש לבחון האם ערכיה של המדינה הם ערכים דמוקרטיים, כלומר החלטות השלטון מגלמות ערכים של חופש, שוויון וכיו"ב (ראוי לציין בהקשר זה כי בשבוע שבו שורות אלו נכתבות ישראל ירדה במדד הדמוקרטיה, לראשונה מזה עשרות שנים, מ"דמוקרטיה ליברלית", הקטגוריה שבה נמצאות מדינות ישראל שואפת לעמוד לצידי, ל"דמוקרטיה אלקטורלית", לצד פולין, ברזיל ועוד).

בהרצאתו, קרמניצר פרס בפנינו דפוס פועלה של מנהיגים פופוליסטיים. מנהיגים פופוליסטיים, למשל, מרבים להיתלות במסרים שטחיים ולהימנע משיח על תפיסות עולם מקיפות. כמו כן, מנהיגים פופוליסטים מתקשים להודות בהפסד בבחירות ומבקשים לטעון כי מדובר בגניבה של הבחירות. לפי קרמניצר, מנהיגים פופוליסטיים לעולם לא יתנו לגיטימציה למתנגדים שלהם, ובדרך כלל יתייחסו אליהם כאל סוג של מגפה שיש למגר.

קרמניצר הסביר כי מנהיגים פופוליסטיים נוהגים להיתלות בבחירת הרוב, אך להימנע ככל האפשר מלהתמודד עם סוגיות קשות ומרגעים בהם הם ידרשו גלגול מנהיגות. המנהיגים הפופוליסטיים יבקשו לתגמל לטובה את קבוצת התומכים המשולהבים ביותר שלהם (הבייס) ולעיתים קרובות יקבלו החלטות שמציגות סדר עדיפויות לקוי לטובת אותו ביס. מאפיין בולט של מנהיגים פופוליסטיים, לפי ההרצאה של קרמניצר, הוא קבלת החלטות שעשויות לשרת את הבייס שלהם בטווח הקצר אך לגבות מחיר כלכלי, חברתי, או אפילו ביטחוני בשלב מאוחר יותר.

כמוכן שמדינה לא יכולה להתנהל במצב של כלכלת בחירות תמידית, מפני שמערכות המדינה צריכות תכנון ארוך טווח והחלטות שלוקחות בחשבון את העתיד. מכאן שמדינה תחת הנהגה פופוליסטית תקרוס בעת משבר. למרות שקרמניצר השתדל לא לדבר בפירוש על המצב בישראל ולהתמקד בדוגמאות מהעולם, כל מי שהקשיב לו הבין מיד את החיבור למצב במדינתנו. כפי שכולנו ראינו, בשבעה באוקטובר מרבית מערכות המדינה קרסו. לצד שורה של מחדלים ביטחוניים ומודיעיניים, צרמו גם מחדלים שתוארו כקריסתו של הציבורי. חוסר היכולת של מערכי התמיכה הנפשית להתמודד עם הביקוש הגדול, הטיפול הלוהק במפונים, היעדר היחס למשפחות הנעדרים ועוד שורה של מחדלים נראים כמו תוצאה של הזנחה רבת שנים של השירות הציבורי (ויש שיטענו גם לגבי השחתתו).

קרמניצר אמר בהרצאה שלו: אם הייתי צריך לנסח סלוגן לדור שלכם, זה היה: 'הטובים לפוליטיקה'. בשנים האחרונות אנשים, ובפרט צעירים, מתחילים לחקור מפוליטיקה, אבל אנחנו כחברה לא יכולים להרשות לעצמנו שהייתה הזאת תופק. המדינה צריכה להיות מנוהלת בידי אנשים שאפשר לשאת אליהם עיניים, ולא בידי אנשים שרוב האזרחים מתביישים בהם. הכנסת חייבת לחזור להדר המכובד שהיה לה פעם... (אין מדובר בציטוט מדוייק, אך השתדלתי להביא את רוח הדברים). זה מזכיר את הציטוט: "הפוליטיקה היא עניין רציני מדי בשביל להשאירו בידי פוליטיקאים." (שארל דה גול).

לסיכום, יום זכויות האדם בכפר הירוק היה יום מעשי, לימודי, מרענן וחוויתי וההרצאה של מרכזי קרמניצר הייתה מרתקת ועשירה בידע

מושב שני
השופטת דורית בייניש
חשיבות שלטון החוק במדינה דמוקרטית
וקיומה של מערכת משפט עצמאית

סיורים

סמינר-עברית היא הברית, חיים ביחד.

בתאריכים 21-25 ליולי התקיים הסמינר, סמינר של חמישה ימים וארבעה לילות שבו התכנסו, כמה נערים מהכפר הירוק כדי ליצג את העדה היהודים, וכמה נערים מיישובי הצפון לייצג את העדה הדרוזית, בשבוע הזה היו כל מיני פעילויות גיבוש, כגון פעילויות בכיתה, צפיה משותפת בסרט, וסיורים לירושלים ולדליית אל כרמל.

ביום הראשון והשני התאספנו בכיתות בשתי קבוצות מעורבות של יהודים ודרוזים ולמדנו להכיר אחד את השני, ואפילו הלכנו לבריכת הכפר הירוק והתגבשנו מאוד, וגם הגיעו משפחות של נפגעי המלחמה מהעדה הדרוזית וסיפרו לנו איך את חווים את המלחמה כחלק מהמדינה. ביום השלישי לקחו אותנו לסיור בירושלים, להראות לנו את השכונות ולבסוף גם להסתובב בקניון בקבוצות שאנו נבחר, כבר ביום השלישי החלטנו להתחלק לקבוצות מעורבות מטעמינו כדי להכיר יותר ולדבר יותר אחד עם השני בזמן החופשי שלנו.

ביום הרביעי לקחו אותנו לקיבוץ יגור, שם סיפרו לנו על שורשי העדה הדרוזית בארץ ישראל ולאחר זה הלכנו לדאליית אל כרמל, למקום בשם "הבית של סבתא" שבעצם שם היה מדריך שהסביר לנו על המסורות והילדות של העדה הדרוזית.

ביום רביעי בערב, התכנסנו כולם וסיפרנו כל אחד מה היה משמעותי בשבילו בסמינר, והיה אפשר לראות את הריגוש והעומק במילים של כל אחד ואחת, ולאחר הרבה תודות עשינו ערב קרייקי שכולנו שרנו שירים מוכרים והעלינו זכרונות מהשבוע.

ביום חמישי והאחרון, התאספנו פעם אחרונה לכיתות ודיברנו על משמעות הסמינר לכל אחת ואחד, עשינו עוד כמה פעילויות גיבוש ואז היה לנו שעה להפריד מכולם עד שהאוטובוסים הגיעו. ובשעה הזו כבר ידענו שאנחנו קובעים מתי נתראה שוב.

זו היתה חוויה מעשירה מכל כך הרבה בחינות ולמדנו כל כך הרבה, על העדה הדרוזית, זית, ואף על עצמנו, וכולנו יצאנו מהסמינר בהרגשה טובה ומשמעותית.

ליאור ברזלי, יא' 4

סיור לתל אביב/עלמה שפר ונגה לזין ט'7

ביום שלישי, 4.11, נסענו לסיור בתל אביב וערכנו טקס זיכרון קטן ליצחק רבין ז"ל. בטקס שבו שרנו את שיר הרעות והקראנו את הנאום האחרון שלו לפני שנרצח.

משם התחלקנו לשתי קבוצות, אחת עם ורדה המורה להיסטוריה ואזרחות, והשנייה עם נעם נדיר המורה להיסטוריה. הקבוצה הראשונה שלי עם ורדה התחילה ברחוב ביאליק.

המשימה הראשונה הייתה לשאול אנשים האם הם יודעים שירים שכתב ביאליק. למרבה הפלא, הרבה ידעו מספר שירים אבל התעכבו יותר על השיר "קן לציפור".

מרחוב ביאליק ירדנו לכיוון בית הקברות על שם טרומפלדור, שלמדנו עליו לפני הטיול.

בבית הקברות, קבורים נכסי צאן הברזל כמו: ביאליק ומאניה אשתו, אחד העם, משה שרת ראש הממשלה, ואריק איינשטיין ושושנה דמארי.

עם סיום הביקור המרשים בבית הקברות צעדנו דרך רחוב אלנבי לשרדות רוטשילד שם ביקרנו במוזיאון ההגנה.

שמענו על אליהו גולומב מייסד ההגנה, מעניין ביותר! בקומה השלישית צפינו בסרט חשוב על מלחמת העצמאות, מלחמה שנמשכה קרוב לשנתיים והרגו בה 6000 אנשי צבא ואזרחים.

התחנה הבאה הייתה מגדל שלום, שנבנה ב1960 על חורבות גימנסיה הרצליה (לצערינו). בלובי של מגדל שלום ראינו ציורי פסיפס של הצייר נחום גוטמן על העיר תל אביב.

יש לציין שסמדר מחנכת הכיתה ונעם נדיר המלווה, כבר ביקרו לפנינו במוזיאון ובמגדל שלום. בהמשך, אותה הקבוצה ביקרה בנווה צדק, אך מפאת חוסר זמן לא מיצו את כל האתרים במקום.

שמענו שבדרך לסוזן דלאל הם הילכו בפארק המסילה שבנווה צדק. עוד שמענו שנעם סיפר גם על המסילה, גם על השכונה נווה צדק וגם על הבנייה הגרמנית במקום.

בסוף הטיול נפגשו שתי הקבוצות בשמחה ובצהלה ברחבת סוזן דלל, שם הקשבנו להרצאתה של חנה קומן תושבת המקום ובת זודתה של ורדה על אישים מפורסמים שגרו במקום. כמו: חיים ברנר, יוסף עגנון ועוד...

גם הגלידה הייתה בסוף היום חשובה ואף טעימה.

הטיול היה מהנה ומעשיר בידע חדש, והלוואי שיהיו עוד טיולים כאלה בהמשך, שאפשר ללמוד מהם היסטוריה תוך כדי הליכה.

סיור בתל אביב

30 שנה לרצח רבין

יזמים צעירים תשפ"ה יזמים צעירים וחינוך פיננסי

עומר קראוזה 90.

הסיפור של Pharmatrix התחיל באמצע אוקטובר, כשנפגשנו לראשונה כק"בוצה. חלקנו לא הכרנו אחד את השני, הגענו מרקעים שונים, תחומי עניין מגוונים – אבל מטרה אחת ברורה: ליצור פתרון אמיתי לבעיה עולמית. רצינו לחשוב בגדול, לפתח מוצר שיש בו משמעות אמיתית בריאותית, אנושית וחיברתית.

הדרך שבחרנו לא הייתה פשוטה. היינו צריכים לבנות קבוצה מאפס, להבין איך לעבוד יחד, איך לחלק תפקידים, איך להקשיב ולשלב רעיונות. חיפשנו בעיה שתהיה חשובה באמת ולאחר מספר סיעורי מוחות הגענו לאוכלוסיית ה-Polypharmacy, מהאוכלוסיות הגדולות והפגיעות ביותר בעולם, אנשים שנוטלים חמש תרופות או יותר על בסיס קבוע. ככל שהעמקנו בנושא, הבנו את גודל האתגר: טעויות בנטילת תרופות מרובות הן גורם תמותה משמעותי, עם מאות אלפי מקרי מוות מדי שנה ועלויות כלכליות אדירות. הבנו שמדובר בבעיה עולמית שמצריכה פתרון מקיף וחדשני.

ביצענו סקרי שוק, חקרנו והתייעצנו עם גורמים ממשרד הבריאות ועם מומחים מהקהילה העסקית, ובחרנו לפתח מערכת חכמה לניהול הסיכונים שבל"קייחת תרופות. בתחילת תהליך הפיתוח המערכת כללה Dispenser אוטומטי, ואליו נוספה אפליקציה מתקדמת. עם הזמן, המוצר הפך להרבה יותר מסך חלקיו: לא עוד תזכורת או קופסת תרופות פשוטה, אלא פתרון מקצה לקצה לכל אורך שרשרת הטיפול התרופתי. בנינו מערכת שיוזעת למיין, לאחסן ול"שחרר את התרופה הנכונה, בזמן הנכון ובמינון המדויק. הוספנו לה מאגר לומד משתמש של בינה מלאכותית בעל ממשק למאגרי מידע "חיים" ומסוגל לנתח את התרופות, לזהות אינטראקציות מסוכנות ולהתריע מראש ולפני ש"ג"רם נזק רפואי!

במהלך הדרך למדנו לעבוד כמו צוות אמיתי. עברנו שלבים של בניית אמון, חלוקת אחריות ופתרון קונפליקטים. כל אחד ואחת מאתנו הביאו כישרון אחר, רעיונות שונים ופרספקטיבה ייחודית. יחד, לקחנו את Pharmatrix מ"ר"עיון עד למוצר אמיתי ומוכן לשוק.

עיצבנו אבטיפוס, פיתחנו ממשק ייחודי, חקרנו את המתחרים בשוק, וניסחנו מודל עסקי יציב.

התהליך כולו לא רק חייד את החזון שלנו – אלא גם פתח בפנינו עולמות חדשים. רכשנו מיומנויות מקצועיות, הבנו את כוחנו כיזמים צעירים, וגילינו בעצמנו יכולות שלא ידענו שהיו קיימות.

היום, אנחנו לא רק גאים במוצר שיצרנו – אלא גם בדרך שעברנו.

אנחנו רוצים להודות תודה מיוחדת למנחים שלנו, עדי טלמון, מיקה רוטברט וארנון אפשטיין, בנוסף לעזרה הגדולה שקיבלנו מהם היו גם אנשים מבחוץ שעזרו לקבוצה שלנו, למסלול הכטב"מ, לשלוי צדוק, ליוני קריתי ויובל כדורי שעזרו לנו להפוך את המוצר שלנו מרעיון למציאות.

חברי קבוצת Pharmatrix הכפר הירוק:

אופיר ראביד, טליה קירשנר, דניאלה יונס, עידו שביט, עומר קראוזה, מיקה יצחקי, עומר גוזמן, שני אבן עזרא, יולי סרצ'נסקי, זוהרה תגר, איתן קדמון, ארבל לביב, יואב אבנון, יואב ברעם, יונתן אבידור, טומי יוספדיס, יאיר דניאל, אדווה יזוב, ניקול שפרנסקי.

חינוך פיננסי בכיתות ט'/

עלמה חיימוביץ' ומיקה דביר, 8'ט'

כסף מלווה אותנו לאורך כל החיים - בין אם אלו דמי כיס מההורים בחנוכה, או תשלומי מיסים וביטוח לאומי, או אפילו צוואה בהמשך הדרך, בין אם זו תרבות הצריכה שכולנו חלק ממנה, או השקעות שבלעדיהן לא נוכל לפרוש ברווחה או לעלות ברמת החיים שלנו עם השנים, כסף מנהל את חיינו בשלל צורות ונמצא בכל מקום.

היציאה לחיים הבוגרים, בהם אנו מסתמכים על "המזל", תלויה מאוד ביכולת שלנו להתנהל עם כסף. אז הכי הגיוני שילמדנו אותנו איך להשתמש בו, לא? אז זהו שלא. כבר מגיל צעיר מלמדים אותנו כמה חשוב לעבוד ולהרוויח כסף, כדי שנוכל להכין את עצמנו לעתיד הקרב - אז למה לא מלמדים אותנו על זה?

עד תחילת השנה הזו, לא ידעתי מידע בסיסי על כסף - מעולם לא דיברו איתי לעומק, לא הסבירו לי מה צריך לדעת ואיך צריך להתנהל. הסדנה בנושא חינוך פיננסי, באה לשנות זאת. בין אם זה לצפות בסרטים על ניהול נכון של כסף, לבחון מחשבוני ריבית דריבית, להבין את משמעותה היומיומית של אינפלציה, לקיים מכירה פומבית (וכך ללמוד על ההתנהלות שלנו עם כסף), או אפילו לשבת ולדון בנושאים שונים, כל שיעור מציג נושא אחר ואת ההיגיון שמאחוריו. עד הסדנה, לא העליתי בדעתי שיש לי את האופציה להתמקח - בין אם זה בחנויות, רשתות או אפילו בבנק (בעיקר בבנק!).

הסדנה היא לא סתם שיעור - היא שיעור לחיים. החוויה בסדנה היא טובה ומעודדת למידה. המנחה (עדי טלמון) מעבירה את החומר בצורה מיוחדת, מעניינת ומתאימה את עצמה לכיתה. בשיעורים למדנו כלים לחיים, טכניקות מיקוח, מס ההכנסה ומיסים אחרים, עקרונות בסיסיים להשקעות, התנהלות מול בנקים ועוד מידע נחוץ שמעולם לא קיבלנו. אנחנו ככיתה שמחים שניתנה לנו ההזדמנות ללמוד בחצי שנה הזו, והיינו מאוד שמחים לעוד!

המנדט הבריטי - לימודי היסטוריה מחוץ לקופסה...

הצגה בהיסטוריה 2025

שם: נועה בונין

לפני שכל הבלגן עם איראן התחיל, והפסקנו להיפגש פרונטלית בכיתה, הספקנו לעשות פעילות אחרונה ביחד ככיתה בחטיבה. בזמן שכל הכיתות התכוננו למבחנים המסכמים שלהם, אצלנו בט'3 שרר בלגן גדול. תלמידים שרים, ענפים זרוקים על הרצפה, מס' פריים וצבעים על השולחנות, כולנו מתכוננים להצגה בהיסטוריה.

כבר חודשים רבים למדנו על תקופת המנדט הבריטי בארץ ישראל; על תקוד פת החלוצים, העליות...

התחלנו לעבוד על ההצגה בסוף אפריל, מיד אחרי פסח. למדנו שירים המתארים את ארץ ישראל הישנה, שירים המתארים את עצי השקמה שצמחו בחולות תל אביב (לפני שהיא הפכה לעיר גדולה), את תנועות הנוער. התחלקנו לכמה קבוצות, וכל קבוצה בנתה סצנה; קבוצה אחת השוותה את הקפיטליסטים והסו' ציאליסטים, אחת כתבה קטע ראפ על הריבים ביו הערבים, היהודיים והאנגלים ש"זורקים" עוד ספר לבו לרעת היהודים, עוד קבוצה כתבה סצנה על אנשי הבהמה הנפגשים בקפה כסית.

אחרי לא מעט חזרות, ב-9.6 הופענו עם ההצגה מול שכבת ט' ובערב גם מול ההורים.

העבודה על ההצגה הייתה ארוכה, אך גם מהנה וחוויתית, בהחלט אפשר לומר שדרך החזרות, קריאת החומר ודיונים על התקופה למדנו המון על החיים בארץ ישראל בשנות ה-20-50.

הצגה בהיסטוריה

מאת: אדווה לירז ט'3

ביום שני 3/6 התקיימה באודיטוריום הגדול הצגה שהוקדשה לנושא המנדט הבריטי ולמצב הישוב היהודי בארץ ישראל בתקופה זו. ההצגה היתה פרי יצירה של שלושה חודשי למידה בניצוחה של ורדה קרין. תלמידי כיתה ט'3 למדו את הנושאים ההיסטוריים ותרגמו אותם בצורה יצירתית וחוויתית למחזה הכולל מערכונים, שירה וריקודים.

השירים שיקפו את ארץ ישראל הישנה והטובה, בייניהם: "חמדת אבות", "גן השיקמים", "באה מנוחה ליגע", "הדרך לתבור" ועוד. קטעי המערכונים תיארו מיהו חלוץ ואת האווירה בקפה כסית ואף היו שלוש קטעי ראפ שהציגו שלוש נקודות מבט על שלושת הספרים הלבנים שהוציאו הבריטים באותה התקופה: נקודת המבט היהודית, הבריטית והערבית.

העבודה על המחזה ההיסטורי היתה מהנה וחוויתית. זו דרך יצירתית ללמידת חומר היסטורי ותלמידים/ות הכיתה נהנו לעבוד על המחזה. האימון על קטעי הנגינה, הכנת הכוריאוגרפיה והתפאורה, החזרות על השירים וכתובת הקריינות והמערכונים, דרשו עבודה רבה אך תרמו להבנת החומר ההיסטורי. ישר כוח לורדה על הליווי המקצועי והאמונה בנו!

מטרת ועידת ורסאי 2024

דיבייט ועדת ורסאי

מאת: עלמה רטנר ט'3

ביום שלישי ה-4.1 ערכה כיתה 30 בהנחיית מורתנו להיסטוריה ואזרחות ורדה קרין, דיבייט המדמה את ועידת ורסאי לגיבוש הסכמי השלום לאחר מלחמת העולם הראשונה, שהתקיימה בשנת 1919.

לאחר למידה מעמיקה על הגורמים והתוצאות של מלחמת העולם הראשונה, הכיתה התחלקה לקבוצות - כל קבוצה ייצגה מדינה שנטלה חלק במלחמה. בנוסף לקבוצה שייצגה את המיעוט היהודי, וקבוצה שייצגה את חבר השופטים שאמנם לא היה קיים בזמן ועידת ורסאי אך היה נחוץ לשם קיום הדיבייט.

כל הקבוצות עבדו במרץ על הכנת טיעונים מדוע היא אינה אשמה בפריצת המלחמה ומי כן באמצעות סיעורי מוחות קבוצתיים. כל קבוצה גם השקיעה בהכנת דגל המדינה ומאכל המייצג אותה.

והנה הגיע הבוקר לו כולנו צפינו. כל קבוצה הייתה לבושה בבגדים מסורתיים של מדינתה. למשל המיעוט היהודי היה לבוש בכיפות ודגלי כחול לבן, וגרמניה הגיעה בלבוש יצירתי במיוחד. האווירה בכיתה הייתה בשיאה כולם התכוננו להציג טענות שונות ולהגן על עמדותיהם.

חבר השופטים פתח בהצגת המשתתפים ומטרת ועידת ורסאי. טענות, האשמות ונימוקים הועלו והוצגו בכיתה, היה ניכר כי כל התלמידים הראו התלהבות ולקחו חלק פעיל בדיבייט. לפי דעתי החלק המרגש ביותר בדיבייט היה שירת המיעוט היהודי את השיר "כחול ולבן" תוך בקשה לזכויות שוות והקמת מדינה יהודית. לאחר שכל הנציגים סיימו להציג את עמדותיהם, חבר השופטים הגיע להחלטה: גרמניה תאלץ לשלם כספי פיצויים, להחליש את כוחה הצבאי וכן שאר הסעיפים בהסכם ורסאי האמיתי.

לסיכום, הדיבייט היה חוויתי ומהנה ואיפשר לתלמידים להעמיק הרבה יותר בחומר הנלמד. אני כל כך שמחה שהמשימה הזו ניתנה לכיתה שלי והיא מהווה עבורי התנסות לימודית שאני אישית לא אשכח.

יום השפה העברית

חוגגים את נס העברית / כתבה: חני שגי

כ"א בטבת שהוא יום הולדתו של מחייה השפה העברית אליעזר בן יהודה נקבע בשנת 2012 על ידי ממשלת ישראל כ"יום השפה העברית". במוסדות שונים, לרבות במערכת החינוך, חוגגים באמצעות פעילויות ובמסגרת כנסים שונים את נס תחיית הלשון העברית. מדובר בתופעה פלאית היות שחזרה ושבחה להיות מדוברת בפי כל יהודי וישראלי תושב הארץ הזו, לאחר ששימשה במהלך כ-2000 שנות גלות כלשון הקודש ולתפילה בלבד. כל שפה במרוצת ההיסטוריה אשר חדלה להיות מדוברת וחיה, נכחדה כליל ועל כן העברית רשמה לעצמה הישג ייחודי עולמי שאין לו אח ורע: שפה ששרדה רק בכתובים החלה אט אט ובנחישות מטעמים של כמה משוגעים לדבר - להיות שגורה, מתעדכנת ומתחדשת ברוח התקופה! וזו אכן סיבה למסיבה!

12.12.25

רוני ידד, ט"ו

קבוצות מהקו הירוק, העוטף וצפון הארץ מתכנסות במרכז לסמינר רובוטיקה דו-יומי

ביום חמישי בבוקר, בין 9:00 ל-11:00, הגיעו אל הבונקר שלוש קבוצות רובוטיקה – מאורנית, רמת הגולן, והעוטף. שלושתן קבוצות חדשות שהוקמו ממש לאחרונה. קבוצת הרובוטיקה של גילאי התיכון, גרינב' ליץ, הזמינה אותם לסמינר כדי לעזור להם להתחיל את המסע שלהם בתחום.

במהלך הסמינר, הם עברו הכשרות בסיסיות בתחומים כמו תוכנה, מכניקה, אסטרטגיה לאתגרי רובוטיקה ועוד, הכל במטרה לצייד אותם בכישורים הדרושים להצלחה במהלך העונה. לצד ההכשרות, היו גם פעילות ליווית מגבשות כמו סיורים בכפר, משחק כדורגל, שטויות בגשם, חטיפים, משחקים בין הרובוטים שלהם והמון רגעים מהנים.

שתי קבוצות אף נשארו לישון בכפר בין חמישי לשישי. למרות היום המתיש, ושעת ההתעוררות המוקדמת שהוצבה להם למחרת, רבים מהם (ואנחנו) נשארו ערים – הייתה חוויה מדהימה!

ביום שישי המשכנו עם סדנאות נוספות, פעילויות גיבוש, וסיכמו את הכנס. לא היה ספק: כל המש"ת תפיים, כולל חברי גרינבליץ, נהנו מאוד מהאירוע. הסמינר היה הזדמנות נהדרת לכל קבוצה להכיר אנשים מאזורים שונים – ואף גיבש בתוך הקבוצות עצמן. חוויות משותפות ולמידה לצד אנשים חדשים תמיד מוסיפות ערך לכל מסע. היה תענוג להיות חלק מתהליך זה.

בשל הכמות הגדולה של רוקיז, הבנו שיש צורך בליווי ותמיכה בתהליך ההיכרות שלהם עם FRC. הזמנו אxx קבוצות חדשות לכנס פתיחה, שמטרתו להעניק להן התחלה מבוססת וברורה. במהלך הכנס, ליווינו את הקבוצות בשלל נושאים – ניהול קבוצה בשנה ראשונה, ציפיות, אסטרטגיה ועוד – ווידאנו שיש בידיהם את הכלים להצליח לאורך כל העונה. בסופו של הכנס, הקבוצות יצאו עם הבנה ברורה של אתגרי FRC ומה מצופה מהן בעונה הקרובה.

השנה צוין ברחבי הכפר הירוק יום זה בתאריך 13.1.2026 כאשר בית הספר קוּשט כבכל שנה בכרזות שונות ובהן חידות לשון מאוירות, מידע על תחדישים לשוניים בעברית ועוד.

התלמידים חלפו על פני הכרזות בתערוכה שהוצבה במסדרונות בית הספר בחטיבה ובתיכון, וסרקו את הקודר המזמין להשתתף באולימפיאדת הלשון. השיעורים במהלך אותו שבוע הוקדשו בין היתר להעשרה בתחום השפה - התקיימו חידונים שחברו בידי צוות מורי המקצוע ובחלק מן הכיתות בחטיבה פתרו תלמידים את השאלות שה"תפרסמו במסגרת אולימפיאדת הלשון ושלחו את תשובותיהם לשלב הבא של התחרות באופן עצמאי.

אולימפיאדת הלשון מתקיימת זו השנה החמישית בשיתוף האקדמיה ללשון העברית ואוניברסיטת תל אביב. מתחרים בה תלמידי חטיבה ותיכון מכל רחבי הארץ הנדרשים להפגין בקיאות רבה בשפה העברית בפרט, כמו גם ידע בלשני כללי הדורש הבנה ופענוח של חוקיות לש"ת מסוימת. התלמידים נהנו לגלות ניבים מאוירים, לפצח את שאלות ההיגיון ולחשוף למשל את הצופן החבוי בכרטיס טיסה שנרשם בקוד או להבין באיזה אופן מוענקים שמות פרטיים לילדים שנולדים במיאנמר בהתאם לתאריך לידתם... בהחלט מסקרן.

אין ספק שככל ששפתנו עשירה יותר - כך עשיר יותר עולמנו הפנימי וכן רחבים יותר ההקשרים שאנו מסוגלים לעשות גם מול העולם החיצוני שסובב אותנו בכל תחומי החיים.

יום עברית שמח!

חיי הפנימייה והמשק בכפר הירוק שלנו

הכפר הירוק: קהילה לומדת, מטיילת ותורמת

הכפר הירוק הוא הרבה יותר ממוסד חינוכי – זהו בית וקהילה תוססת עבור בני נוער מרקעים מגוונים. ייחודו של הכפר בא לידי ביטוי בשילוב שבין מצוינות אקדמית לחיי פנימייה עשירים המעצבים בוגרים בעלי חשיבה עצמאית ומנהיגות.

יוצאים לשטח ומתנדבים

החינוך אצלנו לא עוצר בכיתה. התלמידים לומדים דרך הרגלים בטיולים בארץ, ומפתחים אחריות חברתית עמוקה דרך התנדבות פעילה ופרויקטים של תרומה לקהילה. אנו מאמינים כי המפגש עם השטח והנתינה לאחר הם אלו שבונים ערכים של ערבות הדדית ומעורבות חברתית.

חיי פנימייה ושותפות

בפנימייה שלנו נוצר כור היתוך ייחודי של בני נוער מהארץ ומהעולם, דתיים וחילוניים, מרכז ופריפריה. מחוץ לשעות הלימודים, התלמידים חווים למידה מבוססת התנסות, עבודה משותפת במשק הכפר, הרפת, השדות והפרדסים תוך חיי קהילה מגובשים. האווירה המשפחתית מאפשרת לכל אחד למקסם את הפוטנציאל שלו מתוך כבוד הדדי ותחושת שייכות עמוקה.

הכפר הירוק 2026 - 2022 חגים

הכפר הירוק 2022 - 2026 טיולים וסיורים

הכפר הירוק
HAKFAR HAYAROK

